

**Mokslinis tiriamasis darbas „Tarptautinių konferencijų
turizmo plėtros programinė studija“**

Turinys

PAGRINDINĖS SAŲOKOS.....	5
NAUDOJAMI SUTRUMPINIMAI	6
ĮVADAS	7
1. KONFERENCIJŲ TURIZMO SVARBA IR PASAULINĖS TENDENCIJOS.....	8
1.1. Konferencijų turizmo samprata	8
1.2. Tarptautinių konferencijų rinka ir asociacijos	8
1.3. Konferencijų turizmo raida ir tendencijos	11
1.3.1. Konferencijų turizmo tendencijos pasaulinėse rinkose	11
1.3.2. Konferencijų turizmas Europoje.....	13
1.3.3. Konferencijų turizmas tendencijos kaimyninėse valstybėse	14
1.4. Konferencijų biurų vaidmuo ir pagrindiniai veiklos principai	15
1.5. Konferencijų biurai Lietuvoje. Nacionalinis ar miestų?.....	21
1.6. MICE tyrimo rezultatai.....	23
2. LIETUVOS KONFERENCIJŲ TURIZMO BŪKLĖS IR PLĖTROS POTENCIALO ĮVERTINIMAS	25
2.1. Planavimo dokumentų analizė.....	25
2.2. Lietuvos konferencijų turizmo būklė, plėtros potencialas, tendencijos ir poreikiai.....	27
2.2.1. Konferencijoms naudojamų patalpų infrastruktūros vertinimas.....	27
2.2.1.1. Viešbučių konferencijų salių apžvalga	27
2.2.1.2. Konferencijų centrai	31
2.2.1.3. Kitos konferencijų salės	32
2.2.2. Šalies konferencijų lyderių, organizuojančių tarptautines konferencijas, veiklos patirties vertinimas	33
2.2.3. Kitų su konferencijų turizmu susijusių paslaugų ir infrastruktūros vertinimas	38
2.2.3.1. Apgyvandinimo paslaugos	38
2.2.3.2. Maitinimo paslaugos	39
2.2.3.3. Informacijos paslaugos ir rinkodara	40
2.2.3.4. Lietuvos pasiekiamumo vertinimas.....	43
2.3. Konferencijų turizmo plėtros projektai.....	47

3. TARPTAUTINIŲ KONFERENCIJŲ PLĖTROS UŽSIENIO ŠALYSE BEI LIETUVOJE ANALIZĖ.....	49
3.1. Pirmininkavimo ES reikalavimai	49
3.1.1. Pirmininkavimo ES tikslai	49
3.1.2. Susitikimų statistika pirmininkavimo ES laikotarpiu	50
3.1.3. Šalies pirmininkavimo ES metu vykstantys svarbiausi susitikimai.....	50
3.1.4. Pirmininkavimo ES biudžetas ir partneriai	51
3.2. Lietuvos pasirengimas pirmininkauti ES.....	52
3.2.1. Konferencijų patalpų vertinimas	53
3.2.2. Apgyvendinimo paslaugų vertinimas.....	57
3.2.3. Transporto paslaugų vertinimas.....	58
3.2.4. Saugumo vertinimas	59
3.2.5. Informacinių technologijų ir telekomunikacijų paslaugos	59
3.2.6. Maitinimo paslaugų vertinimas	60
4. SSSG ANALIZĖ.....	63
5. TARPTAUTINIŲ KONFERENCIJŲ TURIZMO SKATINIMO PRIEMONĖS.....	66
LITERATŪROS SĄRAŠAS.....	69
PRIEDAI	71

Pagrindinės sąvokos

Konferencija -

formalus susirinkimas, apimantis konsultacijas, diskusijas ir apsikeitimą nuomonėmis bei patirtimi, dažniausiai susidedantis iš bendrų posėdžių ir mažesnių grupių susitikimų, orientuotų į planavimą, faktų paiešką ir problemų sprendimą. Konferencija paprastai yra mažesnė savo apimtimi negu kongresas. Nors iš esmės konferencijų laikas nėra ribojamas, jos paprastai yra neilgos, nukreiptos į konkrečius, specifinius tikslus.

Konferencijos organizatorius -

ši sąvoka paprastai suteikiamas pagrindiniam viso renginio administratoriui.

Kongresai -

reguliarūs, atstovavimo principu grindžiami kelių šimtų ar netgi tūkstančių asmenų susitikimai, priklausančių vienai profesinei, kultūrinei, religinei ar kitokio pobūdžio interesų grupei. Didžioji dalis tarptautinių ar pasaulinio masto kongresų paprastai trunka kelias dienas, gali būti organizuojami kartą per dvejus metus ar ilgesniais intervalais ir turėti vienu metu vykstančius posėdžius, tuo tarpu nacionalinio lygmens kongresai dažniausiai yra rengiami kasmet.

Suvažiavimas (konvencija) -

nacionalinio ar tarptautinio masto verslo atstovų susitikimai, orientuoti į diskusijas arba į komercinius pristatymus, apjungiantys abu tikslus. Konvencija taip pat gali būti skirta bendram ir formaliam įstatymų leidybos organų, socialinių ar ekonominių grupių susitikimui, siekiant pateikti informaciją konkrečiu klausimu.

Susitikimas -

bendras terminas, žymintis tam tikro skaičiaus žmonių susibūrimą vienoje vietoje, siekiant aptarti tam tikrą klausimą arba įvykdyti konkrečias veiklas. Gali vykti *ad hoc* pagrindu ar pagal nustatytą modelį.

Naudojami sutrumpinimai

UNWTO -	World Tourism Organization
ICCA -	International Congress and Convention Association
IBTA -	International Business Travel Association
ACTE -	Association of Corporate Travel Executives
MPI -	Meeting Professionals International
IACVB -	Destination Marketing International Association
SITE -	Society of Incentive and Travel Executives
EFCT -	European Federation of Conference Towns
MICE -	Meetings, Incentives, Congresses, Events/Exhibitions
PCO -	Professional Congress Organiser
UIA -	Union of International Associations
MPI -	Meeting Professionals International
DMC -	Destination Management Company
EFCT –	European federation of conference towns

Įvadas

Konferencijų turizmas ėgavo spartų plėtos augimo tempą ne tik ES, bet visame pasaulyje. Šio sektoriaus plėtra skatina tarptautinį bendradarbiavimą, sudaro galimybes spręsti gyventojų pajamų ir užimtumo didinimo, naujų verslo nišų kūrimo, privačių investicijų pritraukimo bei regionų ekonominės ir socialinės raidos klausimus.

Pasaulio turizmo organizacijos duomenimis, konferencijų turizmas yra dalykinio turizmo dalis, pastaraisiais dešimtmečiais yra sparčiausiai auganti turizmo šaka, kuriai daugiausia naudojamos viešbučių paslaugos. Pastaraisiais metais viešbučiuose didėja konferencijų salių skaičius, sparčią plėtrą skatina auganti konferencijų turizmo paslaugų paklausa, ribota pasiūla bei palankios dalykinio turizmo augimo prognozės.

Konferencijų turizmo plėtos aktualumas labiausiai išryškėjo Lietuvai ruošiantis didžiųjų renginių organizavimui, tokių kaip „Vilnius kultūros sostinė“ bei pirmininkavimas ES. Aukšto lygio tarptautiniai forumai dažnai tampa renginiais, leidžiančiais daryti įtaką svarbiems tarptautinės politikos sprendimams. Šalies įtaka ir prestižas priklauso nuo gebėjimo organizuoti aukšto lygio renginius, o kartu atsiranda išskirtinė galimybė daryti įtaką politiniams sprendimams.

Mokslinio tyrimo darbo „Tarptautinių konferencijų turizmo plėtos programinė studija“ darbo tikslas - skatinti tarptautinių konferencijų turizmo plėtrą, suformuoti šios plėtos prioritetus.

Uždaviniai:

- įvertinti Lietuvos konferencijų turizmo būklės ir plėtos potencialą;
- išanalizuoti ir apibendrinti tarptautinių konferencijų plėtrą Lietuvoje ir užsienio šalyse;
- identifikuoti tarptautinių konferencijų turizmo plėtos veiksnius ir poveikį;
- suformuoti tarptautinių konferencijų turizmo skatinimo priemones.

VšĮ Socialinės ir ekonominės plėtos centras“ rengdamas tarptautinių konferencijų turizmo plėtos programinę studiją įvertins Lietuvos konferencijų turizmo būklės ir plėtos potencialą, identifikuos tarptautinių konferencijų turizmo plėtojimo prioritetus ir priemones jų įgyvendinimui. Tai sudarytų sąlygas skatinti atvykstantąjį ir vietinį dalykinį turizmą.

Programinę studiją parengė darbo grupė:

- Rasuolė Andriulienė – darbo grupės vadovė, VšĮ „Socialinės ir ekonominės plėtos centras“ direktorė.
- Neringa Račkauskaitė – ekspertė, VšĮ „Socialinės ir ekonominės plėtos centras“ projektų vadovė.
- Evalda Šiškauskienė – ekspertė, Lietuvos viešbučių ir restoranų asociacijos prezidentė.
- Karolina Kuzaitė – ekspertė, UAB „Baltic Clipper“ atvykstamojo turizmo skyriaus vadovė.

1. Konferencijų turizmo svarba ir pasaulinės tendencijos

1.1. Konferencijų turizmo samprata

Konferencijų ir susitikimų turizmas¹ - turizmo rūšis, apimanti konferencijų, seminarų, parodų ir dalykinių susitikimų organizavimą, suteikiant specialią įrangą, patalpas ir priėmimo bei vadybos paslaugas susitikimams organizuoti.

Užsienio literatūroje išskiriamas verslo [1] ir profesinis [2] turizmas, kurie pateikiami kaip viena turizmo rūšis – dalykinis turizmas.

Verslo turizmas [1] – kelionės verslo reikalais ir susijusios su komerciniu turizmu. Verslo kelionių metu lankomasi objektuose, kurie susiję su verslo aplinka – derybomis, realizavimo rinkų, tiekėjų paieškomis ir pan. Verslo turistai kelia pakankamai aukštus reikalavimus aptarnavimui ir yra pasiruošę mokėti už paslaugas.

Profesinis turizmas [2] – kelionės profesiniais interesais, susijusios su profesinių klausimų sprendimu, pvz. gydytojų, architektų, inžinierių kelionės pas profesinius partnerius pasikeisti patirtimi, aptarti ir spręsti probleminius klausimus – tai profesinio turizmo pavyzdžiai.

Konferencijų turizmo sąvoka, naudojama, kai kalbama apie specialias patalpas, būtiną įrangą, informacines tarnybas ir papildomą programą konferencijų dalyviams.

Konferencijų centrai² – tai įvairios profesinio tobulinimo ir kvalifikacijos kėlimo kursai, paskaitos ir konferencijos organizuojančios įstaigos, savo klausytojams teikiančios ir apgyvendinimo paslaugas.

1.2. Tarptautinių konferencijų rinka ir asociacijos

Tarptautinių konferencijų rinka pagal konferencijų iniciatorius (planuotojus) skirstoma dvi rūšis: (1) korporacijų rinka, kurioje iniciatoriais tampa pelno siekiančios įmonės; ir (2) asociacijų rinka, kurioje iniciatoriais tampa vyriausybinės ir nevyriausybinės organizacijos.

Korporacijų susitikimai gali būti:

- uždaro tipo renginiai. Tai renginiai, kurie skirti įmonėje dirbančiam personalui. Labiausiai paplitę su pardavimais, technologijomis, kvalifikacijos kėlimu ir darbuotojų skatinimu susiję renginiai bei vadovaujančių darbuotojų susitikimai;
- atviro tipo renginiai. Jų tikslas - įtakoti rinką. Į juos kviečiami su įmone susiję asmenys. Dažniausiai rengiami dilerių/distributorių susitikimai, simpoziumai, seminarai, įmonės produkcijos prezentacijos, parodos, skatinamieji susitikimai, spaudos konferencijos;
- kombinuoto tipo renginiais. Jais siekiama paveikti tiek įmonės darbuotojus, tiek ir rinką. Labiausiai paplitę dviejų tipų renginiai: darbiniai pasitarimai ir mokymai.

Informacijos apie korporacijų rinką yra mažai, nes privačios įmonės apie savo renginius dažnai informacijos neviešina. Korporacijų renginiai būna nereguliarūs, kartais rengiami spontaniškai ir dažnai turi vienkartinį tikslą. Jų planavimas prasideda ne anksčiau nei prieš metus. Vidutiniame

¹ Turizmo terminų žodyno projektas

² Turizmas Lietuvoje 2005, Statistikos departamentas

korporacijų renginyje dalyvauja mažiau dalyvių nei asociacijų susitikimuose. Korporacijų renginių privalumas yra tas, kad komercinės įmonės finansiškai yra pajėgesnės, todėl jų renginiuose perkamos brangesnės paslaugos. Kadangi informacijos apie korporacijų renginius nėra daug, todėl sudėtinga apibrėžti jų organizavimo kriterijus ir renginių statistiką. Pastaruoju metu vyrauja tendencijos, kad korporacijų renginiai tampa mažesni ir trumpesni, tačiau didėja vienos dienos renginių lyginamasis svoris – įmonės tokiu būdu bando taupyti nakvynės išlaidas.

Tarptautinė kongresų ir konferencijų asociacija (ICCA) atliko korporacijų renginių iniciatorių apklausą, siekiant išsiaiškinti kokie kriterijai apsprendžia renginio vietą. Beveik ketvirtadalis respondentų atsakė, kad jie susitikimus reguliariai organizuoja tam tikrose pasirinktose šalyse. Lyginant su asociacijų renginiais, korporacijų renginiai daug dažniau rengiami toje pačioje vietoje ar net tose pačiose patalpose.

2000 metais net 67 proc. korporacijų tarptautinių renginių buvo surengta miestų viešbučiuose. Antroje vietoje buvo – įmonių patalpos, trečioje vietoje – konferencijų centrai. Deja, kaimo ir kurortų viešbučiai užima paskutiniašias vietas.

Padėti organizuoti korporacijų renginius samdomos tiek vietinės, t.y. tos šalies, kurioje įsikūręs iniciatorius, tiek šalies, kurioje vyksta renginys, turizmo agentūra. Pastebima tendencija, kad to paties tarptautinio dalykinių kelionių organizavimo tinko atstovai skirtingose šalyse glaudžiai bendradarbiauja įgyvendindami tam tikro renginio organizavimo (pvz. tam tikrą Danijos įmonę aptarnaujantis BCD Travel tinklui priklausantis kelionių organizatorius bendradarbiaus su to paties tinklo atstovu kitoje šalyje, kurioje minėtoji Danijos įmonė nuspręs rengti konferenciją).

ICCA duomenimis, 2000 metais daugiausia korporacijų renginių organizavo: chemijos pramonės įmonės, verslo aptarnavimu užsiimančios kompanijos ir elektros ir elektronikos įrengimų gamintojai.

Asociacijų rinka yra skaidresnė, todėl apie ją skelbiama daugiau informacijos ir tyrimų rezultatų. Asociacijų renginiai yra patrauklūs ir tuo, kad jie labiau prognozuojami, t.y. rengiami reguliariai, o pasirengimas jiems prasideda net prieš kelerius metus. Asociacijų rinka gali būti suskirstyta į tris skirtingas rūšis:

- mokslinės konferencijos (pvz. tarptautinis foto chemijos simpoziumas);
- verslininkų suvažiavimai (pvz. Europos verslo darbdavių konfederacijos suvažiavimas);
- interesų grupių suvažiavimai (pvz. tarptautinis filatelistų suvažiavimas)

Pasaulyje sukurta įvairiausių organizacijų, atstovaujančių tam tikrus interesus. Praktiškai visų egzistuojančių profesijų atstovai yra įsteigę savo asociaciją ir bent po vieną ar du kartus per metus renkasi į savo narių konferencijas. Dauguma tarptautinių renginių vyksta reguliariai. ICCA duomenimis, kasmet įvyksta apie 10 tūkst. tarptautinių asociacijų konferencijų, kurių organizavimo vieta nuolat keičiama. Organizacijos labai retai rengia savo konferenciją toje pačioje vietoje. Pasirenkant suvažiavimo vietą, svarbų vaidmenį atlieka vietinis asociacijos ar organizacijos padalinys. Jei šio padalinio vadovai nesugeba įtikinamai motyvuoti, kodėl suvažiavimą reiktų organizuoti pas juos, renkamasi kita valstybė. Renginiai planuojami prieš 2-3 metus, kartais dar anksčiau. Dažniausia būna 4-5 dienų trukmės renginiai, kartais 2 - 3 dienos. Rečiausiai organizuojamos tarptautinės konferencijos, kurių trukmė 6 ir daugiau dienų. Kai renginyje dalyvauja mažiau nei 400 dalyvių, dažniausiai iniciatoriai pageidauja, kad renginys vyktų „po vienu stogu“, jei dalyvių skaičius viršija 400, renginiui pasirenkami konferencijų centrai. Dauguma korporacijų, kaip ir asociacijų rinkoje, rengia savo konferencijas Europos

šalyse (apie 60%). Lyderių tarpe ir vėl išlieka Prancūzija, Vokietija, D. Britanija, Nyderlandai, Italija, Ispanija. Vis aukštesnes vietas Europos lyderių tarpe užima ir Čekija, Vengrija.

Augant organizacijų, susijusių su dalykiniu turizmu skaičiui, pradėjo kurtis nacionalinės ir tarptautinės dalykinio turizmo asociacijos. Tai pelno nesiekiančios visuomeninės organizacijos, kurių tikslas suvienyti organizacijas, siekiančias plėtoti dalykinį turizmą. Asociacijų nariais tampa ne tik turizmo firmos, užsiimančios dalykinių kelionių organizavimu, bet ir viešbučiai, aviakompanijos, draudimo, apsaugos firmos, kongresų, parodų ir verslo centrai, bankai, mokymo įstaigos ir kt. Labiausiai aktyvios ir pasaulyje žinomos asociacijos yra šios:

- Tarptautinė kongresų ir konferencijų asociacija (International Congress and Convention Association);
- Tarptautinė dalykinio turizmo asociacija (International Business Travel Association);
- Korporacijų kelionių organizatorių asociacija (Association of Corporate Travel Executives).

Tarptautinė kongresų ir konferencijų asociaciją (ICCA) 1963 metais įkūrė grupė kelionių agentūrų. Asociacija savo veiklą pradėjo palankiu kelionių verslui metu ir greitai jos nariais panorėjo tapti daugybė kompanijų, susijusių su įvairių dalykinių renginių aptarnavimo verslu. Šiuo metu asociacija yra didžiausia pasaulinė visuomeninė organizacija, jungianti 700 narių iš beveik 80 šalių. ICCA turi būstines Nyderlanduose, Malaizijoje, JAV ir Urugvajuje. Ši asociacija dirba drauge su kitomis pirmaujančiomis konferencijų pramonės organizacijomis, skatindama pasaulinę verslo kelionių pramonės plėtrą, kuria ir palaiko šios verslo šakos standartus, atsižvelgiant į klientų poreikius, padeda nariams keistis informacija ir didinti jų profesinį pasirengimą

Tarptautinė dalykinio turizmo asociacija (IBTA) buvo įkurta 1974 metais. Šiuo metu ji jungia 13 nacionalinių Vakarų Europos, Šiaurės Amerikos ir Australijos šalių dalykinio turizmo asociacijų. Be to, IBTA nariais gali tapti gerą profesinę reputaciją turinčios firmos, teikiančios paslaugas dalykinio turizmo srityje. Šiuo metu į asociaciją įeina apie 4000 tokių firmų, tarp kurių yra tokios plačiai žinomos kompanijos kaip American Airlines, British Airways, Lufthansa, Accor International Hotels, Marriott Hotels, Avis Rent-A-Car Systems, Hertz Europa, Visa International, Amadeus, Carlson Wagonlit, kt. Svarbiausi jos uždaviniai – aprūpinti savo narius informacija apie rinkos būklę ir raidos tendencijas, naujausias technologijas dalykinio turizmo industrijoje.

Korporacijų kelionių organizatorių asociacija (ACTE) vienija virš 2400 profesionalių korporacijų kelionių organizatorių bei paslaugų teikėjų iš 29 pasaulio šalių. Tai energingiausiai pastaruoju metu besireiškianti tarptautinė asociacija dalykinio turizmo srityje. Pagrindinė asociacijos misija – sukurti ir stiprinti tarptautinę šios veiklos sferos profesionalų bendriją, kurios nariai supranta ir gerbia savo verslo partnerių požiūrį, ir taip padaryti šį verslą produktyvesniu. Asociacija yra parengusi kodeksą, reikalaujantį, kad jos nariai tiek tarpusavio santykiuose, tiek ir sudarydami sandorius su klientais, laikytųsi aukščiausio lygio etikos standartų.

Tarptautinė profesionalių kongresų organizatorių asociacija (IAPCO), tai ne pelno siekianti organizacija, įkurta 1968 metais, atstovauja pirmaujančius profesionalius kongresų organizatorius ir tarptautinių ir nacionalinių kongresų, parodų, specialių renginių organizatorius. IAPCO vienas iš tikslų – paslaugų standartų kėlimas savo narių ir kitų susitikimų industrijos sektorių tarpe, suteikiant jiems tęstinio mokymosi galimybes bei skatinant bendravimą su kitais

šios srities profesionalais. Ši asociacija kasmet peržiūri savo narių veiklą, todėl narystė užtikrina kokybę, kurią pripažįsta konferencijas organizuojantys klientai ir tiekėjai visuose kontinentuose.

Galima paminėti ir kitas svarbias tarptautinių susitikimų asociacijas, tokias kaip Meeting Professionals International (MPI), Destination Marketing International Association (IACVB), Society of Incentive and Travel Executives (SITE), European Federation of Conference Towns (EFCT).

1.3. Konferencijų turizmo raida ir tendencijos

1.3.1. Konferencijų turizmo tendencijos pasaulinėse rinkose

2005 metais pasaulio turizmo rinka išsiplėtė 5,5 proc. ir pasiekė rekordinę tarptautinių atvykimų skaičių – 808 mln., nepaisant neigiamų veiksnių, dariusių įtaką šiam sektoriui: teroristų išpuoliai (Kaire, Londone, Nju Delyje ir kt.), stichinės nelaimės (cunamis pietryčių Azijoje, uraganai (Katarina, Rita ir kt.), augančios naftos produktų kainos ir paukščių gripo grėsmė).

Turizmas auga stabiliausiai Europoje – maždaug po 4 proc. kasmet, tuo tarpu kituose pasaulio regionuose pastebimi dažni turistų srautų šuoliai ir nuopusiai. 2005 metais iš viso turistai pasaulyje išleido daugiau kaip 500 mlrd. EUR. Pasaulio turizmo organizacija prognozuoja, kad turizmo sektorius Europoje ir toliau sparčiai augs.

Europa išlieka didžiausia atvykstamojo ir išvykstamojo turizmo rinka. 2005 metais Europai teko 55 proc. visų pasaulio tarptautinių atvykimų. Konferencijų turizmas yra dalykinio turizmo dalis, kuris yra pastaraisiais dešimtmečiais sparčiausiai auganti turizmo šaka³. Dalykinis (konferencijų) turizmas sudaro apie 20 proc. rinkos. Todėl sparčiais tempais kuriama ir šios turizmo šakos poreikiams tenkinti reikalinga infrastruktūra: statomi parodų ir kongresų centrai, viešbučiai su konferencijų salėmis, aprūpinti modernia įranga, kuriama verslo aviacija, diegiamos naujos mokėjimų ir draudimų sistemos. Visos technologinės naujovės buvo orientuotos į tai, kad sudarytų verslininkams sąlygas nepriklausomai nuo jo buvimo vietos, aktyviai dalyvauti savo versle ir jo valdyme. Investicijos į konferencijų centrų statybą ir remontą auga visuose kontinentuose.

Remiantis norvegų atliktu tyrimu⁴, su darbu reikalais susijusios kelionės sudaro apie 60 proc. visų skrydžių lėktuvu. Iš visų šių 60 proc. su darbo reikalais susijusių kelionių apie 1/3 susiję su dalyvavimu konferencijose ir seminaruose (Denstadli ir Rideng, 1999). Taigi, remiantis šiuo tyrimu galima teigti, kad apie 20 proc. kelionių lėktuvu susiję su dalyvavimu konferencijose ir seminaruose.

Tarptautinių konferencijų turizmas ypač išvystytas Europoje – čia vyksta virš 50 proc. visų tarptautinių konferencijų. ICCA duomenimis, 2005 metais įvyko 5 315 tarptautiniai renginiai, t.y. 511 renginių daugiau nei 2004 metais.

³ Pasaulio turizmo organizacija

⁴ Conference Tourism: A Problem for the Environment, as well as for Research? Karl G. Høyer Department of Environment, Western Norway Research Institute, Sogndal, Norway. Petter Næss Department of Development and Planning, Aalborg University, Aalborg, Denmark. JOURNAL OF SUSTAINABLE TOURISM Vol. 9, No. 6, 2001.

1 lentelė. Daugiausią tarptautinių konferencijų organizavusių šalių dešimtukas, ICCA, 2005 metai

Vieta	Šalis	Tarptautinių konferencijų skaičius
1.	JAV	376
2.	Vokietija	320
3.	Ispanija	275
4.	Jungtinė Karalystė	270
5.	Prancūzija	240
6.	Nyderlandai	197
7.	Italija	196
8.	Australija	164
9.	Austrija	157
10.	Šveicarija	151

Analizuojant tarptautinių konferencijų rinką pagal šalis, matyti, kad pirmauja JAV, tačiau likusias dešimtuko vietas, išskyrus Australiją, yra Europos valstybės. Reiktų paminėti, kad trys pirmosios šalių pozicijos išliko nepakitusios nuo 2004 metų.

2 lentelė. Tarptautines konferencijas organizavusių miestų dešimtukas, ICCA, 2005 metai

Vieta	Miestas	Tarptautinių konferencijų skaičius
1.	Viena	129
2.	Singapūras	125
3.	Barselona	116
4.	Berlynas	100
5.	Hong Kongas	95
6.	Paryžius	91
7.	Amsterdamas	82
8-9.	Seulas	77
	Budapeštas	77
10.	Stokholmas	72

Viena – miestas, 2005 metais priėmęs didžiausią tarptautinių konferencijų skaičių. 2004 metų lyderė Barselona, praėjusiais metais nukrito į 3-čią vietą. Berlynas, Hong Kongas ir Paryžius išlieka tose pačiose vietose, kaip prieš metus, tuo tarpu Amsterdamas pakilo iš 12-tos į 7-tąją vietą. Seulas kartu su Budapeštu dalinasi 8-ta vieta, o Stokholmas išlieka kaip ir prieš metus 10-oje vietoje. Iš dešimties miestų, kuriuose 2005 metais buvo organizuota daugiausiai tarptautinių konferencijų, net septyni - Europos miestai.

Pasaulio ir Europos tarptautinių konferencijų rinkos lyderiai yra Didžioji Britanija, Vokietija, Ispanija, Prancūzija ir Italija. Įdomu pastebėti ir tai, kad pirmaujančių šalių tarpe nuolat minimos yra Vengrija ir Čekija. 2000 metais staigų šuolį padarė dar viena postsocialistinė šalis – Lenkija.

Tarptautinių konferencijų / suvažiavimų rinkos pokyčius ir tendencijas gali įtakoti net ir vienas stambus renginys. Pavyzdžiui, Pasaulio olimpinė žaidynės Sidnėjuje padėjo Australijai per vienerius metus iš septintos vietos pakilti į ketvirtąją, o pats Sidnėjaus miestas iš 1999 metais turėtos dešimtos vietos 2000 metais peršoko į penktąją.

Kitas pavyzdys, tai šalies pirmininkavimas Europos Sąjungai. Suomijos konferencijų biuro atlikto rinkos tyrimo duomenimis, 2006 metai bus patys sėkmingiausi šalies susitikimų

organizatoriams. Būtent, šių metų antroje pusėje ES pirmininkaujančioje Suomijoje įvyks net 130 susitikimų, be kitų šalyje vyksiančių renginių. Iš viso Suomija ruošiasi sulaukti apie 60 tūkst. delegatų per 2006 metus, kurie praleis šalyje apie 336 tūkst. naktų ir atneš 86,4 mln. eurų pajamų.

Didžioji dalis tarptautinių konferencijų sulaukia nuo 250 iki 500 dalyvių, antroje vietoje – mažiau kaip 250 dalyvių turintys renginiai. Pavyzdžiui, 1999 metais tarptautinės konferencijos, kuriose dalyvavo daugiau kaip 2000 dalyvių sudarė 7 proc. visų renginių, 2000 metais – 11 proc. Auga ne tik plataus masto renginių skaičius auga, bet ir vidutinis vienos tarptautinės konferencijos dalyvių skaičius. Jei 1992 metais šis rodiklis pasaulio mastu sudarė tik 643 dalyvius, tai 1999 metais - 690. Populiariausiu mėnesiu tarptautinėms konferencijoms rengti išlieka rugsėjis. Sekantys pagal populiarumą yra birželio, gegužės, liepos ir spalio mėn. Tačiau didelių tarptautinių konferencijų trukmė turi tendenciją trumpėti. Jei 1992-1996 metais vidutinė konferencijų trukmė sudarė 4,8 dienas, nuo 1997 metų jų trukmė sutrumpėjo iki 4,5 dienų ir šiuo metu vis trumpėja. Analizuojant duomenis pagal atskirus žemynus, ilgiausios konferencijos rengiamos Australijos – Ramiojo vandenyno regione, tuo tarpu trumpiausios – Europoje. Pagal tematiką, virš 25 proc. tarptautinių renginių sudaro tarptautinės konferencijos medicinos tematika, antroje vietoje – ekologija, trečioje vietoje – konferencijos apie technologinius ir pramonės pasiekimus.

1.3.2. Konferencijų turizmas Europoje

Europos konferencijų miestų federacijai (European federation of conference towns) šiuo metu priklauso beveik 80 miestų iš 34 Europos šalių. Iš viso federacijoje priskaičiuojama apie 850 konferencijų centrų, 12950 viešbučių, 600000 apgyvendinimo vietų (kambarių), ekspozicijų salių, kurių bendras plotas sudaro 4150000 kv. m. Pagal federacijos pateikiamus statistinius duomenis matyti, kad konferencijų centrai įrengti tiek kongresų ar konferencijų centruose, tiek viešbučiuose, teatruose, koncertų rūmuose, mokymo įstaigose, sporto salėse ar stadionuose, tiek tokiose neįprastose vietose kaip pilyse. Dauguma centrų turi daugiau nei vieną konferencijų salę, kai kuriuose centruose yra net iki 40 salių. Svarbu ir tai, kad dauguma centrų turi parodų sales. Beveik visi miestai turi specializuotus kongresų ar konferencijų centrus. Dažnai tai būna kongresų (konferencijų) ir meno (parodų) rūmai ar centrai. Tarptautinių konferencijų metu dažnai organizuojamos parodos, o parodų metu – konferencijos.

Net 33 proc. federacijos miestų didžiausios salės talpina nuo 1000 iki 2000 dalyvių, 25 proc. - 2000-5000 dalyvių. Virš 10 tūkst. dalyvių talpinančias sales turi tik 14 proc. federacijos miestų. Dar 19 proc. miestų turi nuo 5000 iki 10000 konferencijų dalyvių talpinančias sales.

Reikia akcentuoti tai, kad viešbučiuose labai didelės salės nėra įrenginėjamos, apie 60 proc. viešbučių konferencijų salės talpina iki 1000 žmonių, o daugiau kaip 1500 dalyvių talpina tik 9 proc. visų viešbučių didžiųjų salių.

Europos konferencijų miestų federacijos internetinėje svetainėje pateikiami duomenys apie Vilniaus miesto konferencijų sales (žr. Priedą Nr. 8, psl. 112). Šiai federacijai priklauso du (Talinas ir Parnu) Estijos miestai, Lenkijos sostinė Varšuva. Latvijos sostinė Ryga ir kiti šios valstybės miestai Europos konferencijų miestų federacijai nepriklauso.

3 lentelė. Didžiausios konferencijų salės, esančios „senosiose ES narėse“

	Konferencijų patalpų aprašymas	Vietų skaičius
Austrija	Austrijos Centras Viena (ACV) Reed Parodų Centras	9 500 25 000
Belgija	Briuselio Parodų Rūmai	10 000
Danija	Bella Centras – Kopenhagos Kongresų Centras	2 300
Suomija	Helsinkio Prekybos Centras	10 000
Prancūzija	Paryžiaus Suvažiavimų Centras	3 700
Graikija	Ixia - Rhodes Island Copsis Suvažiavimų Centras ir Kurorto viešbutis	8 000
Vokietija	ICC Berlynas	7 000
Didžioji Britanija	ICC Birmingemas Bournemouth Tarptautinis Centras Clyde Auditorija SECC Glasgou Grafų Teismo Rūmai NEC Birmingemas	3 000 3 000 3 000 15 000 20 000
Italija	Kongresų Rūmai	6 000
Portugalija	Lisabonos Kongresų Centras	3 800
Ispanija	Barselonos Konferencijų Centras Tarptautinis Barselonos Suvažiavimų Centras	4 500 15 000
Švedija	Stokholmo Susitikimų Centras	2 000
Nyderlandai	Amsterdamo RAI Jaarbeurs Utrecht	13 500 13 749
Liuksemburgas	Hemicycle Kirchbergo susitikimų vieta	800 500
Airija	Airijos tarptautinis Suvažiavimų ir Parodų Centras	6 000

Didžiausias, virš 10000 vietų, konferencijoms skirtas patalpas turi Austrija, Belgija, Suomija, Didžioji Britanija, Ispanija, Nyderlandai.

1.3.3. Konferencijų turizmas tendencijos kaimyninėse valstybėse

Ryga turi jau kelis metus veikiantį konferencijų biurą, nemažą didelių konferencijų salių pasirinkimą, šiuolaikinį oro uostą su 35 tiesioginiais skrydžiais, o miesto centrą galima pasiekti per 15 minučių. Paskaičiuota, kad į keturių dienų konferenciją atvykę 500-1000 delegatų, neįskaitant asmeninių išlaidų, miestui palieka nuo 144 804 EUR iki 724 021 EUR. Vidutinis konferencijos dalyvis Rygoje per dieną išleidžia 325 EUR, palyginimui, vidutinis turistą Latvijoje palieka 58 EUR. Konferencijos dalyvis vidutiniškai praleidžia 2,6 naktis, vidutinis turistą - 1,7 nakties.

Tokie renginiai kaip NATO viršūnių susitikimas arba ledo ritulio pasaulio čempionatas sudaro sąlygas Rygai rimtai konkuruoti su kitais miestais - tarptautiniais konferencijų organizatoriais.

Didžiausias konferencijų centras Rygoje "Riga Congress Centre" (RCC) turi 17 salių ir 3326 m² plotą. Didžiausioje RCC salėje yra 1246 sėdimosios vietos. Neseniai įrengtoje "Arena Riga", užimančioje 22750 m² plote gali vykti iki 4000 dalyvių konferencija.

Konferencinis turizmas yra pagrindinis Latvijos viešbučių pajamų šaltinis ne vasaros sezono metu. Dėl pigių skrydžių oro bendrovių veiklos per praėjusius metus konferencijų salių paklausa padidėjo 25 proc.

2006 metų pavasarį Rygoje duris atvėrė didžiausias, apie 4000 kv. m ploto, konferencijų ir renginių centras Baltijos šalyse "Reval Hotel Latvija", jame vienu metu gali tilpti iki 3000 dalyvių. Investicijas, kurios siekia apie 30 mln. EUR, paskatino augantis užsienio klientų, didelių tarptautinių renginių, konferencijų poreikis

Nuo 2001 metų, pradėjus Latvijoje plėtoti konferencinio turizmo veiklą, konferencijų ir renginių skaičius išaugo dvigubai ir prognozuojama, kad konferencinio turizmo rinka per artimiausius dvejus metus išaugs dar 20 proc.

Estijoje trūksta didelių konferencijų salių, galinčių sutalpinti 1000 ir daugiau dalyvių. Taline daugiausia vyksta maži ir vidutinio dydžio konferencijos ir renginiai.

4 lentelė. Didžiausios Talino konferencijoms skirtos patalpos

Konferencijų vietos pavadinimas	Salių skaičius	Didžiausios salės talpa (susodinimas teatro stiliumi)
Saku Arena	4	6000
Uus Sakala	12/13	1800
Estijos koncertų rūmai	2	889
Talino Dainų Festivalio patalpos	7	800
Talino technologijos universitetas	6/7	700
Sokos Hotel Viru	7/10	500
Laulasmaa Resort	7/10	480
Reval Hotel Olümpia ****	14/16	390
TTÜ Sütiste Maja	3	366
Radisson SAS Hotel	15/21	350

Per artimiausius metus planuojama pastatyti keletą konferencijų centrų Taline, Tartu ir Piarnu. Vienas iš didžiausių projektų – "Tornimäe" konferencijų centras Taline, kuris planuojama pradės veikti dar 2007 metais.

Taigi, sparčiausia konferencijų turizmas plėtojamas Latvijoje, tuo tarpu Lietuva ir Estija, atsilieka nuo kaimyninės šalies.

1.4. Konferencijų biurų vaidmuo ir pagrindiniai veiklos principai

Didelę konkurenciją dalykinio (konferencijų) turizmo sektoriuje sąlygoja ne tik per metus organizuojamų tarptautinių renginių skaičius, bet didelės verslo turistų išlaidos (kongresų dalyvio kasdien išleidžiamas vidurkis siekia net 325 eurus⁵).

⁵ ICCA

MICE⁶ atstovauja nacionaliniai ar miestų konferencijų biurai, kurie visų suinteresuotų įmonių vardu gali pasiūlyti konferencijų iniciatoriui (valstybinei institucijai, korporacijai, asociacijai ir kt.) visą paslaugų paketą, apimančią konferencijų organizavimo vietą, transporto paslaugas, apgyvendinimą, banketus, VIP priėmimą, pramogas, pažintines keliones ir kt. Konferencijų biuras, kartu su vietiniais paslaugų teikėjais ir konferencijas aptarnaujančiomis agentūromis (PCO⁷ arba DMC⁸) padeda užmegzti ryšius su iniciatoriais ir profesionaliais konferencijų organizatoriais užsienyje. Tokiu būdu yra užtikrinama, kad iš anksto planuojant renginius, kad bus svarstomos šalies galimybės tapti viena iš renginio organizavimo vietų.

Konferencijų biuras – tai nepelno siekianti organizacija, kuri atstovauja miesto ar tam tikro geografinio vieneto (šalies ar regiono) interesus tarptautiniame lygmenyje, teikia turizmo ir konferencijų konsultacines ir informacijos paslaugas vietiniams ir užsienio kongresų organizatoriams, susitikimų (konferencijų) iniciatoriams bei kitoms organizacijoms bei kuria patrauklaus konferenciniam turizmui šalies (miesto) įvaizdį.

Konferencijų biurai yra:

- *Nacionaliniai* ir *regioniniai konferencijų biurai* atstovauja visos šalies arba tam tikro regiono interesus, pristatydami tarptautinei verslo visuomenei bei sprendimus priimančioms institucijoms šalies (regiono) dalykinio turizmo potencialą, kuria patrauklios konferenciniam turizmui šalies (regiono) įvaizdį.
- *Miesto konferencijų* biurai atstovauja konkretaus miesto interesams, teikia informaciją apie tam tikro miesto konferencijų patalpas, apgyvendinimo paslaugas, pramogų, susisiekimo galimybes.

Konferencijų biurų veiklos modeliai gali būti skirtingi, tačiau dažniausiai sutinkami atvejai byloja apie privačių ir valstybinių/viešųjų įstaigų bendradarbiavimą. Tai ne pelno siekianti institucija, kurios *steigėjais* dažniausiai tampa savivaldos institucija (miesto lygmenyje) ar turizmo veiklą šalyje kuriojanti ministerija, Turizmo departamentas, Pramonės ir prekybos rūmai (nacionaliniame lygmenyje).

Be šių institucijų paramos konferencijų biurai savo biudžetą papildo *narystės įnašais*. Kiekvienas biuras, priklausomai nuo šalies, miesto dydžio, veiklos sėkmės ir konferencijų turizmo dalyvių skaičiaus šalyje ar mieste, gali turėti nuo keleto iki kelių šimtų narių. Nariais tampa konferencijų centrai, viešbučiai, profesionalūs konferencijų organizatoriai, kelionių agentūros, transporto kompanijos bei kiti ūkio subjektai, teikiantys su šiuo dalykiniu turizmo sektoriumi susijusias paslaugas.

Konferencijų biurai yra tarptautinių asociacijų, tokių kaip International Congress and Convention Association, Union of International Associations, Meeting Professionals International ir kt., nariais.

Pagrindiniai konferencijų biurų veiklos tikslai yra šie:

- pritraukti tarptautines konferencijas bei renginius į šalį (miestą);
- sukurti patrauklų ir saugų tarptautiniams kongresams ir renginiams šalies /miesto įvaizdį;
- konferencijų turizmo plėtra šalyje /mieste.

⁶ Meetings, Incentives, Congresses, Events/Exhibitions

⁷ Professional Congress Organiser

⁸ Destination Management Company

Tikslinės grupės:

- tarptautinės organizacijos ir užsienio korporacijos;
- profesinės asociacijos (vietinės ir tarptautinės);
- valstybinės institucijos;
- akademinis sektorius;
- užsienio tikslinė žiniasklaida, kurios pagrindinė sritis – kongresai, konferencijos, parodos, renginiai.

Konferencijų biurų veikla įvertinama kokybiniais aspektais, pavyzdžiui, kvietimų teikti pasiūlymus „ResponsCheck“ rodikliu, tiesioginiais ir netiesioginiais ekonominiais rezultatais.

Konferencijų biuro narystės privalumai:

- *galimybė naudotis profesionaliais ir tam tikslui pritaikytais rinkodaros instrumentais.* Konferencijų biurai turi sukaupę geriausią marketinginę patirtį savo narių pagalba. Nariai dalyvauja darbo grupių ir komitetų veikloje, kas padeda plėtoti ir tikslingiau nukreipti rinkodaros veiksmus;
- *seminarų ir prezentacijų organizavimas, pritraukiantis verslo kontaktus.* Verslo seminarų ir prezentacijų organizavimas pritraukia šimtus naujų tarptautinių konferencijų operatorių, susitikimų planuotojų ir konferencijų pramonės atstovų, tai įtakoja galimą bendradarbiavimą ir pajamas;
- *pažintinės kelionės (FAM trips) dalykinio turizmo verslo atstovams.* Tokių pažintinių kelionių nauda konferencinių kelionių profesionalams neabejotina, kadangi skatina pažintį su šalimi ir suteikia galimybę įvertinti šalies konferencinį potencialą būsimiems renginiams ir kongresams;
- *tiesioginiai paklausimai.* Į konferencijų biurus kreipiasi šimtai įvairių šalių kelionių profesionalai ir konferencijų organizatoriai dėl verslo kelionių, skatinamųjų programų ir konferencijų organizavimo. Konferencijų biurai, remdamiesi lygybės principu, perduoda šias užklausas savo nariams, o tai suteikia konferencijų organizatoriams ar konferencijų centrams galimybę uždirbti;
- *reklaminės reprezentacinės medžiagos leidyba.* Reprezentaciniai bukletai, profesiniai katalogai, žinybai yra išleidžiami tūkstančių ar net šimtų tūkstančių tiražu ir platinami visose užsienio šalyse ar pasirinktose rinkose;
- *nemokama reklama internetiniame puslapyje.* Internetinius konferencijų biurų puslapius aplanko milijonai lankytojų per metus. Tai yra greitas ir visiems prieinamas informacijos šaltinis apie šalies konferencijų lyderius;
- *mažesni rinkodaros kaštai.* Daugumą konferencijų biurų finansiškai remia valstybinės, miesto institucijos, taip pat turizmo rinkodaros projektus remia ir dauguma ES šaltinių. Tai sumažina rinkodarai skirtus narių kaštus;
- *galimybė gauti specializuotą informaciją.* Nariai dažniausiai turi specialius, tik jiems sukurtus internetinius priėjimus prie tam tikros informacinės ar duomenų bazės: tyrimų dokumentų, publikacijų, apžvalgų ir renginių kalendorių;
- *lobizmas.* Konferencijų biurai patys priklauso tam tikroms tarptautinėms asociacijoms, atstovauja vietinėse patariamose struktūrose, tuo užtikrindami konferencijų pramonės narių atstovavimą ir jų verslo interesų gynimą.

Per pastaruosius metus konferencijų biurų plėtra naujosiose ES šalyse itin spartėjo. Europos Sąjungai atvėrus duris naujoms narėms, jų politinis, o tuo pačiu ir ekonominis - kultūrinis vaidmuo ES tapo vis svarbesnis. Šalys tapo pilnateisėmis tarptautinės bendrijos narėmis, tuo pačiu įgydamos galimybę plačiau skleisti informacija apie save ir tarptautinių kongresų

iniciatoriams. Siekiant sustiprinti šia įtaką ir kuo efektyviau skleisti informaciją, naujosios ES valstybės narės įsteigė institucines struktūras, koordinuojančias konferencijų ir verslo renginių pritraukimo į šalį procesus.

5 lentelė. Konferencijų biurai „senosiose“ ES valstybėse narėse, 2006 metai

Šalis	Nacionalinis konferencijų biuras	Narių skaičius nacionaliniuose konferencijų biuruose	Miestų/regionų konferencijų biurų skaičius
Airija	Taip (Failte Ireland, National Tourism Development Authority)	Nėra	2
Austrija	Taip (Austrian Convention Bureau)	56	10
Belgija	Taip (Flanders-Brussels Convention Bureau ir Wallonie Bruxelles Convention Bureau)	Ne	6
Danija	Taip (VisitDenmark)	Nėra	8
Didžioji Britanija	Taip (Visit Britain)	3000	92
Graikija	Nėra	Nėra	2
Ispanija	Taip	21	21
Italija	Nėra	Nėra	6
Liuksemburgas	Taip	Nėra	-
Nyderlandai	Taip	Nėra	8
Portugalija	Nėra	Nėra	4
Prancūzija	Taip (Maison de la France)	1300	48
Suomija	Taip (Finland Convention Bureau)	90	7
Švedija	Nėra	Nėra	4
Vokietija	Taip	200	69

P.S. Lentelėje pateikti duomenys nėra išsamūs, kadangi situacija nuolat keičiasi, narių skaičius auga, todėl šią informaciją galima vertinti tik lyginamuoju aspektu.

Pateiktoje lentelėje matyti, kad konferencijų biurų vaidmuo sparčiausiai išplėtotas Didžiojoje Britanijoje, Prancūzijoje, Vokietijoje, Suomijoje, Austrijoje ir Ispanijoje. 1 lentelėje buvo pateikti duomenys apie šalis, kuriose buvo organizuota daugiausia tarptautinių konferencijų, priminsime, kad iš Europos valstybių buvo Vokietija (2-oje vietoje), Ispanija (3-oje vietoje), Didžioji Britanija (4-oje vietoje), Prancūzija (5 – oje vietoje), Austrija (9-oje vietoje), t.y. tos valstybės, kuriose yra įsteigti nacionaliniai konferencijų biurai.

Tokiose valstybėse, kaip Graikija, Italija, Portugalija ir Švedija, egzistuoja tik regionų ar miestų konferencijų biurai. Tik Italija, neturinti nacionalinio konferencijų biuro, užima 7 – ają vietą pagal 2005 metais organizuotų tarptautinių konferencijų skaičių.

Siekdami įrodyti konferencijų biurų veiklos svarbą ir reikšmę šalies ekonominei plėtrai, pateikiame Austrijos konferencijų biuro sėkmės istoriją, kurią patvirtina ir statistiniai rodikliai⁹.

Austrijos konferencijų biuras (ACB) - ne pelno siekianti organizacija, atstovaujanti Austrijos kongresų ir konferencijų turizmo interesus tiek Austrijoje ir už jos ribų. Šis biuras užtikrina bendradarbiavimą tarp įvairių konferencijų turizmo subjektų, vykdo mokymus ir pagrindinius tyrimus. Austrijos didžiausi kongresų ir konferencijų turizmo atstovai yra Austrijos konferencijų biuro nariai.

⁹ Austrijos Konferencijų biuro internetinis puslapis (www.acb.at)

Sėkminga Austrijos konferencijų biuro veikla stipriai įtakojo šio sektoriaus plėtrą šalyje. 2000 metais Austrijos kongresų ir konferencijų turizmas šaliai davė daugiau nei 1,1 mlrd. EUR pajamų ir konferencijų turizmas toliau klesti. Austrija tapo viena iš 10-ies šalių, tarptautinio konferencijų turizmo rinkos lyderių, o Viena 2005 metais užėmė populiariausių pasaulio konferencijų miestų pirmąją vietą.

7 lentelė. Vienos miesto kongresų ir konferencijų statistika, 2005 metais¹⁰

 Renginių skaičius	Dalyvių skaičius	Nakvynių skaičius	
Asociacijų kongresai:	512	199 878	863 180
Nacionaliniai	146	36 792	68 184
Tarptautiniai	366	163 086	794 996
Korporacijų renginiai	1 236	74 199	170 816
Viso:	1 748	274 077	1 033 996

Norint suvokti konferencijų biurų sėkmę ir jų veiklos svarbą, nebūtina ieškoti pagrindimo daugiausia pažengusiose šalyse. Vakarų Europos šalyse konferencinio turizmo plėtra jau seniai tapo prioritetiniu turizmu dėl ekonominės naudos valstybei. Lietuvai norint užimti Baltijos regiono lyderės poziciją, reiktų paanalizuoti kaimyninių šalių patirtį, nes ten konferencijų plėtros procesai vyksta kur kas sparčiau.

6 lentelė. Konferencijų biurai “naujosiose” ES valstybėse narėse¹¹, 2006 metais

Šalis	Nacionalinis konferencijų biuras	Miesto konferencijų biuras	Narių skaičius
Čekijos Respublika	Nėra	Praha Convention Bureau	85
Estija	Nėra	Tallinn City Tourist Office and Convention Bureau Parnu Tartu	Nėra 18 Nėra
Latvija	Nėra	Inspiration Riga (2002)	26
Lenkija	Convention Bureau of Poland	Cracow Convention Bureau Warsaw Convention Bureau Poznan Convention Bureau Wroclaw Convention Bureau Gdansk Convention Bureau Bydgoszcz Convention Bureau	Taip
Lietuva	Nėra	Vilnius miesto turizmo informacijos & konferencijų biuras	Nėra
Slovakija	Nėra	Nėra	Nėra
Slovėnija	Slovenian Convention Bureau	Liubliana Tourist Board	49
Vengrija	Hungarian Convention Bureau	Nėra	(381 partneriai)

¹⁰ Congresses, Corporate Events 2005, Vienna Convention Bureau

¹¹ Šalių konferencijų biurų pateikta informacija

Pavyzdžiu galėtų tapti Rygos konferencijų biuro veikla, kurio veiklos rezultatus pateikiame.

Rygos Konferencijų biuras, skambiai pasivadinęs *Inspiration Riga*, plėtoja Rygos ir Latvijos, kaip patrauklios kongresams, susitikimams ir skatinamosioms kelionėms šalies įvaizdį. Šią viešąją, ne pelno siekiančią organizaciją 2002 metais įsteigė Rygos miesto taryba ir Ūkio ministerija/Latvijos turizmo plėtros agentūra. Šiuo metu ji turi 2 asocijuotus narius ir 26 narius, konferencijų organizavimo atstovus, iš jų 13 agentūrų, 10 viešbučių, konferencijų ir kt. centrų, 1 transporto kompanija ir 2 kitų paslaugų įmonės.

2004 metų ataskaitoje Rygos konferencijų biuras pateikė šiuos statistinius duomenis apie savo veiklą:

- 45 verslo kontaktai, kurių bendra kontraktinė vertė 858690 EUR, įskaitant 5462 vienviečių kambarių ir 676 dviviečių kambarių apgyvendinimą, transporto, gidų, ekskursinių programų, maitinimo paslaugų, konferencijų organizavimo paslaugų užsakymus;
- 68 žurnalistų iš 17 šalių vizitų organizavimas po Latviją, kurie apie Rygą publikavo 116 straipsnių. Šie straipsniai sustiprino Rygos žinomumą sklaidą tarptautinėje žiniasklaidoje;
- 7 verslo misijos į potencialių rinkų ES šalis organizuotos *Inspiration Riga* nariams. Jų metu susitikimuose ir seminaruose dalyvavo 425 tarptautiniai verslo atstovai;
- 74-iems MICE ir kelionių verslo profesionalams iš 8 užsienio šalių suorganizuotos pažintinės kelionės po Latviją (FAM trips);
- dalyvauta svarbiausiose specializuotose konferencinio turizmo ir skatinamųjų kelionių mugėse IMEX Frankfurte, EIBTM Barselonoje, kurių metu užmegzta 250 naujų verslo kontaktų;
- laimėti 4 tarptautiniai kongresų organizavimo konkursai;
- 2004 metais *Inspiration Riga* sukurtos pajamos siekė 1,63 mln. EUR arba kiekvienas investuotas euras sukūrė 8 eurų grąžą.

Palyginimui patiekiami Lenkijos ir Estijos konferencijų biurų veiklos organizavimo ir valdymo analizę:

Lenkijoje veikia tiek nacionalinis, tiek ir šeši miestų konferencijų biurai. *Lenkijos konferencijų biuras* - tai vyriausybinių organizacijų, Lenkijos turizmo organizacijos padalinys, kurio pagrindinis uždavinys – Lenkijos verslo turizmo unikalių savybių propagavimas užsienio rinkoms, taip pat teikti profesionalias konsultacijas visiems, ketinantiems organizuoti renginius Lenkijoje. Lenkijos konferencijų biure dirba 5 darbuotojai.

Varšuvos konferencijų biuras - Varšuvos turizmo biuro padalinys. Varšuvos konferencijų biuras yra finansuojamas iš biudžeto. Varšuvos konferencijų biuras reklamuoja Varšuvą visoje Lenkijoje ir užsienio šalyse kaip verslo turizmo paskirties vietą kongresų, konferencijų, mugių, skatinamųjų kelionių organizavimui. Konferencijų biure dirba 3 darbuotojai, kurie dalyvauja bendroje Varšuvos turizmo biuro Reklamos departamento veikloje. Reklamos departamentas organizuoja daugybę pažintinių vizitų užsienio žurnalistams, turizmo agentūroms bei konferencijų iniciatoriams, siekiant pristatyti Varšuvą, kaip patrauklų renginiams miestą.

Estijoje įkurti konferencijų biurai atstovauja atskirų miestų interesus. Estijoje yra net 3 konferencijų biurai: Talino, Piarnu, Tartu.

Talino miesto turizmo ir konferencijų biuras yra išlaikomas miesto savivaldybės lėšomis. Jis veikia kaip Talino miesto įmonių valdybos padalinys. Talino biuras neturi narystės, o tikslai ir uždaviniai yra susiję su Talino konferencijų paslaugų potencialo sklaida, turizmo sektoriaus tyrimų bei analizės atlikimu, nemokamos informacijos apie konferencijų ir skatinamųjų kelionių galimybes, informacijos apie paslaugų tiekėjus teikimu, dalyvavimu Europos konferencinių miestų federacijos veikloje.

Pärnu konferencijų biurą 2004 metais įkūrė Pärnu miesto savivaldybė kartu su 10 kitų Pärnu miesto konferencinio turizmo sektoriaus lyderių. Šiuo metu konferencijų biuras turi 18 narių. Pagrindiniai tikslai nesiskiria nuo kitų konferencijų biurų tikslų. Biuras turi valdybą su pirmininku ir eiliniaisiais nariais, biuro generalinį direktorių.

Tartu konferencijų biuras, kaip ir Talino, neturi narystės, yra įsteigtas ir finansuojamas miesto savivaldybės.

Kaip matome, yra keli konferencijų biurų steigimo ir valdymo principai: jų steigėjai ir finansuotojai gali būti vyriausybės institucijos ar miesto tarybos, o patys konferencijų biurai turi biudžetinės įstaigos statusą. Kitu atveju, konferencijų biurai gali būti viešosios įstaigos. Tai juridinį statusą turinti skėtinė organizacija, kurią įsteigia ir *dalina*i finansuoja nacionalinio ar miesto lygmens institucijos, dalis lėšų yra gaunama narystės principu, renkamu įmokų dėka.

Pirmojo varianto pavyzdžiais gali būti ne tik Talino ar Varšuvos konferencijų biurai, tačiau ir eilės kitų Europos miestų konferencijų biurai (Liublianos, Tesalonikų, Vengrijos konferencijų biurai ir kiti). Jie neturi narių (tik partnerius), neima dalyvio mokesčio ir veikia lygiateisiškumo principu, suteikdami informaciją ir paslaugas visiems rinkos dalyviams.

Antrojo varianto pavyzdžiai - tai ne tik minėtas Rygos konferencijų biuras, bet ir Vienos, Slovėnijos, Čekijos, Prancūzijos konferencijų biurai ir kt., kai apie pusę biudžeto surenkama iš 1300 partnerių narystės įmokų (žr. Priedą Nr. 6, psl. 104)¹².

Vietinių konferencijų turizmo rinkos dalyvių bei profesionalių kongresų organizatorių nuomone, pagrindiniai Lietuvos konkurentai yra Lenkija, Latvija ir Estija. Lietuva atsilieka nuo šių valstybių ne tik įvaizdžio formavimo atžvilgiu, didelių tarptautiniams renginiams pritaikytų konferencijų centrų steigimu, susisiekimu oru bei jūrų transportu, pramogų pasiūla, bet ir tuo, kad iki šiol neturi įsteigusi konferencijų biuro, kurio reikšmė šalies ekonomikos plėtrai turėtų daug naudoti.

1.5. Konferencijų biurai Lietuvoje. Nacionalinis ar miestų?

Vilniuje šiuo metu veikia Vilniaus turizmo informacijos centras, kurio viena iš kuruojamų funkcijų yra konferencijų biuro paslaugos. Sukurtas internetinis puslapis tarsi byloja apie tokio konferencijų biuro egzistavimą (www.vilnius-conference.lt). Tačiau praktiškai konferencijų biuro, kaip nepriklausomo ūkio subjekto, galinčio dirbti visu pajėgumu, ne tik Vilnius, bet ir Lietuva, deja, neturi. Lietuvoje nėra kitos organizacijos ar institucijos, kuri rūpintųsi

¹² Bendras Maison de la France metinis biudžetas siekia 60 mln. EUR, iš kurių 34 mln. surenkami narystės dėka.

konferencijų turizmo plėtra. Todėl būtina įkurti modernų ir šiuolaikišką nacionalinį konferencijų biurą, kurio pagrindinis tikslas būtų į Lietuvą pritraukti didelius tarptautinius renginius. Konferencijų biuras galėtų dalyvauti įvairiuose tarptautiniuose konkursuose, kuriuos skelbia kitos valstybės, tarptautinės organizacijos ar verslo bendrovės renginiams, konferencijoms, seminarams organizuoti.

Lietuva tikslinga įsteigti nacionalinį konferencijų biurą, atstovaujantį visų Lietuvos miestų interesus.

Kaimyninės Baltijos valstybės kol kas įsteigė miestų konferencijų biurus. Tačiau Lietuvoje tarptautinį konferencijų turizmą būtina plėtoti ne tik sostinėje, bet ir kituose Lietuvos miestuose. Nacionalinis konferencijų biuras kurtų Lietuvos, kaip šiuolaikiškos valstybės, įvaizdį užsienio rinkose ir teiktų informaciją apie aktyvią viešbučių ir konferencijų salių, restoranų ir paslaugų plėtrą Druskininkų kurorte, Kauno mieste (įgyvendinami keli turizmo plėtros infrastruktūriniai projektai: naujo „Reval Hotel Neris“ viešbučio ir konferencijų centro renovacija, Pramogų ir sporto centro Nemuno saloje projektas, kt.), Klaipėdos ir šalia esančio Palangos kurorto konferencinių paslaugų potencialo plėtra.

Šiuo metu Vilniuje konferencijų turizmo paslaugų pasiūla, atitinkanti tarptautinius dalykinio turizmo reikalavimus, yra didžiausia. Konferencijų biurai steigiami tam, kad pritrauktų į šalį visų pirma tarptautinius renginius ir konferencijas, todėl reikia sustiprinti ir Vilniaus miesto konferencijų biurą, kuris aktyviai propagotų Vilniaus konferencijų turizmo paslaugų potencialą

Nacionalinio konferencijų biuro steigimo koncepcija:

1. Nacionalinio konferencijų biuro steigėjais galėtų būti Valstybinis turizmo departamentas, savivaldybės ir kt. Kitų ES miestų patirtis rodo, kad toks steigėjų tandemas yra sutinkamas dažniausiai.
2. Nacionalinis konferencijų biuras turėtų būti ne pelno siekianti viešoji įstaiga. Be kasmetinio steigėjų biudžeto subsidijavimo, ši įstaiga savo biudžetą galėtų papildyti narystės įnašais. Konferencijų biuro konsultacinė veikla turėtų būti nemokama, o leidžiama informacinė medžiaga būtų platinama nemokamai. Narystė būtų vienintelis būdas padidinti nacionalinio konferencijų biuro biudžetą. Per metus nepanaudotos lėšos būtų perkeltos į kitus finansinius metus.
3. Narystė konferencijų biure turėtų būti mokama ir atnaujinama kasmet. Nariais galėtų tapti visi su konferencijų turizmu susijusių ūkio subjektai. Galima būtų išskirti šias narių kategorijas: turizmo agentūros, profesionalūs kongresų organizatoriai, viešbučiai, konferencijų centrai, transporto kompanijos, maitinimo įstaigos, pramogų ir kultūros įstaigos.

Stodami į nacionalinį konferencijų biurą, nariai sumokėtų stojimo mokestį ir kasmet patvirtinamą metinį įnašą. Nariais netampama automatiškai sumokėjus vien tik stojimo ir dalyvio įmokas. Kiekvienas narys turėtų būti kruopščiai patikrinamas konferencijų biuro komisijos, atsižvelgiant į nustatytus ir patvirtintus nario kriterijus.

Daugelyje šalių nacionaliniai ar miesto konferencijų biurai yra išlaikomi valstybės ar pilnai subsidijuojami savivaldybės ir atstovauja visus šalies/miesto tiekėjų interesus. Mūsų manymu, naryste pagrįsta konferencijų biuro veikla yra efektyvesnė. Konferencijų biuro veikla yra labiau kontroliuojama narių per valdymo organų veiklą (Visuotinius narių susirinkimus, valdybos atstovus, kt.). Nariai, mokėdami metinį mokestį turi būti orientuoti į konferencinio turizmo aptarnavimo sritį, nes investuodami į narystę, turi siekti tikslų gauti tam tikros praktinės naudos,

dalyvaujant konferencijų biuro rengiamuose kongresų aptarnavimo konkursuose, o to pasiekti galima tik profesionalaus ir kokybiško darbo atveju. Taigi, narystė iš dalies užtikrins, kad į konferencijų biurą bus priimti tik profesionalūs, tarptautinius standartus užtikrinantys paslaugų tiekėjai, galintys aptarnauti didelius kongresus, konferencijas ar renginius.

Nacionalinio konferencijų biuro tikslai būtų šie:

- pritraukti tarptautines konferencijas bei renginius į Lietuvą;
- Lietuvos įvaizdį sukurti patrauklų ir saugų tarptautiniams kongresams ir renginiams;
- tolesnė konferencijų turizmo plėtra šalyje.

Nacionalinio konferencijų biuro teikiamos paslaugos:

- teikti informaciją apie susitikimų, skatinamųjų ir kitų kelionių galimybes visoje Lietuvoje;
- padėti pasirinkti tinkamą viešbutį ar konferencijų vietą planuojamam renginiui;
- rekomenduoti profesionalius vietinius susitikimų ir kelionių organizatorius;
- teikti informaciją apie miestus ir šalių, susitikimų vietas, paslaugų teikėjus ir partnerius;
- rengti konkursų dokumentus kongresų ar renginių organizavimui;
- nemokamai teikti nuotraukas, video filmus, plakatus prezentacijoms, leidiniams ir straipsniams;
- padėti organizuoti viešbučių ir konferencijų centrų apžiūras;
- organizuoti turus žiniasklaidos atstovams, pažintinius turus užsienio kongresų ir kelionių organizatoriams.

1.6. MICE tyrimo rezultatai

2004 metais Meeting Media Company atliko apklausą „MICE sėkmės galimybės Rytų ir Centrinėje Europoje bei Baltijos šalyse¹³“. Anketa buvo išsiųsta 2200 skatinamųjų kelionių organizatoriams ir profesionalių konferencijų organizatoriams iš 18 Europos šalių. Ši apklausa pateikė įdomius rezultatus apie 10 „naujųjų“ Europos šalių.

Respondentai pateikė savo kokybinį vertinimą ir apie Lietuvos viešbučių, konferencijų organizatorių paslaugas bei skatinamųjų kelionių galimybes.

8 lentelė. Lietuvos vertinimo rezultatai

Viešbučių infrastruktūros, kelionių agentūrų darbo ir skatinamųjų kelionių galimybių įvertinimas ¹⁴							
	Atsakymai, %	Belgija	Nyderlandai	Prancūzija	Vokietija	Italija	D.Britanija
VIEŠBUČIAI							
Prastai	7,69	10,00	16,67	15,00	2,56	0,00	8,33
Pakankamai gerai	11,54	10,00	16,67	5,00	7,69	14,29	8,33
Gerai	16,35	20,00	16,67	5,00	28,21	14,29	0,00
Puikiai	1,92	0,00	0,00	5,00	2,56	0,00	0,00
Neturi nuomonės	62,50	60,00	50,00	70,00	58,97	71,43	83,33

¹³ MICE – Meetings, Incentives, Congresses, Exhibitions/Events, sutrumpinimas

¹⁴ MIM, Incentive Trends, 2004, p.15

**Viešbučių infrastruktūros, kelionių agentūrų darbo ir skatinamųjų kelionių
galimybių įvertinimas¹⁴**

	Atsakymai, %	Belgija	Nyderlandai	Prancūzija	Vokietija	Italija	D.Britanija
--	-------------------------	----------------	--------------------	-------------------	------------------	----------------	--------------------

KELIONIŲ ORGANIZATORIAI

Prastai	0,96	0,00	0,00	5,26	0,00	0,00	0,00
Pakankamai gerai	8,65	0,00	0,00	5,26	10,00	0,00	10,00
Gerai	16,35	27,27	16,67	10,53	20,00	12,50	0,00
Puikiai	3,85	0,00	33,33	0,00	5,00	0,00	0,00
Neturi nuomonės	70,19	72,73	50,00	78,95	65,00	87,50	90,00

SKATINAMOSIOS KELIONĖS

Prastai	1,90	0,00	0,00	5,26	0,00	0,00	0,00
Pakankamai gerai	12,38	9,09	0,00	10,53	10,26	12,50	16,67
Gerai	14,29	0,00	33,33	10,53	20,51	12,50	0,00
Puikiai	4,76	0,00	16,67	0,00	10,26	0,00	0,00
Neturi nuomonės	66,67	90,91	50,00	73,68	58,97	75,00	83,33

Apklausoje rezultatai stulbina tuo, kad dauguma respondentų visai negalėjo įvertinti Lietuvos viešbučių infrastruktūros, kelionių organizatorių darbo kokybės bei nežinojo apie Lietuvoje siūlomų skatinamųjų kelionių galimybes. Tai jau byloja apie Lietuvos nežinomumą, nesugebėjimą jos identifikuoti, o taip pat apie silpną Lietuvos įvaizdžio kūrimu atsakingųjų tarnybų veiklą.

Šie tyrimo rezultatai turėtų atkreipti vyriausybinių ir savivaldos institucijų, o taip pat ir privačių įmonių dėmesį ir paskatinti jas aktyviau skleisti informaciją apie Lietuvą, jos konferencijų turizmo potencialą, siūlomų paslaugų įvairovę. Lietuva neturi likti mįsle europiečiams, ji turi atsirasti Europos žemėlapyje, juo labiau, kad tos pačios apklausos respondentai nurodė (37 proc.), kad Lietuva gali tapti sėkminga MICE paskirties vieta, atsižvelgiant į daugelį šalies naudai bylojančių faktorių: geografinę padėtį, transporto infrastruktūrą, istoriją ir kultūrinis paveldas.

MICE iniciatoriai, planuotojai apie Lietuvą ir Vilnių žino labai nedaug, suvokdami, kad Lietuva galėtų būti¹⁵:

- vieta skatinamosioms kelionėms - 22,7 proc.
- vieta konferencijoms - 7,6 proc.
- vieta konferencijų ir skatinamųjų kelionių organizavimui - 24,4 proc.
- ne MICE vieta - 5 proc.
- nesu tikras - 40,3 proc.

¹⁵ MIM, Incentive Trends, 2004, p. 15

2. Lietuvos konferencijų turizmo būklės ir plėtros potencialo įvertinimas

2.1. Planavimo dokumentų analizė

Konferencijų turizmo svarba akcentuojama Valstybės ilgalaikės raidos strategijoje, patvirtintoje 2002 m. lapkričio 12 d. LR Seimo nutarimu Nr. IX-1187, kurioje teigiama, kad svarbu „Išplėsti apgyvendinimo, turizmo paslaugų ir pramogų sektoriaus įvairovę turizmo centruose ir rekreacinėse vietovėse. (...) Konferencijų turizmo centrų įkūrimas.“

Lietuvos kurortų plėtros įgyvendinimo 2005-2008 metų priemonėse, patvirtintose 2004 m. gruodžio 6 d. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu Nr. 1588, siekiant gerinti kurortų rinkodarą kaip viena iš priemonių numatyta plėtoti konferencijų organizavimą kurortuose.

Nacionalinėje turizmo plėtros 2003-2006 metų programoje, patvirtintoje 2003 m. gruodžio 18 d. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu Nr. 1637, nurodoma, kad „Populiariausi turizmo rinkose ir didžiausią plėtros potencialą turi aktyvaus poilsio, kultūrinio, ekologinio, kurortinio, kaimo turizmo produktai, o dėl patogios geopolitinės Lietuvos padėties – ir konferencijų turizmas“. Programoje akcentuojama, kad „geriausias sąlygas gausinti konferencijų turizmo produktus turi viešbučiai, įsirengę konferencijų sales: šie viešbučiai gali net tik pritraukti klientus sezono metu, bet ir didinti jų užimtumą. Tačiau nėra erdvių (2000 ir daugiau vietų) atskirų konferencijų centrų, kuriuose galima būtų rengti dideles tarptautines konferencijas. Jų paklausą skatina didėjantis šių paslaugų poreikis ir palankios dalykinio (konferencijų) turizmo plėtros prognozės (...)“.

Nacionalinės turizmo plėtros 2003-2006 metų programos priemonių, susijusių su konferencijų turizmo plėtra, įgyvendinimo rezultatai:

9 lentelė. Nacionalinės turizmo plėtros programos 2003-2006 metų programos įgyvendinimo priemonės*

Priemonė	Atsakingas vykdytojas	Numatyti įvykdymo terminai	Įvykdymas	Įvykdymo metai
Parengti konferencijų centrų sukūrimo galimybių studiją	Valstybinis turizmo departamentas	2005	Parengta Konferencijų turizmo plėtros galimybių studija	2003
Remti savivaldybių dalyvavimą Europos konferencijų miestų federacijoje	Valstybinis turizmo departamentas, Ūkio ministerija, savivaldybės	2004–2006	Šiai priemonei NTPP lėšos neskirtos	
Parengti konferencijų turizmo interneto svetainę	Valstybinis turizmo departamentas	2004	Konferencijų svetainę buvo nuspręsta integruoti į nacionalinę sistemą	2004

* susijusios su konferencijų turizmo plėtra

2003 metais Valstybinio turizmo departamento užsakymu buvo parengta „Konferencijų turizmo vystymo galimybių studija“. Vilniaus miesto savivaldybės administracijos užsakymu 2006 metais buvo parengta „Konferencijų (dalykinio) ir skatinamojo turizmo plėtros Vilniaus mieste galimybių studija“.

10 lentelė. Konferencijų turizmo plėtros galimybių studijų išvadų palyginamoji analizė

Eil. Nr.:	Palyginimo kriterijus	Konferencijų turizmo vystymo galimybių studija	Konferencijų (dalykinio) ir skatinamojo turizmo plėtros Vilniaus mieste galimybių studija
		Valstybinis turizmo departamentas prie Ūkio ministerijos	Vilniaus miesto savivaldybė
1.	Viešbučių pajėgumai	Per maži (Lietuvos mastu)	Dideli (Vilniaus miesto)
2.	Infrastruktūros plėtojimo kryptys	Tikslingai plėtojant tarptautiniams renginiams pritaikytą infrastruktūrą pagrindinį dėmesį reikėtų sutelkti į didžiuosius miestus, o ne į kurortus, nes kurortai pastaruoju metu priklauso rečiausiai tarptautiniams suvažiavimams, ir ypač korporacijų renginiams, parenkama vieta.	Didinti
3.	Pasiekiamumas	Akcentuojama, kad Vilniaus oro uostas turi pakankamai geras keleivių aptarnavimo sąlygas, keliamas klausimas dėl šio oro uosto plėtimo galimybių bei susisiekimo su miestu gerinimo. Kitų oro uostų paslaugų įvairovė bei pralaidumas tarptautiniu mastu yra labai mažas.	Pasiekiamumas turi būti gerinamas, plečiamas Vilniaus oro uostas.
4.	Patalpų kompleksiskumas	Gerinamas. Akcentuojamas didelių patalpų stygius. Trūksta tarptautinius standartus atitinkančio konferencijų centro, talpinančio 1500-2000 žmonių.	Turi būti gerinamas. Trūksta paslaugų nuo apgyvendinimo iki maitinimo iškilmingų pietų metu. Atidarius Le Meridian Villon, Siemens areną ir Litexpo laikinai patenkintas didelių patalpų poreikis.
5.	Investicijų grąža	Nėra prognozių	Nėra prognozių dėl Vilniaus apsilankymo vietos ateities
6.	Planavimo statistiniai duomenys	Nėra	Neatitinka tarptautinių standartų lygio. Yra poreikis tobulinti duomenų rinkimo ir paskirstymo procedūrą.
7.	Rinkodara	Siūloma naudoti visas rinkodaros priemones, siekiant informuoti apie Lietuvos galimybes: dalyvauti tarptautinėse parodose, gauti bei skleisti informaciją apie Lietuvos galimybes tarptautinėse asociacijose, tobulinti internetinę svetainę, leisti informacinius leidinius.	Siūloma tradicinė rinkodaros medžiaga. Elektroninė rinkodara yra pasiekusi analogišką kitoms Baltijos šalims lygį, tačiau atsilieka nuo, pavyzdžiui, Skandinavijos miestų. Siūloma skirti didesnes pastangas rinkodaros gerinimo priemonėms.

2.2. Lietuvos konferencijų turizmo būklė, plėtros potencialas, tendencijos ir poreikiai

2.2.1. Konferencijoms naudojamų patalpų infrastruktūros vertinimas

Konferencijų patalpas (konferencijų rengimo vietas) galima būtų suskirstyti į sekančias grupes:

- viešbučiai, turintys konferencijoms skirtas sales,
- konferencijų centrai,
- konferencijų salės.

Siekiant parengti išsamų patalpų, skirtų didelės apimties konferencijoms sąrašą, buvo susidurta su keletu problemų: statistinių duomenų stoka, nepakankama sektoriaus analizė, nepateikiama detali informacija (internetinėse svetainėse ir informaciniuose leidiniuose ne visada pateikiamas salių skaičius, dydis, išsodinimo tipai ir pan.), ji nėra atnaujinama periodiškai (pavyzdžiui, leidiniuose pristatomas viešbutis ir konferencijų centras “Takioji Neris“ šiuo metu yra rekonstruojamas ir veiklos nevykdo veiklos).

2.2.1.1. Viešbučių konferencijų salių apžvalga

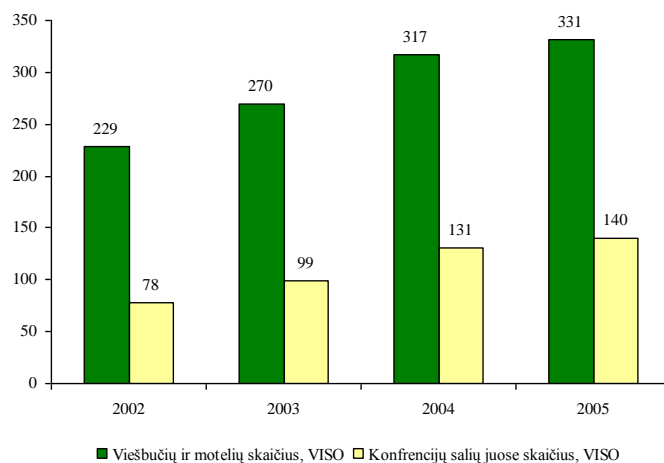
2005 metais 39,9 proc. viešbučių ir motelių koncentravosi didžiuosiuose Lietuvos miestuose (Vilniuje, Klaipėdoje ir Kaune) bei 20,5 proc. kurortuose (Druskininkuose, Birštone, Palangoje ir Neringoje).

Geriausias sąlygas konferencijų turizmo produkto plėtojimui turi viešbučiai, savo patalpose įsirengę konferencijų sales ir teikiantys apgyvendinimo, konferencijų ir kitas paslaugas:

- 43,2 proc. viešbučių ir motelių buvo įrengtos konferencijų salės;
- 35,6 proc. veikė restoranai;
- 36,9 proc. – saunos;
- 22,1 proc. – baseinai.

Konferencijų organizavimas yra kaip viena iš papildomų viešbučių paslaugų, teikiamų šalia apgyvendinimo paslaugų. Konferencijų salių įrengimas viešbučiuose įmonių vadovų nuomone teigiamai įtakoja viešbučių užimtumo rodiklius. Tai leidžia viešbučiams pritraukti klientus ne tik sezono metu, bet ir didinti jų užimtumą.

Jei 2002 metais konferencijų sales turėjo 78 viešbučiai ir moteliai, 2005 metais konferencijų salių skaičius viešbučiuose ir moteliuose išaugo iki 140, didžiausia jų koncentracija buvo Vilniaus mieste.

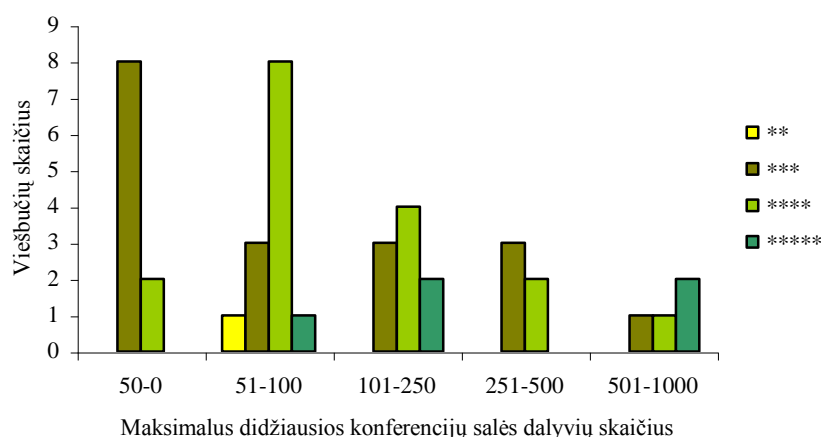

1 pav. Konferencijų salių skaičius Lietuvoje 2002-2005 metais

Daugumoje salių, įrengtų Lietuvos viešbučiuose, yra visa konferencijoms reikalinga įranga: multimedia ir skaidrių projektoriai, grafoprojektorius, ekranas, rašomoji lenta, TV, video-audio bei sinchroninio vertimo aparatūra, oro kondicionavimo sistema, sudarytos galimybės naudotis telefonu, faksu, kompiuteriu bei internetu.

Vilnius yra geriausiai pasirengęs organizuoti konferencijas ir kitus renginius, nes šiame mieste koncentruojasi viešbučiai, turintys didžiausias ir moderniausias konferencijų sales. Konferencijų sales turi virš 50 proc. Vilniaus viešbučių.

Remiantis „Meet in Vilnius: meetings, incentives, events, 2006“ pateikiamais duomenimis, Vilniaus viešbučius ir konferencijų sales galima suskirstyti, atsižvelgiant į viešbučio klasifikacijos kategoriją.

2 pav. Vilniaus viešbučių konferencijų salės pagal viešbučių klasifikaciją

Šiuo metu *Vilniuje* konferencijų sales siūlo viešbučiai „Le Meridien Villon“, „Crowne Plaza Vilnius“, „Reval Hotel Lietuva“, „Panorama“, „Holiday Inn Vilnius“, „Karolina“, „Šarūnas“, „Naujasis Vilnius“, „Polonez“, „Radisson SAS Astoria“. Detalus viešbučių ir juose įrengtų konferencijų salių duomenys pateiki galimybių studijos prieduose (Priedas Nr. 2, psl. 78).

Daugiausia dalyvių (*apie 1000* didžiojoje salėje ir daugiau nei 5000 visose kitose) gali sutalpinti „Le Meridien Villon Vilnius“, kuris yra didžiausią konferencijų centrą turintis viešbutis. Salės aprūpintos visa reikiama įranga.

Viešbutis „Crowne Plaza Vilnius“ – aukščiausios klasės penkių žvaigždučių viešbutis, priklausantis vienam didžiausių viešbučių tinklui „Intercontinental Hotels Group“. Viešbutyje įrengti 108 kambariai. Viešbučio konferencijų centras talpina iki 800 dalyvių ir pritaikytas įvairaus dydžio renginiams: seminarams, susirinkimai, apmokymai ir kita.

2003 metais duris atvėrė 22 aukštų 291 kambario viešbutis „Reval Hotel Lietuva“. Viešbutyje yra įrengtas modernus konferencijų centras, kuriame yra 21 įvairios paskirties salių, jose galima priimti daugiau nei 2000 svečių. Didžiausioje salėje telpa 700 dalyvių. Konferencijų salėse – aukštos kokybės garso ir vaizdo aparatūra, sinchroninio vertimo įranga, mikrofonai, skaidruolių, vaizdo ir duomenų projektoriai, internetinis ryšys ir kt. Svečių patogumui siūlomas trijų darbo vietų verslo centras.

Šių metų spalio mėnesio pabaigoje viešbutyje „Panorama“ atidarytas naujas, modernus 10 salių konferencijų centras. Šiuolaikiškai įrengtas centras vienu metu gali talpinti iki 700 dalyvių.

2002 metais viešbutyje „Best Western Hotel – Naujasis Vilnius“ buvo atidaryta nauja konferencijų salė talpinanti 420 dalyvių. Be šios salės yra dar septynios mažesnės salės: 220, 200, 180, 120, dvi po 50 vietų ir dešimties vietų posėdžių kambarys. Bendra salių talpa – apie 800 žmonių. Salės pilnai aprūpintos modernia konferencijų įranga.

Viešbučio „Šarūnas“ šešios konferencijų salės, galinčios priimti iki 430 svečių, yra patogi vieta ir didelėms konferencijoms (galima pasidalyti į kelias darbo grupes), ir kelių žmonių mokymams organizuoti. Didžiausioji salė talpina iki 230 dalyvių. Visos viešbučio salės pilnai aprūpintos modernia konferencijų įranga.

2002 metais pradėjo veikti viešbutis „Holiday Inn Vilnius“, kurio konferencijų salėse vienu metu gali posėdžiauti iki 440 žmonių, didžiojoje salėje - 250.

2001 metais pradėjęs veikti Viešbutis „Baltpark“ siūlo tris kintamo dydžio patogias ir modernias konferencijų sales su visa įranga, kuriose gali posėdžiauti iki 330 žmonių.

Viešbutyje „Centrum“ yra penkios konferencijų ir posėdžių salės. Didžiausia amfiteatro formos konferencijų salė talpina 100 dalyvių (91 m²). Šioje salėje įrengtos kėdės su atlenkiamais staliukais, veikia stacionari sinchroninio vertimo į dvi kalbas įranga.

Konferencijų turizmo organizatoriai įvardina keletą pagrindinių reikalavimų, kurie keliami konferencijoms skirtoms patalpoms:

- bent viena didelė salė su modernia įranga,
- kelios mažesnės salės darbui grupėse,
- parodų salė,
- maitinimo/ kavos salė,
- poilsio kambariai (ne nakvynės).

11 lentelė. Didžiausias konferencijų sales turintys Vilniaus viešbučiai

Viešbutis	Didelių salių (nuo 50 vietų) skaičius	Didžiausios salės maksimalus dalyvių skaičius	Mažesnių salių skaičius	Parodų salė	Maitinimo / kavos salių skaičius	Poilsio kambariai (ne nakvynės)
Le Meridien Villon	34	1000	12	Yra	5	Įrengta
Reval Hotel Lietuva	15	700	6	Yra	2	Įrengta
Crowne Plaza Vilnius	7	550	3	Yra	2	Įrengta
Panorama	8	300	2	Yra	2	Įrengta

Lentelėje pateikti viešbučiai įsikūrę patogiose vietose: atstumas nuo Vilniaus oro uosto siekia 5,5-10 km, traukinių ir autobusų stotys – 0,2 km.

Kaune yra 17 viešbučių, iš kurių apie 60 proc. turi konferencijų sales. 60 proc. salių aptarnauti gali tik nedidelės iki 50 žmonių konferencijas. Konferencinių salių dydis svyruoja nuo 20 iki 200 vietų.

Didžiausias konferencijų sales, talpinančias 200 ir daugiau dalyvių turi viešbučiai „Takioji Neris“ ir „Best Western Santakos viešbutis“. Viešbutyje „Takioji Neris“ be didžiosios salės yra dar penkios konferencijų salės. Bendra salių talpa - virš 500 dalyvių. Salė pilnai aprūpinta modernia įranga. Viešbutis pajėgus suteikti nakvynės ir maitinimo paslaugas maksimaliam konferencijos dalyvių skaičiui. „Best Western Santakos viešbutis“ bendras trijų salių pajėgumas yra 290 žmonių. Salėje yra moderni pilnai sukomplektuota konferencijų įranga. 100 vietų salė su visa reikiama konferencijų įranga yra ir viešbutyje „Kaunas“.

12 lentelė. Didžiausias konferencijų sales turintys Kauno viešbučiai

Viešbutis	Didelių salių (nuo 50 vietų) skaičius	Didžiausios salės maksimalus dalyvių skaičius	Mažesnių salių skaičius	Parodų salė	Maitinimo / kavos salių skaičius	Poilsio kambariai (ne nakvynės)
Takioji Neris	4	250	2	Nėra	1	Įrengta
Daniela	1	120	1	Nėra	1	Įrengta
Best Western Santaka	2	200	1	Nėra	1	Įrengta
Kaunas	1	100	-	Nėra	1	Įrengta
Žaliakalnio viešbutis	1	60	2	Nėra	1	Įrengta

Pasiekiamumas - apie 20 km nuo Kauno oro uosto, apie 120 km nuo Vilniaus oro uosto.

Klaipėdoje yra 19 viešbučių iš jų virš 60 proc. turi konferencijų sales. Daugiau kaip 80 proc. konferencijų salių talpina tik iki 50 dalyvių.

Viešbutis „*Klaipėda*“ – didžiausias viešbutis, įsikūręs uostamiesčio centre, turintis 307 kambarius. Viešbutyje yra 9 modernios salės (nuo 10 iki 350 vietų) su oro kondicionieriais, aprūpintos visa reikalinga organizacine technika. Didžiojoje konferencijų salėje įrengta sinchroninio vertimo aparatūra. Nuomojama kita organizacinė technika, biuro įranga, teikiamos įvairios paslaugos: multimedia, kopijavimas, telefonas, faksas, interneto ryšys, įrašų darymas, sinchroninis vertimas. Prie salių numatyta galimybė rengti kavos pertraukas, furšetus. Viešbutis turi pakankamus maitinimo ir nakvynės pajėgumus, leidžiančius aptarnauti maksimalų konferencijų dalyvių skaičių. Maitinimas: panoraminis baras – restoranas, specialiu užsakymu talpinantis iki 300 žmonių, 2 banketinės salės, baras.

Viešbutis „*Navalis*“ – tai modernus 28 kambarių verslo klasės viešbutis įsikūręs Klaipėdos miesto centre. Viešbutyje įrengtos dvi modernios konferencijų salės, kur telpa 25-30 ir 50 asmenų grupės.

Viešbutis „*Europa Royale Klaipėda*“ specializuojasi į aukštos klasės priėmimus. Erdvios salės aprūpintos naujausia konferencijų įranga.

13 lentelė. Didžiausias konferencijų sales turintys Klaipėdos viešbučiai

Viešbutis	Didelių salių (nuo 50 vietų) skaičius		Didžiausios salės maksimalus dalyvių skaičius		Mažesnių salių skaičius	Parodų salė	Maitinimo / kavos salių skaičius	Poilsio kambariai (ne nakvynės)
	2004	2005	2004	2005				
Klaipėda	6		400		3	Yra	5	Įrengta
Navalis	1		50		1	-	2	Įrengta
Europa Royale Klaipėda	-		40		2	-	1	Įrengta
Radisson SAS	3		110		-	Yra	2	Įrengta

Viešbučiai įsikūrę Klaipėdos miesto centre, todėl lengvai pasiekiami iš uosto, jūrų keltų prieplaukos, geležinkelio ir autobusų stoties. Atstumai iki pagrindinių susisiekimo taškų yra tokie: apie 30 km nuo Tarptautinio Palangos oro uosto – 30 min automobiliu/taksi Palangos plentu, apie 10 km nuo Klaipėdos uosto – 10 min automobiliu/taksi.

2.2.1.2. Konferencijų centrai

Kongresų rūmai arba konferencijų centras (*Congress centre*) - tai specialios paskirties konferencijoms, susitikimams ir parodoms skirtų patalpų kompleksas, aprūpintas konferencijų organizavimui būtina garso-vizualine bei sinchroninio vertimo įranga ir kita infrastruktūra.

Remiantis Statistikos departamento pateikiama konferencijų centro apibrėžimą, konferencijų centrais vadinamos įvairios profesinio tobulinimo ir kvalifikacijos kėlimo kursai, paskaitos bei konferencijos organizuojančios įstaigos, kurios savo klausytojams teikia ir apgyvendinimo paslaugas. Europos Tarybos direktyvomis dėl statistinės informacijos turizmo srityje rinkimo, konferencijų centrai apima įmones, siūlančias apgyvendinimo paslaugas ir turinčias specializuotą įrangą suvažiavimams, konferencijoms, kursams, profesiniam mokymui, meditacijai ir religijai arba jaunimo kolegijoms. Konferencijų centrai, teikiantys viešbučio tipo paslaugas, priskiriami viešbučiams. Į konferencijų centrų grupę įtraukiamos tik tos įmonės, kurios neteikia viešbučio tipo paslaugų. Statistikos departamento duomenis, 2005 metais Lietuvoje buvo užregistruoti trys konferencijų centrai.

14 lentelė. Konferencijų centrai savivaldybėse

Rodiklis	Įstaigų skaičius		Numerių skaičius		Vietų skaičius		Užimtumo koeficientas, %			
							Numerių skaičius		Vietų skaičius	
	2004	2005	2004	2005	2004	2005	2004	2005	2004	2005
Birštono sav.	1	1	14	14	27	27	43,6	28,3	43,3	30,3
Vilniaus sav.	2	2	276	276	617	617	28,4	34,7	19,5	20,1

Vilniaus mieste įgyvendinus „Litexpo“ parodų centro plėtros projektą, buvo įrengtos naujos 8 skirtingo dydžio konferencijų salės. Nauja 3422 tūkst. kv. m ploto daugiafunkcinės paskirties salė, lengvai transformuojama į 1800 vietų konferencijų salę. Centre įsigyta ir instaliuota šiuolaikiška konferencijų salės įranga ir baldai, kompiuterinė technika. Tai yra pirmoji tokio dydžio ir tokių universalių galimybių salė Lietuvoje. Pastačius vietoje senojo naująjį didesnę pavidiljoną, bendras Litexpo ekspozicinis plotas padidėjo 1,8 tūkst. kv. m. ir dabar sudaro 32,7

tūkst. kv. m., iš jų salės – 17,6 tūkst. kv. m. „Litexpo“ centras dabar turi 5 stacionarias ekspozicijų sales ir 10 konferencijų salių, atitinkančių pačius įvairiausių užsakovų poreikius.

Antrą „Litexpo“ plėtros ir modernizavimo etapą numatoma pradėti 2007 metais ir baigti 2008 metais. Šiame etape naujasis daugiafunkcinės paskirties paviljonas bus sujungtas su 5-uoju, įrengtas 200 vietų aukštos klasės restoranas bei dar viena 264 vietų konferencijų salė. Kartu ir toliau bus tvarkoma infrastruktūra bei įrengiamos papildomos automobilių aikštelės, t.y. statoma daugiaaukštė 700 vietų automobilių stovėjimo aikštelė.

2.2.1.3. Kitos konferencijų salės

Šiame skyriuje pateikiama alternatyvios vietos konferencijų ir susitikimų organizavimui. Reikėtų atkreipti dėmesį, kad kai kurioms iš jų objektų, konferencijų veikla yra antrinio pobūdžio. Tai Lietuvos nacionalinis operos ir baleto, Lietuvos valstybinis dramos ir Lietuvos rusų dramos teatrai, Kauno filharmonija, Kauno kamerinis ir Kauno technologijos universiteto teatrai, Kauno medicinos universitetas, Klaipėdos dramos ir Klaipėdos muzikinis teatrai, Filharmonijos salė, Šiuolaikinio meno centras ir kitos panašios įstaigos.

15 lentelė. Kitos konferencijoms tinkamos patalpos pagal dalyvių skaičių

Maksimalus didžiausias patalpos dalyvių skaičius	Objektai, kuriems konferencijos - viena iš svarbių veiklų	Objektai, kuriems konferencijos – papildoma, tačiau svarbi veikla	Objektai, kuriems konferencijos - mažiau svarbi veikla
nuo 1500 iki 7800	“Siemens Arena”	-	-
nuo 1000 iki 1500	-	-	Lietuvos nacionalinis operos ir baleto teatras
nuo 5000 iki 1000	Vilniaus mokytojų namai “Forum Palace”	-	Kongresų rūmai
			Šiuolaikinio meno centras
			Filharmonija
			Lietuvos nacionalinis dramos teatras
			Rusų dramos teatras
nuo 250 iki 500	Rotušė	Kauno medicinos universitetas	-
nuo 100 iki 250	“Europos parkas”	VU centriniai rūmai	-
	Biurų centro Žemaitės gatvėje konferencijų salė	Verkių rūmai	
	Kempingas-poilsisvietė “Viktorija”	Botanikos institutas	
	Verslo lyderių centras (BLC)	VU Tarptautinių santykių ir politikos mokslų institutas	

Pastebėta, kad ne visos konferencijoms skirtos patalpos yra pakankamai geros būklės, pavyzdžiui, Vilniaus mokytojų namų patalpose esančioms salėms būtinas remontas, be to, ne visos konferencijų salės turi konferencijoms reikalingą įrangą (žr. Priedą Nr. 1, psl. 71).

Daugiausiai konferencijos svečių gali priimti Kauno medicinos universitetas, kuriame yra 300, 200, 80 ir 30 vietų konferencijų salės. Vieną iš salių universitetas ateityje planuoja praplėsti iki 800 vietų.

Alternatyvios susitikimų/konferencijų vietos pilnai nėra pritaikytos komercinėms konferencijoms rengti (šiuo atveju išimtis yra Vilniaus ir Kauno medicinos universitetų konferencijų salės), personalas nėra apmokytas organizuoti konferencijas. Be to, šie objektai rinkodarą nukreipia į pagrindinę veiklą, t.y. į planinius koncertus bei parodas, todėl konferencijų rengimo priklauso nuo konferencijos svarbos.

Apibendrinant galima teigti, kad geriausias sąlygas konferencijų turizmo produkto plėtojimui turi viešbučiai, savo patalpose įsirengę konferencijų sales. Atvykstamojo turizmo agentūros ir konferencijų organizatoriai identifikuoja pagrindinę problemą, kad Lietuvoje nėra atlikta konferencijoms pritaikytų patalpų klasifikacijos, todėl jų negalima įvertinti, rūšiuoti, reitinguoti. Todėl taikant atitinkamą klasifikacijos metodiką bei priskiriant kategoriją būtų sudarytos sąlygos greičiau ir patikimiau pasirinkti reikiamą patalpą konferencijos organizuoti.

2.2.2. Šalies konferencijų lyderių, organizuojančių tarptautines konferencijas, veiklos patirties vertinimas

Pasaulio mastu verslo turistų aptarnavimo perdavimas turizmo firmoms nėra naujovė. JAV konferencijų turizmas susiformavo daugiau kaip prieš šimtą metų, Europoje – 20 amžiaus 5-jame dešimtmetyje. Dalykinis turizmas suklestėjo tik 20 amžiaus 9-ajame dešimtmetyje. Pastaraisiais dešimtmečiais versle svarbiausia yra keitimasis informacija, nuolatinis kvalifikacijos kėlimas, dalyvavimas tarptautinėse konferencijose, kongresuose ir seminaruose.

Globalizacija ir kitos permainos ekonomikoje sudarė palankias sąlygas dalykinio turizmo plėtrai. Dalykinis turizmas tampa stipriu atskiru veiklos sektoriumi. Korporacijoms, tarptautinėms kompanijoms vis dažniau reikalingi žmonės, sugebantys organizuoti ne tik kompanijų darbuotojų keliones darbo ar verslo reikalais, bet ir įvairius profesionalų susitikimus, todėl susikūrė dalykinį turizmą aptarnaujantis paslaugų sektorius. Pasaulinės statistikos duomenimis pastaruosiu metu kompanija gali sutaupyti net iki 70 proc. komandiruotėms skirtų lėšų, jei dalykinių kelionių organizavimu užsiima tos srities profesionalai.

Profesionalus kongresų organizatorius (Professional Congress Organizer) - tai įmonė ar profesionalus asmuo, užsiimantis įvairių susitikimų, kongresų, konferencijų bei su jais susijusių paslaugų organizavimu¹⁶. Profesionalus kongresų organizatorius parenka konferencijos organizavimo vietą, pasirūpina delegatų apgyvendinimu, transporto paslaugomis, garso - vizualinės technikos nuoma, užsiima leidybos darbais, atsakingas už renginio pramoginę programą. Konferencijos gali būti organizuojamos tiesiogiai arba per tarpininkus, t.y. konferencijų organizavimo profesionalus.

Tiesiogiai:

- verslo sektorius;
- valstybinis sektorius;

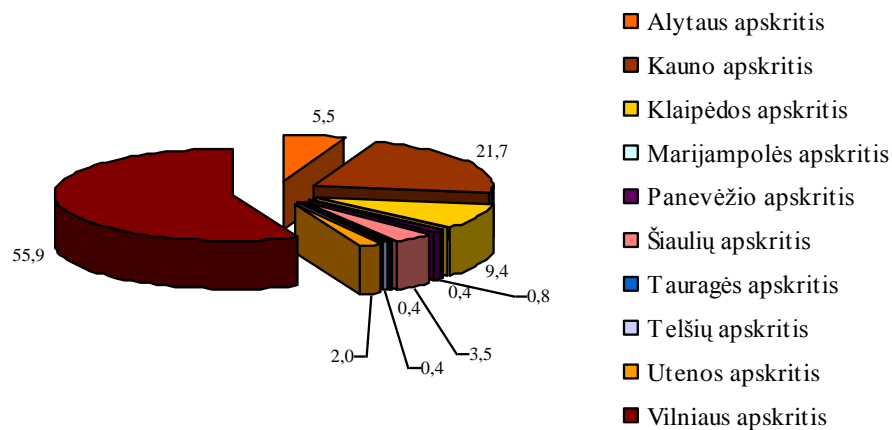
¹⁶ Glossary and thesaurus of ACB M.I.C.E. Terminology, ICCA MPI

- asociacijos, federacijos (sporto, kultūros renginiai);
- universitetų bendruomenės.

Tarpininkai:

- profesionalūs kongresų organizatoriai;
- kelionių agentūros;
- parodų organizatoriai;
- konsultacinės ir edukacinės įmonės;
- renginių organizatoriai (koncertų ir kultūrinių renginių organizavimas).

Valstybinio turizmo paslaugų registro duomenimis, Lietuvoje 2005 metais buvo 254 turizmo įmonės, iš kurių beveik 52 proc. buvo Vilniaus mieste, 18,5 proc. – Kaune. Remiantis pateiktais duomenimis, turizmo įmonių skaičius 2005 metais palyginti su 2003 metais išaugo 17,7 proc., šio skaičiaus didėjimą lėmė turizmo sektoriaus plėtra: daugėjo turizmo įmonių, didėjo paslaugų įvairovė.

3 pav. Turizmo įmonių pasiskirstymas 2005 metais pagal apskritis, proc.

1998 m. kovo 19 d. LR Turizmo įstatymo Nr. VIII-667 3 skirsnio 5 straipsnyje nurodoma, kad turizmo agentūros veiklą sudaro:

- 1) turizmo paslaugų paketų rengimas, reklama bei pardavimas;
- 2) sutarčių sudarymas su turizmo paslaugų teikėjais dėl jų paslaugų turistams teikimo turizmo agentūros organizuojamų kelionių metu;
- 3) transporto priemonių nuoma, transporto bilietų rezervavimas ir pardavimas, apgyvendinimo vietų rezervavimas ir pardavimas, vietų maitinimo įmonėse užsakymas, ekskursijų, poilsio bei pramogų ir specialių paslaugų organizavimas;
- 4) kongresų, konferencijų, sporto ir panašių renginių organizavimas, kai tai susiję su turizmo paslaugų teikimu;
- 5) kitos turizmo paslaugos, numatytos įmonės įstatuose.

Apie 40 proc. visų įregistruotų turizmo firmų skelbiasi teikiančios dalykinių kelionių ir konferencijų organizavimo paslaugas. Ekspertiniu vertinimu konferenciniu turizmu užsiima apie 10 įmonių ir dauguma jų yra Vilniuje.

Veiklos pradžioje dauguma turizmo įmonių teikė atvykstamojo turizmo paslaugas užsienio turistams. Vėliau, plečiantis Lietuvos verslo ir kultūriniais ryšiams su kitomis šalimis bei užsienio kapitalo įmonėms atidarant atstovybes Lietuvoje, vykstant kultūriniais, ekonominiais bei akademiniais mainams, atsirado poreikis įmonėms, asociacijoms bei valstybinėms institucijoms teikti aukštos klasės dalykinių kelionių ir konferencijų organizavimo paslaugas.

Didžiausios atvykstamojo turizmo agentūros, reaguodamos į besikeičiančią situaciją, savo įmonėse įsteigė atskirus dalykinių kelionių ir konferencijų organizavimo paslaugų padalinius. Vienos turizmo agentūros įstojo į *Tarptautinę kongresų ir konferencijų asociaciją (ICCA)*, kitos – prisijungė prie žinomų tarptautinių verslo kelionių organizatorių tinklų (*American Express, BCD Travel, Carlson Wagonlit, HRG*).

Lietuvoje konferencijų organizavimo paslaugas teikia šios įmonės: UAB „Baltic Clipper“, UAB „Conbaltas“, UAB „Delta Tours PCO“, UAB „Gintarinė sala“, UAB „In Via“, UAB „Lithuanian Holidays“, UAB „Lithuanian Tours“, UAB „Liturimex“, UAB „Visit Lithuania“, UAB „Visus plenus“, UAB „Vestekspresas“ (žr. Priedą Nr. 3, psl. 95).

Didelio renginio organizavimas reikalauja ne tik daug laiko ir pastangų, bet ir žinių, profesinės patirties, todėl konferencijų organizatoriams yra keliami dideli reikalavimai. Atvykstamojo turizmo agentūrų patirtis rodo, kad jų profesionalumas dažnai labai skiriasi. Kai kurios iš agentūrų teikia profesionalias paslaugas ir jose dirba Meeting Professionals International (MPI) apmokyti darbuotojai, dalyvaujantys kvalifikacijos kėlimo kursuose, kurie organizuojami tarptautinių asociacijų nariams ar pasaulinių dalykinio kelionių tinklų atstovams. Šie konferencijų organizatoriai naudoja modernias technologijas ir vadybos metodus, paskirstymo ir logistikos principus. Tuo tarpu kitos turi mažiau patirties ir dirba ne itin profesionaliai. Daugumai konferencijų organizatorių Lietuvoje trūksta patirties ir profesionalių žmoniškųjų išteklių.

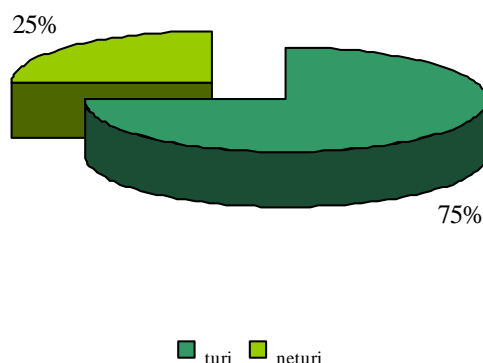
Lietuvoje iki šiol nėra atlikto tyrimo, kuris leistų įvertinti konferencijas organizuojančių įmonių patirtį, paslaugų kokybę bei profesionalumą, jų sugebėjimą teikti tarptautinio lygio konferencijų organizavimo paslaugas. Taip pat nėra informacijos apie tai, kiek per metus ir kokios įmonės organizuoja tarptautinių renginių.

Rengdami šią programinę studiją, parengėme trumpą apklausos anketą (žr. Priedus Nr. 7, psl. 109), kurią išsiuntėme 12 stambiausių turizmo įmonių Lietuvoje, kurios deklaruoja teikiančios verslo kelionių ir konferencijų organizavimo paslaugas. Iš įmonių, kurios teikia konferencijų organizavimo paslaugas, buvo gautos 8 užpildytos anketos. Deja, pateiktose anketose ne visi atsakymai į klausimus buvo išsamiai atsakyti, todėl anketų analizės svarumo rodiklis laikomas gana žemu.

Tyrimo metu paaiškėjo, kad ne visi konferencijų organizatoriai registruoja konferencijų ir kitų panašių renginių skaičių, todėl negali pateikti informacijos apie konferencijų dalyvių skaičių ar struktūrą. Be to, kai kurie konferencijų organizatoriai atsisakė suteikti, jų nuomone, konfidencialią informaciją. Atlikus tyrimą paaiškėjo, kad konferencijas organizuojančios įmonės skirtingai interpretuoja sąvokas, todėl tai neigiamai įtakojo tyrimo rezultatus, nustatant vietinio ir užsienio pobūdžio renginių santykį bei tarptautinių kongresų procentą.

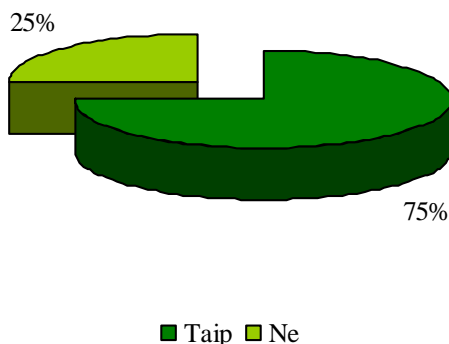
Pateikiame pagrindinius apklausos rezultatus, kuriais remiantis bus identifikuoti konferencijas organizuojančios profesionalios įmonės.

Ar įmonė turi atskirą Konferencijų padalinį (n=8)?

75 proc. respondentų atsakė turintys įsteigę atskirą konferencijų padalinį, kuris teikia specializuotas konferencijų ir skatinamųjų kelionių organizavimo, renginių koordinavimo bei parodų aptarnavimo paslaugas. Likusi dalis įmonių nurodė, kad atskirų padalinių nėra įkūrusios, tačiau turi įmonės darbuotojus, kurie specializuojasi konferencijų aptarnavimo srityje. Reikėtų akcentuoti, kad tiek vienu, tiek ir kitu atveju, įmonėje su konferencijomis dirbančių darbuotojų skaičius nėra didelis (nuo 2 iki 6 darbuotojų). Tai susiję ir su bendra situacija Lietuvoje, kadangi dideli renginiai šalyje vyksta tik keli per metus, todėl ir specializuoto personalo poreikis kiekvienoje įmonėje yra nedidelis.

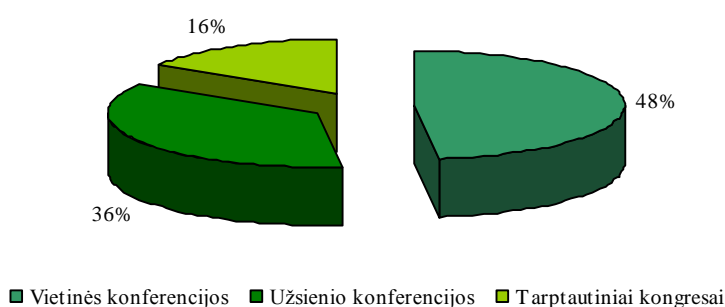
Ar jūsų įmonė priklauso tarptautinei konferencijų organizatorių asociacijai (n=8)?

Keturios iš atsakymus pateikusių įmonių yra Tarptautinės konferencijų organizatorių asociacijos (ICCA) narės. Dvi įmonės atstovauja tarptautiniams verslo kelionių tinklams. Narystė yra ganėtinai svarus kokybės ir profesionalumo rodiklis, nes tarptautinės organizacijos ar pasauliniai tinklai nariui kelia nemažus profesinius reikalavimus: įdirbis konferencijų organizavimo srityje, kvalifikuoti darbuotojai, apyvartos dydis, kompanijų darbuotojų skaičius, veikianti paslaugų kokybės monitoringo sistema, rekomendacijos ir eilė kitų reikalavimų. Iš kitos pusės, narystė profesinėje dalykinio turizmo organizacijoje užtikrina agentūros teisę dalyvauti įvairiuose profesiniuose renginiuose, kvalifikacijos kėlimo kursuose, suteikia galimybę gauti pačią naujausią konferencijų rinkos informaciją, tuo pačiu įpareigoja kompaniją įdiegti tarptautinius kokybės standartus įmonės aptarnavimo srityje.

Respondentams buvo pateiktas klausimas „Kiek konferencijų organizuojate per metus?“. Pateiktuose atsakymuose informacija yra netiksli ir per metus organizuojamų renginių skaičius gana žymiai svyruoja. Todėl vertinti įmones pagal įmonių per metus suorganizuotų konferencijų skaičių ar jų dalį nuo visos įmonės apyvartos nėra tikslinga. Visų įmonių per metus Lietuvoje organizuotų konferencijų vidurkis yra 38 konferencijos, o konferencijų organizavimas sudaro vidutiniškai 49 proc. įmonės veiklos. Išsiskyrė trys kompanijos, kurių pagrindinę veiklos dalį sudaro konferencijų organizavimo paslaugos: UAB „Baltic Clipper“, UAB „Conbaltas“ ir UAB „Vestekspresas“. Likusių kompanijų veikloje dominuoja atvykstamojo turizmo aptarnavimo sritis (UAB „Liturimex“, UAB „Lietuvos turizmo birža“, UAB „Visit Lithuania“).

Koki procentą nuo Jūsų organizuotų konferencijų sudaro vietinės, užsienio ir tarptautinių konferencijų organizavimas?(n=8)?

Vertinant vietinių užsakovų ir tarptautinių konferencijų bei kongresų santykį, galime teigti, kad Lietuvoje vykstančių didelių tarptautinių kongresų dalis nėra didelė – 16 proc. visų susitikimų. Manytume, kad šis skaičius realiai yra žymiai mažesnis, nes kompanijos neadekvačiai traktuoja kongreso sąvoką, o tai iškreipia realius rodiklius. Pasaulinė praktika taip pat patvirtina, kad kongresai šalių konferencinėje rinkoje sudaro apie 5 proc. visų vykstančių renginių. Beje, reikia pažymėti, kad įvertinus anketų rezultatus UAB „Conbaltas“ yra kongresų organizavimo lyderis. Tačiau ši įmonė pagrįdė specializuojasi medicininių kongresų aptarnavimo srityje, jų aptarnaujamų renginių skaičius nėra didelis (15-30 konferencijų per metus, tuo tarpu kitos kompanijos aptarnauja iki 60 įvairių tipų konferencinių renginių). Respondentų nuomone, vietinės konferencijos sudaro beveik 48 proc. organizuojamų konferencijų, užsienio – 36 proc.

Tyrimo metu konferencijų organizatorių buvo prašyta pateikti didžiausių jų organizuotų konferencijų ir kongresų sąrašą. Didžią organizuotų konferencijų dalį sudaro konferencijos, kuriose dalyvavo nuo 250 iki 300 dalyvių. Daugiausia tokių konferencijų vyko Vilniaus mieste. Respondentai teigė, kad jiems yra tekę organizuoti konferencijas ne tik Vilniuje, bet ir Klaipėdoje, Druskininkuose bei Palangoje. Tyrimo duomenimis, Lietuvoje vyrauja nedideli susitikimai ir konferencijos, kuriuose dalyvauja iki 50 dalyvių.

Visos įmonės nurodė, kad vidutinė jų organizuojamų konferencijų trukmė yra 2-3 dienos. Iš tiesų tendencijos pasaulinėje konferencijų rinkoje keičiasi, gyvenimo tempui didėjant, kinta ir konferencijų trukmė: anksčiau tęsdavusios 3-4 dienas, šiuo metu jos trumpėja. Reikia pažymėti ir tai, kad dėl skrydžių trūkumo į Vilnių dauguma konferencijų dalyvių yra priversti atvykti į Lietuvą diena anksčiau, o išvyksta diena vėliau, nes nepatogus skrydžių tvarkaraštis nesuteikia jiems galimybių rinktis patogesnę skrydį. Reiktų atkreipti dėmesį ir į tai, kad daugelis vietinių įmonių mažesnius nedidelės trukmės renginius (konferencijas, seminarus, susitikimus) stengiasi organizuoti savo jėgomis, tuo tarpu konferencijų organizatoriai samdomi pasirūpinti

sudėtingesniais, ilgiau trunkančiais renginiais. Ankstesni tyrimai parodė, kad Lietuvoje vyrauja vieną dieną trunkantys renginiai (65 proc.), 2 dienas – 23 proc. ir tik 12 proc. renginių truko daugiau nei 2 dienas. Šis pasiskirstymas nedaug skiriasi nuo analogiškų kitų šalių tyrimų ir parodo, kad daugelis MICE renginių yra vietinės reikšmės. Pastebima tendencija, kad nemaža dalis verslininkų ar į konferencijas atvykstančių delegatų tam, kad susipažintų su šalimi savo buvimą šalyje pratęsia 1-2 dienoms.

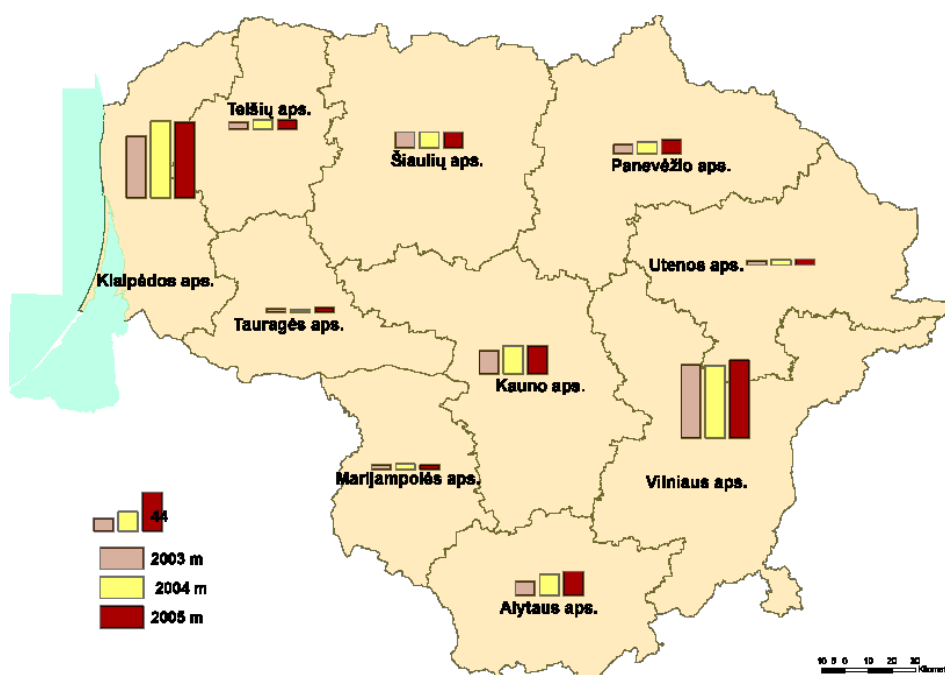
Absoliuti dauguma įmonių anketose kaip didžiausią trukdį savo veiklai nurodė didelių konferencijų salių bei maitinimo įstaigų trūkumą, verslo klasės autotransporto, didelių viešbučių (daugiau nei 300 kambarių) bei profesionalių darbuotojų viešbučiuose ir restoranuose trūkumus.

2.2.3. Kitų su konferencijų turizmu susijusių paslaugų ir infrastruktūros vertinimas

2.2.3.1. Apgyvandinimo paslaugos

Didžiausia pažanga turizmo paslaugų sektoriuje padaryta vystant apgyvendinimo paslaugas, kurias teikia 663 įmonės, iš jų 290 viešbučių. Pastoviai augantis viešbučių ir motelių sektorius per 2003 – 2005 metus išaugo 22,6 proc. 2005 metais apgyvendinimo įmonėse buvo apgyvendinta 56,4 proc. svečių daugiau nei 2003 metais, o viešbučiuose daugiau net 73,6 proc. Užsieniečiai viešbučiuose sudarė 65,0 proc. visų svečių.

Praėjusiais metais 39,9 proc. viešbučių ir motelių buvo didžiuosiuose Lietuvos miestuose (Vilniuje, Klaipėdoje ir Kaune) bei 20,5 proc. kurortuose (Druskininkuose, Birštone, Palangoje ir Neringoje).

4 pav. Viešbučių skaičiaus kitimo tendencijos 2003–2005 metais

Didžiausias numerių užimtumo koeficientas yra 4 žvaigždučių viešbučiuose – 50,4 proc., mažiausias neklasifikuotuose viešbučiuose – 27,5 proc.

16 lentelė. Viešbučių charakteristikos pagal kategorijas, 2005 metai

	Viešbučių skaičius	Apgyvendinta svečių	Numerių skaičius	Numerių užimtumo koeficientas, %
Neklasifikuoti	60	35028	869	27,5
*	18	63474	822	34,5
**	55	145948	1864	35,7
***	101	299902	2880	39,0
****	49	324447	2732	50,4
*****	7	58733	560	41,5
Iš viso	290	927532	9722	40,8

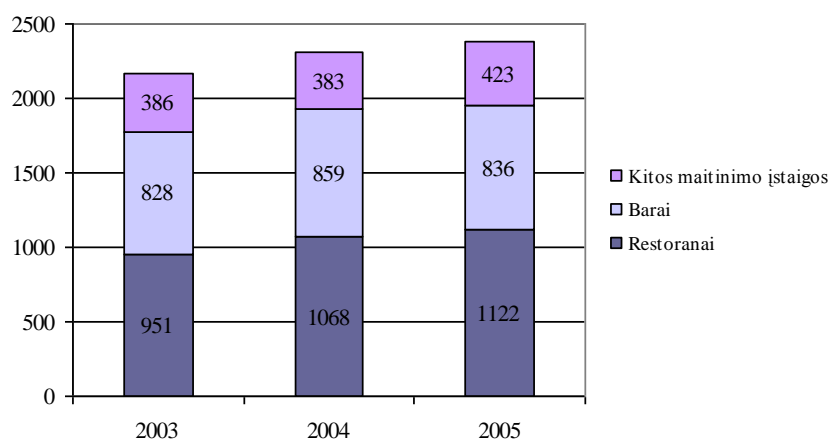
Šaltinis: Statistikos departamentas

Geriausias sąlygas konferencijų turizmo produkto plėtojimui turi viešbučiai, savo patalpose įsirengę konferencijų sales. 2005 metais 43,2 proc. viešbučių ir motelių buvo įrengtos konferencijų salės, 35,6 proc. veikė restoranai, 36,9 proc. – saunos, 22,1 proc. – baseinai.

Konferencijų organizavimas yra kaip viena iš papildomų viešbučių paslaugų, teikiamų šalia apgyvendinimo paslaugų. Konferencijų salių įrengimas viešbučiuose įmonių vadovų nuomone turi teigiamos įtakos ir viešbučių užimtumo rodikliams. Tai leidžia viešbučiams pritraukti klientus ne tik sezono metu, bet ir didinti jų užimtumą.

2.2.3.2. Maitinimo paslaugos

Priėmimai dažniausiai yra organizuojami visiems visų delegacijų nariams, kviečiami vietinių valdžios institucijų atstovai, kiti VIP asmenys. Todėl didžiausias iššūkis – priėmimo organizavimo vietos parinkimas. Vietų kur būtų galima organizuoti priėmimus 1000 ar net 2000 žmonių Lietuvoje yra nedaug. Svarbus aspektas pasirenkant vietą yra įvertinti tai, kad visi daugiau dalyvių būtų vienoje salėje/erdvėje, o tai padaryti Lietuvoje jau yra problematiška.

5 pav. Maitinimo įmonių skaičiaus pokyčiai 2003-2005 metais

Šaltinis: Statistikos departamentas

Lietuvoje yra daug vietinio ir tarptautinio stiliaus kavinių, kurios patenkina užsienio konferencijų turizmo turistų poreikius. Daugelio kavinių ir restoranų interjeras ir eksterjeras, valgiaraščio

pateikimas užsienio kalbomis, tačiau reikėtų tobulinti maitinimo įstaigų darbuotojų sugebėjimus bendrauti užsienio kalbomis.

2.2.3.3. Informacijos paslaugos ir rinkodara

Pagal turizmo paslaugų rūšių klasifikaciją, patvirtintą Turizmo įstatymu, turizmo informacijos paslaugos sudaro ypatingą svarbą turizmo plėtroje. Lietuvoje turizmo informacijos paslaugas teikia dvi grupės teikėjų – gidai ir kelionių vadovai (1) bei Turizmo informacijos centrai (2).

Turizmo informacijos centrai (TIC). Pagal LR teisinės nuostatas svarbiausiasis turizmo informacijos centrų steigimo užsienyje tikslas - skatinti atvykstantąjį turizmą, tuo tarpu TIC Lietuvoje – vietinį ir atvykstantąjį turizmą.

Valstybinio turizmo departamento iniciatyva Europoje yra įsteigti šeši Lietuvos turizmo informacijos centrai užsienyje: Suomijoje (Helsinkis, 2004) , Lenkijoje (Varšuva, 2004), Rusijoje (Maskva, 2000), Vokietijoje (bendras Lietuvos, Latvijos ir Estijos, įsteigtas 2000 metais, veiklos pradžioje buvo įsikūręs Miunsteryje, 2004 m. perkeltas į Berlyną), Ispanijoje (Barselona, 2005) ir Didžiojoje Britanijoje (Londonas, 2006). Siekiant užtikrinti turizmo informacijos centrų steigimo koordinavimą ir veiklos tęstinumą, Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2005 m. gruodžio 23 d. nutarimu Nr. 1425 buvo patvirtinta Lietuvos turizmo informacijos centrų steigimo 2006–2008 metais programa. Remiantis šia programa, 2007–2008 m. numatoma Lietuvos turizmo informacijos centrus įsteigti Prancūzijoje (Paryžiuje), Italijoje (Romoje, 2008), Rusijoje (Sankt Peterburge, 2008), Kinijoje (Pekine, 2008). Šioje programoje taip pat detalai nagrinėjama esamų Lietuvos turizmo informacijos centrų įtaka, bei poveikis turizmui, įvertinamas lešų poreikis jau esantiems TIC išlaikyti, bei jų veiklai propaguoti.

Kasmet centrai užsienyje aptarnauja daug pavienių asmenų, kurie lankėsi centruose arba teiravosi informacijos telefonu, faksu arba elektroniniu paštu, vykdo rinkodaros priemones: organizuoja ir dalyvauja tarptautinėse ir regioninėse turizmo parodose, turizmo verslo misijose, kituose turizmo renginiuose (prezentacijose, seminaruose, spaudos konferencijose, radijo ir televizijos laidose ir kita), rengia pažintinius turus po Lietuvą užsienio žurnalistams. Kadangi centrai aktyviai dirba su užsienio valstybės žiniasklaida ir periodiškai siunčia informacinius pranešimus spaudai, per analizuojamą laikotarpį ypač padaugėjo palankių publikacijų apie Lietuvos turizmą užsienio spaudoje ir populiariuose kelionių leidiniuose.

Nemažiau svarbus vaidmuo turizmo informacijos paslaugų srityje tenka ir Lietuvos turizmo informacijos centrams, kurių skaičius taip pat reguliariai auga. 2002 m. pabaigoje Lietuvoje pagrindiniai turizmo informacijos paslaugų teikėjai buvo: 30 savivaldybių įsteigti turizmo informacijos centrai, 3 privatūs turizmo informacijos centrai ir 15 nacionalinių ir regioninių parkų lankytojų centrų. Tuo tarpu 2006 m. pabaigoje Lietuvoje jau susikūrė 50 savivaldybių TIC, 3 privatūs bei nacionalinių ir regioninių parkų lankytojų centrų. Trys apskričių centrai (Panevėžio, Kauno ir Telšių) aptarnauja visą apskritį, tuo tarpu Šakiuose įsteigtas TIC aptarnauja Šešupės euroregioną.

2005 metais turizmo informacijos paslaugas teikė 155 TIC darbuotojai, 1712 gidai ir 1607 kelionių gidai. Gidų ir kelionių vadovų mokymo kursus organizuoja turistinės įmonės, turizmo informacijos centrai pagal Valstybinio turizmo departamento patvirtintą mokymo programą.

Pagrindiniai veikiantys informacijos sklaidos kanalai yra Lietuvos turizmo informacijos centrai užsienyje (su savo interneto svetainėmis), dalyvavimas turizmo parodose bei verslo misijose ir nacionalinė turizmo informacijos sistema.

Ieškant turizmo informacijos, atliekant turizmo paslaugų užsakymus labai dažnai dabar pasirenkamas Internetas ir jo teikiamos galimybės. Lietuvoje sklandžiai veikia internetinės svetainės, skirtos nacionalinio lygmens turizmo informacijai:

- turizmo paslaugų ir išteklių registras Valstybinio turizmo departamento interneto svetainėje (www.tourism.lt);
- nacionalinė turizmo informacinė svetainė www.travel.lt;
- apgyvendinimo ir kitų paslaugų rezervavimo sistema (www.lithuanianhotels.com)

Vienas iš svarbiausių trūkumų turizmo informacijos paslaugų srityje yra tas, kad turizmo informacija yra labai išskaidyta skirtinguose informacijos šaltiniuose, todėl reikalinga informacijos paieška yra pakankamai sudėtinga ir neracionali. Lietuvoje nėra funkcionuojančio vieningo turizmo informacijos portalo, kuriame būtų išsamūs ir visa informacija apie Lietuvos turistams patrauklias paslaugas ir išteklius, pramogas ir pan.

17 lentelė. Pagrindinės konferencijų turizmo rinkodaros priemonės

Rinkodaros priemonė	Leidėjas	Formatai	Kalba	Informacijos atnaujinimo periodiškumas
Nacionalinė turizmo informacijos ir rezervavimo sistema (menu punktas <i>Konferencijos</i>) www.travel.lt	Valstybinis turizmo departamentas prie LR ūkio ministerijos ir Lietuvos turizmo fondas	Interneto paieškos sistema	Lietuvių, anglų, rusų, vokiečių, lenkų	Informacija atnaujinama nuolat
Lithuania conferences & incentives	Valstybinis turizmo departamentas prie LR ūkio ministerijos ir Lietuvos turizmo fondas	Spausdintinis žurnalas ir nemokamas parsisiuntimas iš interneto	Anglų	Kasmet
Meet in Vilnius: meetings, incentives, events 2006	Vilniaus miesto savivaldybės administracijos Ekonomikos departamento Turizmo skyrius	Spausdintinis žurnalas ir nemokamas parsisiuntimas iš interneto	Anglų	Kasmet
Seminarų gidas: seminarų ir konferencijų salės, mokymai	Verslo žinios	Spausdintinė brošiūra	Lietuvių	Kasmet

Kaip jau buvo minėta, viena iš NTPP priemonių „Parengti konferencijų turizmo interneto svetainę“ nebuvo įgyvendinta, nusprendžiant ją integruoti į NTIS (www.travel.lt).

18 lentelė. Svetainių (www.travel.lt ir www.vilnius-tourism.lt) palyginimas

Palyginamasis kriterijus	Nacionalinė turizmo informacinė sistema www.travel.lt	Vilniaus konferencijų biuro svetainė www.vilnius-tourism.lt
Vartotojo sąsaja	Paprasta ir aiški	Paprasta ir aiški
Dizainas	Neišbaigtas – trūksta vaizdinės medžiagos. Naudojama šaltų spalvų gama.	Malonus akiai ir orientuotas į tikslinį segmentą. Dizaino sprendimo pagalba sistema tampa informatyvesnė – t.y. dizainas neužgožia informacijos, o tik pabrėžia esmines vietas.
Daugiakalbis palaikymas	Informacija pateikiama anglų, lietuvių, rusų, vokiečių ir lenkų kalbomis.	Kaip trūkumas galėtų būti išskiriama tai, kad informacija pateikiama tik anglų kalba
Paieškos sistema	Dokumentų paieška ir atranka pagal įvairius kriterijus bei turinį, tačiau informacijos paieškos per sudėtinga, naudojama per daug kriterijų.	Dokumentų paieška ir atranka pagal įvairius kriterijus bei turinį. Greitos ir plačios paieškos ir duomenų atrankos galimybės.
Navigacija	Paprasta ir aiški. Pagrindinis meniu išdėstytas per 2 lygius, todėl naudotojams pakankamai paprasta rasti ieškomos informacijos.	Paprasta ir aiški. Geras nuorodų išdėstymas, pakankamas puslapių medžio gylis. Dėl didelio informacijos kiekio informacija pateikiama struktūriškai, per tris lygius. Tai palengvina informacijos paiešką.
Informatyvumas	Pateikiama netiksliai suklasifikuota informacija. Išskiriami tik konferencijų centrai. Nėra informacijos apie viešbučius, turinčius konferencijų centrus (ji neišskiriama atskiru punktu), kurie taip pat sėkmingai gali būti panaudoti konferencijų susitikimų organizavimui.	Pateikiama išsami ir detali, struktūrizuota informacija apie Vilniuje įsikūrusius viešbučius, konferencijų centrus, susitikimams tinkamas vietas ir pan. Tačiau informacijos pateikimas šiek tiek painus. Pagrindiniame meniu įtraukta informacija labai persipina. Taip pat, painiai atrodo šuoliai – greiti perėjimai. Norėdamas pasirinkti vieną, patenki visai kitur. Greitas perėjimas iš vieno punkto į kitą yra geras, jeigu tai nepainiotų vartotojo. Šioje sistemoje šis klausimas neišspręstas.
Informacijos pateikimo greitis	Geras. Ilgokai kraunasi pirmasis puslapis.	Geras
Duomenų struktūra	Duomenų struktūrizavimas neišbaigtas	Duomenys struktūrizuoti logiška ir aiškia seka
Svetainės paskirtis	Reprezentacinė (reprezentuoja šalį) ir informacijos pateikimo	Reprezentacinė (reprezentuoja miestą) ir informacijos pateikimo
Funkcijų kiekis	Pakankamas	Pakankamas

Atlikus internetinių svetainių palyginamąją analizę, galima teigti, kad interneto svetainės turi daug bendrų bruožų, tačiau daugeliu iš aspektų nacionalinė turizmo informacinė sistema, lyginant su Vilniaus konferencijų biuro svetaine yra neišbaigta. Kalbant apie darbo patogumą pažymėtina, jog visose sistemose siekiama suteikti kuo lankstesnes, vaizdingesnes grafinės sąsajos galimybes. Sistemos turi plačias paieškos galimybes (pagal pavadinimą, kontekstą, datą). Tačiau funkcionalumo aspektu Vilniaus konferencijų biuro svetainė gerokai pranoksta NTIS. Atsižvelgiant į visus internetinių svetainių privalumus ir trūkumus, sistemų galimybes geresnė yra Vilniaus konferencijų biuro svetainė, kurioje išspręsta bendro darbo sistemos kūrimui reikalingų savybių. Vienas iš papildomų reikalavimų šiai sistemai būtų įvesti daugiakalbiškumo palaikymą.

2.2.3.4. Lietuvos pasiekiamumo vertinimas

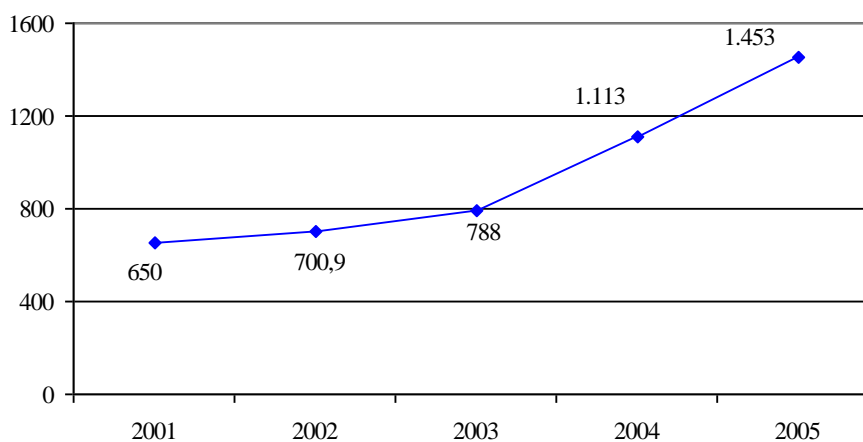
Oro uostų analizė. Lietuvoje veikia keturi valstybės valdomi tarptautiniai oro uostai. Vilniaus, Palangos ir Kauno oro uostai yra civiliniai oro uostai, juose aptarnaujami reguliarūs ir užsakomieji keleiviniai ir krovininiai reisai. Šiaulių oro uostas yra karinis, tačiau jame leidžiami civilinių orlaivių skrydžiai.

VĮ Tarptautinis Vilniaus oro uostas. Vilniaus oro uostas turi pakankamai gerai išvystytą keleivių ir krovinių aptarnavimo infrastruktūrą, geras plėtros perspektyvas, galimybę pritraukti aviakompanijas ir keleivius. Žiūrint į geografinį oro uostų išsidėstymą ir rinkos pasidalijimą Lietuvoje, Vilniaus oro uostas aptarnauja diplomatinius, verslo ir turistinius skrydžius. Plečiantis Lietuvos ekonominiams ir kultūriniais ryšiams su užsienio valstybėmis, keleivių skaičių nuolat auga. Tam įtakos turi aktyvus turizmas, didėjantis bendrų įmonių skaičius, besiplečiantys komerciniai ir politiniai kontaktai.

VĮ „Kauno aerouostas“. Kauno oro uostas lokalizuotas patogioje padėtyje - 77 m virš jūros lygio ir šalies centre. Šis išskirtinumas Kauno oro uostui suteikia galimybes priimti orlaivius esant minimalaus matomumo meteorologinėms sąlygom. Kauno oro uostas turi ilgiausią (3250 m) be apribojimų veikiančią kilimo-tūpimo taką Lietuvoje, galintį priimti bet kokio tipo ir masės orlaivius.

VĮ Tarptautinis Palangos oro uostas savo ateitį ir perspektyvas sieja su Klaipėdos, viso Vakarų Lietuvos ir Pietvakarių Latvijos regiono verslo, turizmo plėtra bei didėjančiomis užsienio investicijomis. Palangos oro uosto plėtra įtraukta į Nacionalinę transporto plėtros, Bendrąjį programavimo dokumentą ir TINA programas. Artimiausiais metais ši oro uostą numatyta modernizuoti pagal Europos Sąjungos bei Šengeno reikalavimus.

Aptarnaujamų keleivių skaičius Lietuvos oro uostuose nuolat auga. Keleivių skaičiaus augimas ypač išryškėjo Lietuvai įstojus į ES. 2004 metais keleivių skaičius siekė 1113 tūkst., palyginti su 2003 metais išaugo 41,2 proc. 2005 metais keleivių skaičius toliau augo ir siekė 1453 tūkst. Pagrindinė tokio žymaus keleivių skaičiaus augimo priežastis – Lietuvos įstojimas į ES, kas sąlygojo bevizio režimo į ES šalis atsiradimą, skrydžių geografijos plėtrą, skrydžių skaičiaus augimą ir kt.

6 pav. Lietuvos oro uostuose bendras aptarnaujamų keleivių skaičius 2003-2005 metais

Šaltinis: Statistikos departamentas

Palyginus keleivių pasiskirstymą tarp Lietuvos oro uostų, matyti, kad 2005 metais pagrindinę keleivių dalį aptarnavo Vilniaus oro uostas – net 89 proc., Palangos oro uostas - 6 proc., Kauno oro uostas – 5 proc. keleivių.

19 lentelė. Lietuvos oro uostuose aptarnaujamų keleivių skaičiaus dinamika 2003-2005 metais

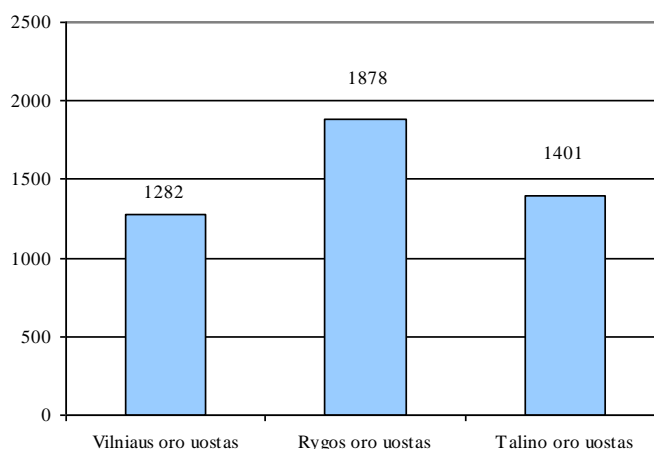
Oro uostas	2003	2004	2005
Vilniaus	719850	994161	1281872
Kauno	21732	42735	77350
Palangos	46666	76020	94000

2005 metais daugiausia keleivių atvyko (išvyko) iš (į) Jungtinės Karalystės – 15,3 proc., Vokietijos – 12,8 proc., Danijos – 12,3 proc. ir Airijos – 6,6 proc.

2005 metais iš šalies oro uostų buvo 39,3 tūkst. skrydžių, t.y. 16 proc. daugiau, negu 2004 metais. 2005 metais iš Vilniaus oro uosto buvo 29,2 tūkst. skrydžių (23 proc. daugiau negu 2004 metais), iš Kauno oro uosto – 4,6 tūkst. skrydžių (sumažėjo 5 proc.), iš Palangos oro uosto – 5,5 tūkst. skrydžių (4 proc. augimas). Palyginus skrydžių pasiskirstymą tarp Lietuvos oro uostų, 74 proc. skrydžių 2005 metais teko Vilniaus oro uostui, Palangos – 14 proc., Kauno – 12 proc. visų Lietuvos skrydžių. 2005 metais, palyginti su 2003 metais, bendras skrydžių skaičius iš Lietuvos oro uostų išaugo 41,1 proc., iš Vilniaus oro uosto – 59,2 proc., iš Kauno oro uosto – 13,1 proc. iš Palangos oro uosto –3,7 proc.

2006 metais Vilniaus oro uoste buvo įsikūrusios ir reguliarius skrydžius vykdė 12 aviakompanijų ir kelios vietinės ir užsienio aviakompanijos atliko užsakomuosius skrydžius: Aeroflot, Air Baltic, Auryla, Austrian airines, Aviavilsa, British Airways, Czech Airines, Estonian Air, Finnair, Joanos avialinijos, Lietuvos avialinijos flyLAL, LOT, Lufthansa, SAS.

Euostat‘o duomenimis, 2004 metais Lietuva Europos Sąjungoje buvo 4 vietoje pagal keleivių, aptarnaujamų oro uostuose, skaičiaus augimą (38 proc.). Aukštesnėje vietoje pagal šį rodiklį buvo tik Slovakija (+73 proc.), Latvija (+49 proc.) ir Estija (+40 proc.). Iš viso Latvijos oro transportu buvo pervežta 1056 tūkst. keleivių (Rygos oro uosto duomenys), Estijos oro transportu – 991 tūkst. keleivių (Talino oro uosto duomenys).

7 pav. Keleivių aptarnavimo palyginimas kaimyninių valstybių sostinių oro uostuose, 2005 m.

Lyginant Lietuvos ir kaimyninių šalių sostinių oro uostų (Rygos ir Talino) keleivių srautus 2005 metais, matyti, kad Vilniaus oro uostas aptarnavo mažiau keleivių, palyginti su Talino oro uostu 8,5 proc. mažiau, su Rygos – 31,7 proc. mažiau.

Pagrindinė Vilniaus oro uosto atsilikimo nuo Rygos ir Talino oro uostų priežastis – dideli oro uosto mokesčiai. Aukšti mokesčiai aviakompanijoms trukdo vystyti lanksčią, vartotojams palankią kainodarą, organizuoti pigių skrydžių akcijas. Artimiausias Vilniaus oro uosto konkurentas – Rygos oro uostas – sumažino taikomus mokesčius avialinijoms bei keleiviams. Šis jų sprendimas buvo finansiškai naudingas tiek oro uostui, tiek juo besinaudojančioms oro bendrovėms, tiek ir valstybei, nes padidino keleivių ir krovinių srautus. Rygos oro uostui sumažinus savo įkainius, keleivių srautai, lyginant su Vilniumi, išaugo 60 proc., o krovinių srautai dar daugiau – net 12 kartų. Tuo tarpu atotrūkis tarp Vilniaus ir Rygos oro uostų kasmet vis didėja.

Tarptautinis Vilniaus oro uostas, kaip pagrindinis Lietuvos oro uostas, dėl nesudarytų tinkamų keleivių aptarnavimo sąlygų ir neišvystytos infrastruktūros aptarnauti tranzitinius keleivių ir krovinių srautus atsilieka nuo ES šalių sostinių oro uostų.

Siekiant gerinti keleivių aptarnavimą ir patenkinti sparčiai augantį oro transporto keleivių gabenimo poreikį, būtina tobulinti oro uostų ir oro eismo paslaugų teikimo infrastruktūrą, didinti jos pajėgumą, plėtoti teikiamų paslaugų sistemą, modernizuoti skrydžių saugos ir aviacijos saugumo įrangą, didinti oro uostų konkurencingumą liberalizuotoje rinkoje.

2007–2013 metais ekonomikos augimo veiksmų programos projekte numatoma, kad 2007 – 2013 metais daugelyje Vakarų Europos šalių vidutiniai oro transporto keleivių augimo tempai svyruos 3 – 4 proc. per metus. Lietuvai prognozuojami spartesni augimo tempai – apie 10 – 11 proc. metinio augimo. Tai paaiškinama remiantis keliomis prielaidomis. Pirma, vyks tolesnė Lietuvos ekonomikos plėtra, kuri artimiausius 10 metų tikėtina bus spartesnė nei ES šalyse senbuvėse. Antra, plėsis bendroji verslo infrastruktūra (įskaitant ir oro transportą). Trečia, Lietuvos oro transporto rinka neužpildyta, paklausa auga, o alternatyvios transporto šakos nebus pajėgios konkuruoti su oro transportu, teikiant ilgo nuotolio vežimų paslaugas. Prognozuojama, kad 2013 metais Vilniaus tarptautinis oro uostas aptarnaus apie 2,0-2,3 mln., Kauno – 0,4-0,5 mln., Palangos – 0,3-0,4 mln. keleivių.

Uostai. Klaipėdos uostas – svarbiausias ir didžiausias Lietuvos Respublikos transporto centras, kuriame susijungia jūros, sausumos ir geležinkelio keliai iš Rytų ir Vakarų. Uoste dirba 19 stambių krovos, laivų remonto ir statybos kompanijų, teikiamos visos su jūros verslu ir krovinių aptarnavimu susijusios paslaugos.

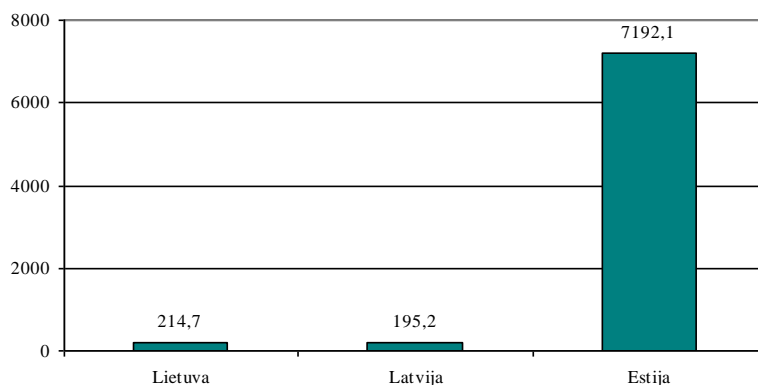
2005 metais Klaipėdos uostas sulaukė ne tik daugiau krovinių, bet ir didesnio keliaujančiųjų dėmesio – 2005 metais Klaipėdos uostas aptarnavo beveik 215 tūkst. keleivių, t. y. 23 proc. daugiau nei 2004 metais, iš kurių 24 tūkst. sudarė kruizinių laivų keleiviai (1,7 karto daugiau nei 2004 metais). Gan ženkliai išaugo ir laivų skaičius – per metus į Klaipėdos uostą atplaukė 8 237 laivai (464 laivais daugiau nei 2004 m.), iš kurių 59 kruiziniai (31 laivu daugiau nei 2004 m.). Prie laivų skaičiaus padidėjimo ateityje prisidės ir tai, kad užbaigti uosto laivybos kanalo gilinimo (iki 13 metrų) ir platinimo (nuo 110 iki 125 metrų) darbai ir uosto bendrovės galės priimti didžiuosius laivus.

Nors kruizinių laivų ir kruizinių turistų skaičius Klaipėdos uoste pastaraisiais metais didėja, tačiau esama infrastruktūra uoste nėra pakankama tinkamam paslaugų lygiui, priimant kruizinių

laivų keleivius ir turistus, atplaukusius jachtomis, užtikrinti. Siekiant, kad Lietuva pilnai išnaidotų Baltijos jūros ir Klaipėdos uosto teikiamas galimybes jūriniam turizmui vystyti, būtinos investicijos į tolimesnę jūrinio turizmo infrastruktūros plėtrą. Kita vertus, nors kruiziniai laivai, kurie įplaukia į uostus, ekonominiu požiūriu yra naudingi uostamiesčiui ir šaliai, jie nėra tiesioginių pajamų atžvilgiu naudingi uostui, t.y. gaunamos uosto rinkliavos iš kruizinių laivų ir kruizinių keleivių yra mažos palyginti su investicijomis, kurios yra daromos plėtojant kruizinių laivų terminalus.

Keleivių vežimo jūrų transportu verslą Lietuvoje vykdo vienintelė keltų bendrovė Lisco Baltic Service, kuri priklauso Danijos laivybos grupei DFDS. Ši bendrovė 2005 metais pervežė 150 tūkst. keleivių, tai yra 15 proc. daugiau negu 2004 metais. Įmonės grynas pelnas padidėjo 63 proc., todėl ateityje Lisco Baltic Service ketina plėsti šią veiklą.

Eurostat’o duomenimis 2003 metais Klaipėdos uostas aptarnavo 135 tūkst. keleivių, Latvijos uostai – 118 tūkst., Estijos uostai – 5172 tūkst. keleivių. Estijos uostuose aptarnautų keleivių skaičius, palyginti su aptarnautų keleivių skaičiumi Lietuvos ir Latvijos uostuose, viršijo 20 kartų. 2004 metais Klaipėdos uoste aptarnaujamų keleivių skaičius išaugo beveik 9 proc. (iki 147 tūkst. keleivių), Latvijos uostuose – 10 proc. (iki 130 tūkst. keleivių), Estijos uostuose – beveik 25 proc. (iki 6452 tūkst. keleivių). 2005 metais Latvijos uostuose buvo aptarnauta 195,2 tūkst., Estijos – 7192,1 tūkst. keleivių.

8 pav. Aptarnauti keleiviai Lietuvos, Latvijos ir Estijos uostuose 2005 m., tūkst. keleivių

Šaltiniai: Klaipėdos valstybinis jūrų uostas, Latvijos centrinis statistikos biuras, Estijos statistikos tarnyba

2005 metais Klaipėdos uoste keleivių skaičius buvo 10 proc. 33,5 karto mažesnis nei Estijos uostuose. Nors keleivių, atvykstančių į Lietuvą ar išvykstančių iš jos jūrų keltais ir jūrų laivybos linijomis, skaičius Klaipėdos uoste nuolat didėja, sparčiau augti keleivių srautui uoste trukdo nepakankama paslaugų kokybė, mažas keleivinių linijų skaičius ir tai, kad paslaugos nepritaikytos neįgaliųjų poreikiams. Todėl siekiant aptarnauti keleivius ir plėtoti jūrų turizmą, būtina modernizuoti Klaipėdos uosto infrastruktūrą.

Geležinkeliai. Lietuvos teritoriją kerta du Europos transporto koridoriai: I Šiaurės-Pietų krypties koridorius Talinas-Ryga-Kaunas-Varšuva ir jo atšaka IA Šiauliai-Kaliningradas-Gdanskas; IX Rytų-Vakarų krypties koridoriaus atšakos IXB Kijevas-Minkas-Vilnius-Kaunas-Klaipėda ir IXD Kaunas-Kaliningradas. Jiems plėtoti 1994 m. Kretoje ir 1997 m. Helsinkyje buvo suteiktas prioritetas. Siekiama, kad šie koridoriai atitiktų ES šalyse taikomus keleivių ir krovinių vežimo reikalavimus, kurie leistų pagerinti vežimų kokybę ir servisą.

Geležinkelių infrastruktūros eksploatavimu, plėtra, keleivių ir krovinių vežimo organizavimu rūpinasi AB „Lietuvos geležinkeliai“.

Lietuvos geležinkelių infrastruktūros techninis lygis neatitinka europinio, todėl geležinkelių infrastruktūros modernizavimas ir plėtra yra esminė sėkmingo darbo Europos geležinkelių sistemoje sąlyga. *Prioritetas teikiamas geležinkelių infrastruktūros renovacijai ir modernizavimui tarptautiniuose transporto koridoriuose.* Pagrindinis dėmesys plėtojant geležinkelių infrastruktūrą skiriamas Lietuvos geležinkelių techninei sąveikai su Europos geležinkeliais užtikrinti, šiuolaikiniam saugos ir aplinkosaugos reikalavimams įgyvendinti, geležinkelio kelių apkrovai ir traukinių važiavimo greičiui didinti, kombinuotiems vežimams skatinti.

Lietuvos geležinkelių stotys daugelyje Lietuvos miestų nėra gerai ir moderniai įrengtos, todėl neprideda prie gero miesto įvaizdžio kūrimo, yra nepritaikytos užsienio svečių, tame skaičiuje konferencijų dalyvių, priėmimui.

Lietuvos geležinkelių tinklas nuolat yra plėtojamas ir modernizuojamas, panaudojant nuosavas ir tarptautinių finansinių institucijų paskolų lėšas. Šiuo metu tobulinama projekto „Rail Baltica“ galimybių studija. Europinės vėžės geležinkelis „Rail Baltica“ turi sujungti keturias šalis – Lenkiją, Lietuvą, Latviją ir Estiją¹⁷.

„Rail Baltica“ statybos etapų terminai:

- geležinkelio ruožas nuo Varšuvos iki Kauno turi būti užbaigtas 2010 metais;
- ruožas nuo Kauno iki Rygos – 2014 metais;
- ruožas nuo Rygos iki Talino – 2016 metais.

„Rail Baltica“, sujungianti Lenkiją su Suomija per tris Baltijos šalis, sukurs sąlygas moderniam krovinių ir keleivių transportavimui, o taip pat sustiprins šio regiono integraciją į visų ES šalių geležinkelių tinklą.

Kelių transportas. Valstybės teritoriją kerta du tarptautiniai koridoriai ir 6 europinės magistralės. Du tarptautiniai transporto koridoriai, kertantys Lietuvos teritoriją, turi prioritetinę reikšmę visos Europos transporto tinklų sistemoje: tai Šiaurės – Pietų krypties koridorius (automobilių kelias VIA BALTICA ir geležinkelio linija Talinas - Varšuva) ir Šiaurės - Pietų krypties koridorius (Kijevas - Klaipėda, su atšaka Kaunas - Kaliningradas). Ne mažiau svarbus transporto koridorius Vakarų (Šiaurės) Europa - Rusija.

2.3. Konferencijų turizmo plėtros projektai

ES struktūrinių fondų parama konferencijų turizmo plėtrai skirta pagal BPD 3.1. priemonės „Tiesioginė parama verslui“ veiklų grupę „3.1.6 Apgyvandinimo, konferencijų ir pramogų objektų kūrimas ir plėtra bei kultūros ir istorinio paveldo objektų pritaikymas turizmo poreikiams“. Viso ES struktūrinių fondų parama pagal šią veiklų grupę skirta 11 projektų, iš kurių 7 projektams, kurių rezultatas – įrengtas konferencijų centras ar konferencijų salė/-ės. Konferencijų turizmo plėtrai pagal šią veiklų grupę skirta 26,4 mln. Lt paramos.

¹⁷ LR Susisiekimo ministerija

Finansuoti projektų įgyvendinimo vieta ir rezultatai:

- Viešbutis su konferencijų sale Nidoje;
- Viešbutis su konferencijų sale Palangoje;
- Konferencijų ir poilsio centras Trakų rajone;
- Viešbutis su konferencijų sale Molėtų rajone;
- Viešbutis su konferencijų salėmis Kaune;
- Konferencijų centras Kaune;
- Viešbutis su konferencijų sale Marijampolėje.

Struktūrinių fondų parama tarptautinių konferencijų turimo plėtrai skirta ir pagal veiklų grupę “3.1.3 Įmonių internacionalizavimo skatinimas, produktų ir paslaugų įvaizdžio kūrimas”. Pagal šią veiklų grupę buvo finansuoti 2 projektai, iš kurių 1 projektas, kurio rezultatas – įrengtas daugiafunkcinis kongresų, konferencijų ir parodų centras, parama siekia 8 mln. Lt.

Įgyvendinus Litexpo plėtos projektą įrengtos 8 skirtingo dydžio konferencijų salės bei pasiekti šie rezultatai:

- pastatytas naujas 8900 kv. m. ploto paviljonas;
- įrengta nauja 3422 tūkst. kv. m ploto daugiafunkcinės paskirties salė, lengvai transformuojama į 1800 vietų konferencijų salę;
- įrengtos 3339,73 kv. m ploto nestandartinės parodinės įrangos gamybai ir sandėliavimui skirtos patalpos;
- 2100 kv. m. padidintas bendras ekspozicijų plotas (salėse ir lauko aikštelėse).
- rekonstruotos ir pritaikytos ekspozicijoms 4880 kv. m ploto lauko eksponavimo aikštelės.
- pastatytos galerijos tarp 3-ojo ir 4-ojo bei tarp 4-ojo ir 5-ojo paviljonų, kurios sujungia visus pastatus į bendrą grandinę.
- įsigyta ir instaliuota šiuolaikiška konferencijų salės įranga ir baldai, kompiuterinė technika, sumontuoti rūbinės, informacijos centro ir kabinetų baldai.
- įsigyta ir sukomplektuota nauja nestandartinė įranga individualių stendų statybai. Sukurtas elektroninis parodų dalyvių katalogas.
- sukurtos naujos darbo vietos, suburta konferencijų vadybos komanda.

Litexpo trūkumas – tai, kad jis nesugebės užtikrinti kompleksinių paslaugų paketų, kurių dažnai pageidauja užsakovai. Šis parodų ir konferencijų centras yra ne miesto centre, o šalia jo nėra apgyvendinimui tinkamų viešbučių pasirinkimo. Arčiausiai esantis viešbutis “Karolina” yra 3 žvaigždučių kategorijos, tuo tarpu tarptautinių konferencijų delegatai dažniausiai pageidauja 4 – 5 žvaigždučių viešbučių delegatų apgyvendinimui.

Vilnius gali tapti naujuoju regiono verslo turizmo centru, su tuo siejami ir sostinės savivaldybės planai mieste iki 2009 m., kai Vilnius taps Europos kultūros sostine, pastatyti bent vieną stambų konferencijų centrą, kuriame galėtų posėdžiauti 2.000–2.500 dalyvių. Turėdamas tokį centrą, Vilnius galėtų lengviau konkuruoti su Rygos ir Talino uostamiesčiais, kurie Lietuvos sostinę turistų skaičiumi gerokai lenkia.

3. Tarptautinių konferencijų plėtros užsienio šalyse bei Lietuvoje analizė

3.1. Pirmininkavimo ES reikalavimai

3.1.1. Pirmininkavimo ES tikslai

Pirmininkavimas ES Tarybai vyksta rotacijos principu. Taryba vienbalsiai patvirtina pirmininkavimo rotacijos tvarką, kuria vadovaujantis šalys narės kas pusę metų viena kitai perduoda pirmininkavimo ES darbą. Pagal Europos Sąjungos Bendrųjų reikalų ir išorinių santykių tarybos patvirtintą pirmininkavimo grafiką (jis apima laikotarpį iki 2020 metų), Lietuva pirmininkaus ES 2013 metų antrąjį pusmetį.

Lietuvai rengiantis šiai atsakingai misijai svarbu atsižvelgti į pirmininkavimo ES ypatumus, išanalizuoti ES pirmininkavusių šalių patirtį, įvertinti turimus resursus ir pajėgumus bei numatyti reikiamus atlikti parengiamuosius darbus.

Pirmininkavimo tikslai:

- organizuoti ir vadovauti visiems Europos Sąjungos Tarybos bei parengiamųjų komitetų ir darbo grupių susitikimams;
- atstovauti Tarybą jos derybose su kitomis ES institucijomis ir organais, pvz. Europos Komisija bei Europos Parlamentu;
- atstovauti Europos Sąjungą tarptautinėse organizacijose bei santykiuose su kitomis šalimis, kurios nėra ES šalys narės.

Šalis pirmininkauja visiems Europos Vadovų Tarybos ir kitiems ES Tarybos susitikimams šešių mėnesių laikotarpiu. Pastarieji vyksta Briuselyje ar Liuksemburge. Taip pat yra įprasta, kad Ministrai susitinka neformaliems susitikimams pirmininkaujančioje šalyje. Pavyzdžiui, Austrijoje jos pirmininkavimo ES laikotarpiu 2006 metų pirmoje pusėje vyko 14 neformalių ministrų susitikimų.

Pirmininkaujanti šalis vadovauja ir pasiruošimo darbams, vyksta reguliarius Nuolatinųjų atstovų komiteto (COREPER), kurį sudaro valstybių narių nuolatiniai atstovai Briuselyje ir jų pavaduotojai, susitikimai. Šio komiteto darbą ruošia apie 250 komitetų ir darbo grupių.

Šešių mėnesių laikotarpiu pirmininkaujanti šalis vadovauja net keliems tūkstančiams įvairaus lygio susitikimų. Daugelis šių susitikimų vyksta Briuselyje ir Liuksemburge (dažnai jie susiję su komitetų ir darbo grupių parengiamuoju darbu Tarybos sprendimams), tačiau nemaža dalis susitikimų organizuojami pirmininkaujančioje valstybėje.

Žemiau pateikiame Austrijos pirmininkavimui ES sukurtos svetainės <http://www.eu2006.at> rodiklius:

- per pusmetį Austrijos svetainė buvo aplankyta net 34,4 milijonų kartų;
- tinklapio "Naujienu" skiltyje buvo patalpinta 3 600 dokumentų trimis kalbomis;
- renginių kalendoriuje užfiksuoti 513 renginiai;
- tinklapyje yra pateiktos 135 renginių nuotraukos;
- tinklapyje yra pateikti video įrašai iš 24 didelių renginių spaudos konferencijų;
- 75 500 lankytojai apsilankė "Europe quiz" skiltyje.

3.1.2. Susitikimų statistika pirmininkavimo ES laikotarpiu

Suomijos pirmininkavimo ES metu (2006 m. antras pusmetis) bus suorganizuota apie 3300 susitikimų. Tai apims susitikimus, kuriuose dalyvaus ES ir ne ES šalys narės bei neformalius ministrų lygio susitikimus. Apie 130 iš šių susitikimų vyks pačioje Suomijoje. Šie susitikimai bus organizuojami aštuoniuose Suomijos miestuose (žr. žemėlapi)¹⁸.

Susitikimų vietos: kongresų rūmai, parodų centrai, viešbučių konferencijų salės, oficialios valstybinės ar vyriausybines institucijos, koncertų salės, tvirtovė ir teatro patalpos (žr. Priedą Nr. 4, psl. 98).

Kai kurie iš šių miestų bei susitikimų organizavimo vietų buvo naudojami net kelis kartus skirtingų renginių organizavimui, kiti – tik vieną kartą. Suomija pirmininkauja šimtams susitikimų tarptautinėse organizacijose, tokiose kaip Jungtinės Tautos ar Tarptautinė atominės energijos agentūra.

Remiantis kitos pirmininkavusios valstybės narės – Graikijos - statistika, pirmininkavimo ES laikotarpiu (2003 m. pirmas pusmetis) vyko 2 Europos Vadovų Tarybos susitikimai, 5 tarptautiniai aukščiausio lygio susitikimai, 39 reguliarūs Tarybos susitikimai bei 14 neformalių Tarybos ir ministrų lygio susitikimai. Be šių susitikimų buvo organizuoti 16 tarptautinių Troikos susitikimų ir daugiau nei 180 kito lygio susitikimų ir konferencijų 36 Graikijos miestuose.

Kitose neseniai ES pirmininkavusiose šalyse susitikimų skaičius pasiskirstė sekančiai: Austrijoje (2006 m. pirmas pusmetis) – 150 susitikimų, 10-yje šalies miestų, dauguma susitikimų vyko ministrų lygyje, Švedijoje (2002 m. pirmas pusmetis) – 80 susitikimų, 44 skirtingose susitikimų vietose. Jungtinėje Karalystėje (2005 m. antras pusmetis) susitikimai vyko 15 skirtingų šalies miestų, Londone buvo pasirinkta 15 pagrindinių susitikimų organizavimo vietų. Airijoje (2004 m. pirmas pusmetis) miestų ir skirtingų susitikimų dislokacijos vietų dar daugiau: 22 skirtingi miestai, iš jų daugiau kaip 20 susitikimo vietų Dubline.

3.1.3. Šalies pirmininkavimo ES metu vykstantys svarbiausi susitikimai

Pagrindiniai renginiai Suomijos Prezidentavimo laikotarpiu:

- Europos aukščiausio lygio susitikimas ASEM 6 Helsinkyje (rugšėjo mėn.);
- neformalus Europos Vadovų Tarybos susitikimas Lahti mieste (2006 spalio mėn.);
- Užsienio reikalų ministrų susitikimas dėl Barselonos proceso (EUROMED), kuris vyko Tamperėje (lapkričio mėn.);
- Europos Vadovų Tarybos susitikimas Briuselyje (gruodžio mėn.);
- 10 neformalių ministrų lygio susitikimų Suomijoje.

¹⁸ Suomijos pirmininkavimo ES internetinis puslapis www.eu2006.fi

Kiekvienai šaliai pirmininkavimas Europos Taryboje yra didelis išbandymas, ne tik politinio darbo vadovavimo, bet ir organizacinių iššūkių prasme. Pirmininkaujanti šalis privalo koordinuoti daugybę visame pasaulyje vykstančių konferencijų, šimtai susitikimų vyksta ir pačioje pirmininkaujančioje šalyje.

Pirmininkaujanti šalis privalo užtikrinti, kad konferencijų dalyviai ir žiniasklaidos atstovai turėtų optimalias darbui sąlygas.

Pirmininkaujanti šalis privalo užtikrinti:

- konferencijos salių ir susitikimų vietų parinkimą ir parengimą darbui;
- reikiamą viešbučių kambarių užsakymą;
- maisto ir gėrimų tiekimą susitikimų vietose;
- transporto organizavimą susitikimų dalyviams;
- konferencinės ir biurų darbui skirtos medžiagos bei dokumentų su oficialiu logo atspausdinimą;
- vertėjų (žodžiu ir raštu) samdymą;
- audio-vizualinės įrangos paruošimą ir telekomunikacinių sprendimų įgyvendinimą konferencijų patalpose ir žiniasklaidos centre (tai vienas iš sudėtingiausių organizacinių uždavinių);
- saugumo užtikrinimą;
- bendrą visų renginio organizatorių ir tiekėjų tarpusavio supratimą ir sąveiką, įgyvendinant pasirengimo darbus ir siekiant užtikrinti visų dalyvių (kurių kartais būna šimtai ar net tūkstančiai) sklandų ir efektyvų darbą renginio metu.

Aukščiau minėtas funkcijas dažniausiai įgyvendina specialiai šalies pirmininkavimo laikotarpiu įkuriamas Pirmininkavimo ES sekretoriatas prie Užsienio reikalų ministerijos, kuris atsako už praktinius-organizacinius klausimus ES pirmininkavimo metu.

3.1.4. Pirmininkavimo ES biudžetas ir partneriai

Pirmininkavimo biudžeto sudarymas – kiekvienos pirmininkaujančios šalies atsakomybė. Remiantis Suomijos pirmininkavimo internetiniame puslapyje pateiktais duomenimis, bendras Suomijos pirmininkavimo Europos Sąjungoje biudžetas sudaro apie 68 mln. EUR. Apie 35 mln. EUR iš šio biudžeto yra skiriami susitikimų organizavimo išlaidoms, 23 mln. EUR - personalo išlaidoms, 8,5 mln. EUR - saugumo užtikrinimui. Susitikimams skirtos biudžeto lėšos turi padengti ne tik apie 130 Suomijoje organizuojamų susitikimų išlaidas, bet ir tinklapio sukūrimą, valstybės tarnautojų apmokymus bei pirmininkavimo reprezentacinės dalies sukūrimą. Personalui skirtas biudžeto dalis apima papildomo personalo, kuris yra įdarbinamas ministerijose ar nuolatinėje atstovybėje Briuselyje, išlaidoms padengti, taip pat Suomijos Pirmininkavimo ES sekretoriato darbuotojų atlyginimams, 45 ES asistentams, kurie yra samdomi dviejų metų periodui, jų kelionės išlaidoms ir papildomoms darbo valandoms apmokėti. Suomijai pirmininkaujant ES 1999 metais, bendras pirmininkavimo biudžetas sudarė 64 mln. EUR.

Švedijos Riksdagas skyrė 93 mln. EUR šalies pirmininkavimo ES (2001 m. pirmas pusmetis) reikmėms. Biudžetas turėjo padengti žiniasklaidos, informacijos sklaidos ir kultūrinių renginių organizavimo išlaidas, darbuotojų apmokymų ir papildomų darbuotojų samdos kaštus, susitikimo vietų nuomos ir įrengimo bei vertėjų darbo susitikimų metu išlaidas.

Šalies prezidentavimą ES dažniausiai remia eilė kompanijų ir organizacijų – pirmininkavimo rėmėjai arba partneriai. Kai kurie jų tiekia nemokamas logistikos paslaugas, kiti gamina suvenyrus susitikimų dalyviams, tiekia nemoką vyną priėmimų metu ar kavą konferencijų centruose. Partnerystės būdų yra įvairių, o kompanijos savanoriškai pasirenka jos tinkamą paramos būdą.

2006 metais Suomijos partneriai yra šie: Finnish Forest Foundation, Volvo Auto Oy Ab, Helsinki Water and Yleisradio Oy. Austrija turėjo kiek daugiau partnerių, net 16 kompanijų, o jų sąrašas yra pateikiamas prieduose (Nr. 5, psl. 102).

3.2. Lietuvos pasirengimas pirmininkauti ES

Išsiplėtusios Europos Sąjunga ir NATO deklaruoja, kad tarptautinės konferencijos ir susitikimai turėtų dažniau vykti naujosiose narėse.

Pagal bendrųjų reikalų ir išorinių santykių tarybos patvirtintą pirmininkavimo grafiką, Lietuva pirmininkaus Europos Sąjungoje 2013 metų antrąjį pusmetį.

Būsimas Lietuvos pirmininkavimas ES taps ypatingu įvykiu valstybės politiniame gyvenime. Tai didelio masto Lietuvos užsienio ir vidaus politikos uždavinys, kurio sėkmė priklausys nuo šalies politinių ir visuomenės jėgų sutarimo bei valstybės institucijų pasirengimo.

Pirminiame pasirengimo pirmininkavimui ES etape (2006-2009 m.) pagrindinis dėmesys bus skiriamas tolesniam Lietuvos valstybės institucijų administracinių gebėjimų ugdymui bei valstybės tarnautojų korpuso, turinčio darbo Europos Sąjungos institucijose patirties, plėtrai. Šiame etape itin svarbu įvertinti aukšto lygio renginių organizavimui esamos infrastruktūros būklę, identifikuoti trūkumus ir grėsmes bei numatyti konkretų veiksmų planą šių trūkumų pašalinimui ir reikiamos infrastruktūros sukūrimui. Konferencijų patalpų infrastruktūra ir jų organizavimas yra vienas iš svarbiausių veiksnių, nulemsiančių bendrą Lietuvos pirmininkavimo sėkmę.

Pirmininkavimo laikotarpiu Lietuva turės surengti virš 100 įvairaus lygio susitikimų (palyginimui, Suomija surengė 130, Austrija surengė 150, Švedija 80, Graikija virš 200), iš kurių svarbiausi bus Europos Sąjungos valstybių ministrų neformalus susitikimai (pirmininkaujanti šalis jų surengia apie dešimt) ir galbūt vienas neformalus Europos Sąjungos Vadovų Tarybos posėdis¹⁹.

Be to, tikslinga įvertinti ir faktą, kad Europos Sąjungos plėtra vyksta nuolatos. 2004 metais Europos Sąjunga pasipildė 10 naujų narių, o žvelgiant į 2013 metus, ES pirmininkaujant Lietuvai, šis narių skaičius gali būti pasipildęs dar 2-3 šalimis narėmis. Išaugęs narių skaičius tiesiogiai įtakos ir reikiamų patalpų dydį susitikimams, delegacijoms skiriamų susitikimų salių ir spaudos konferencijų kambarių skaičių, aptarnaujančio personalo, vertėjų, žurnalistų skaičių.

¹⁹ LR užsienio reikalų ministerijos duomenys

3.2.1. Konferencijų patalpų vertinimas

Šiuo metu Lietuvoje rengti didelius tarptautinius renginius yra sudėtinga, nes esamų konferencijų patalpų infrastruktūra neatitinka tarptautinio masto susitikimams keliamų reikalavimų (kiekybinių ir kokybinių) bei saugumo standartų. Tarptautinių susitikimų organizavimui (pirmininkavimo ES metu ar kitų panašaus lygio renginių organizavimui) reikia įgyvendinti šiuos pagrindinius reikalavimus:

- konferencijų salių talpa iki 2000 dalyvių;
- susodinimo galimybė „apskrito stalo“ principu;
- darbo kambarių (sekretoriatų) ir spaudos konferencijų salių suteikimas kiekvienai iš delegacijų;
- renginio dalyvių (iki 2000 asmenų) apgyvendinimas šalia renginio vietos;
- spaudos centro (500 - 1000 žurnalistams) įrengimas šalia susitikimo vietos;
- maitinimo bei priėmimų organizavimo galimybės susitikimo vietoje.

Pastaraisiais metais Lietuvoje vyko ne vienas didelis ir svarbus aukšto lygio susitikimas. Didžioji dauguma jų vyko Vilniuje. Pagrindiniai iš jų buvo šie:

- 1997 metais 11-os šalių Prezidentų konferencija;
- 2000 metais NATO šalių parlamentinė asamblėja;
- 2001 metais Europos Tarybos Ministrų Komiteto sesija;
- 2005 metais Neformalus NATO šalių užsienio reikalų ministrų susitikimas;
- 2006 metais 30-oji UNESCO Pasaulio paveldo komiteto sesija.

Nors renginiai praėjo skandžiai ir sėkmingai, jų pasirengimas vis tik vyko gana sudėtingai. NATO šalių užsienio reikalų ministrų susitikimo metu aktualiausias buvo saugumo klausimas, kurį pavyko išspręsti tik susitarus dėl tam tikrų išlygų. Šio susitikimo metu taip pat iškilo pagrindinės konferencijų salės klausimas, nes „apvalaus stalo“ reikalavimo įgyvendinimui teko specialiai užsakyti stalo pagaminimą (kadangi reikalavimo negalėjo įgyvendinti viešbutis „Reval Hotel Lietuva“ konferencijų centras, kurio patalpose vyko susitikimas, nei jokia kita institucija ar specializuotas paslaugas teikianti kompanija). Papildomai teko demontuoti pagrindinės susitikimų salės stacionariai įrengtą pakylą, siekiant suteikti pakankamai erdvės apvalaus stalo įrengimui bei atsižvelgiant į tokio lygio susitikimų protokolą.

Panašūs patalpų erdvės klausimai kilo ir 30-osios UNESCO Pasaulio paveldo sesijos organizavimo metu, kuomet pradiniai pagrindinės salės talpos reikalavimai buvo 700 delegatų susodinimas „klasės“ principu. Tik sumažinus delegatų skaičiaus reikalavimus, šis renginys galėjo būti sėkmingai įgyvendintas. Tačiau probleminiai liko konferencijų salės kondicionavimo klausimai (renginys vyko liepos mėnesį) bei aprūpinimo konferencijų įranga klausimai, kurie kilo tik dėl erdvės trūkumo pagrindinėje konferencijų salėje.

Kiti minėti renginiai vyko patalpose, kurios nėra specialiai pritaikytos susitikimų, konferencijų organizavimui (pvz. 2000 metais NATO parlamentinė asamblėja vyko Šiuolaikinio meno centre).

Daugiausia tarptautinių renginių ir konferencijų vyksta Vilniuje, nes šiame mieste yra didžiausias konferencijų salių bei viešbučių, pritaikytų didelių renginių organizavimui bei delegatų apgyvendinimui, pasirinkimas.

Deja, tiek Vilniuje, tiek visoje Lietuvoje nėra specializuoto konferencijų centro, kokie egzistuoja visose konferencijų turizmą plėtojančiose šalyse.

Siekiant įvertinti tarptautinių konferencijų organizavimo galimybes, galima išskirti keletą specializuotų ir nespecializuotų konferencijoms skirtų objektų ir patalpų, su tam reikalinga papildoma infrastruktūra.

20 lentelė. Specializuoti konferencijų objektai

Eil. Nr.	Objekto pavadinimas	Susitikimų kambarių skaičius	Bendras dalyvių skaičius	Didžiausios salės maksimalus dalyvių skaičius	Numerių /vietų skaičius	Atstumas nuo oro osto, km
1.	Parodų centras „Litexpo“	15	3000	1800	-	8
2.	„Le Meridien Villon“ viešbutis ir konferencijų centras	46	3000	1000	189 / 386	25
3.	Viešbutis „Reval Hotel Lietva“	21	1200	600	291 / 580	9
4.	Viešbutis ir konferencijų centras „Karolina“	11	1400	600	100 / 200	10
5.	Verslo pramogų ir sporto centras „Forum Palace“	6	1000	650	-	10
6.	Viešbutis „Polonez“	6	900	600	35 / 110	10

Siekiant įvertinti Lietuvos pasirengimą pirmininkaujant ES organizuoti tarptautines konferencijas, tikslinga paanalizuoti konferencijoms pritaikytų objektų atitikimą pirmininkavimo ES metu rengiamų susitikimų keliamiems reikalavimams.

Parodų centras „Litexpo“. Šiuo metu tai didžiausias parodų centras Baltijos regione, turintis daugiavfunkcinį kongresų ir konferencijų paviljoną. Šiame centre yra didžiausia konferencijų salė Vilniaus mieste, vienu metu galinti talpinti **1800 konferencijų dalyvių** (susėdimas - teatro stiliumi). Viso „Litexpo“ parodų centre yra 10 įvairaus dydžio konferencijų salių, kurių bendra maksimali talpa yra apie 3000 delegatų, 5 parodų salės, 1000 vietų automobilių aikštelė. Šis modernus centras, be abejonės, gali užtikrinti didelių tarptautinių renginių poreikius, tačiau netenkina pirmininkavimo Europos Sąjungoje poreikių. Palyginimui pateikiame Suomijos parodų rūmų, kurie buvo naudojami rengiant net kelis stambius susitikimus Suomijos pirmininkavimo laikotarpiu, pajėgumus.

2006 m. rugsėjo 10-11 d. Helsinkyje vykęs ES ir Azijos šalių posėdis (ASEM6) buvo surengtas Suomijos Parodų centre. ASEM6 renginyje dalyvavo 36 valstybių ar vyriausybės vadovų vadovaujamos delegacijos (iš viso 1500 delegacijų narių) ir daugiau nei 1000 žurnalistų²⁰.

21 lentelė. Lietuvos ir Suomijos parodų centrų palyginimas

Objekto pavadinimas	Bendras plotas, kv. m	Susitikimų salių skaičius	Konferencijų ar seminarų patalpų skaičius	Automobilių stovėjimo vietų skaičius	Dalyvių skaičius
Parodų centras „Litexpo“	17600	15	11	1000	3000
Suomijos Parodų centras	43000	40	13	4300	2500

²⁰ LR užsienio reikalų ministerijos duomenys

Tai buvo didžiausias Suomijos istorijoje vykęs tarptautinis renginys. Nors Lietuvos pirmininkavimo ES metu tokio pobūdžio renginių neplanuojama, tikėtina, kad organizuojant neformalų ES Vadovų Tarybos posėdį iškilis tarptautinio masto renginių infrastruktūros ir patalpų poreikis.

Pirmininkavimo ES susitikimų organizavimui, be pagrindinės susitikimo salės, reikalingos ir kitos pagalbinės patalpos. Tai ir klausytojų patalpa (listening room), sekretoriato patalpos, delegacijų, kurių 2013 metais gali būti iki 28, ofisai, VIP kambariai, vertėjų poilsio kambariai, dvišalių susitikimų patalpos ir kt. Susitikimų metu, šalia pagrindinės susitikimo vietos turi būti įrengtas ir modernus spaudos centras, kuriame be darbo vietų žurnalistams (didžiausieji renginiai sulaukia nuo 500 iki 1000 žurnalistų), turi būti įrengtos patalpos spaudos konferencijoms ir pranešimams. Savo patalpas čia turi ir tarptautinių radijo bei televizijos stotys, kurios vykdo tiesiogines transliacijas bei atlieka reportažų montavimo darbus. Šie poreikiai galėtų būti užtikrinti tik papildomai panaudojus 5 „Litexpo“ parodų sales, kurių bendras ekspozicinis plotas – 17,6 tūkstančiai kv. m.

Maitinimo bei kitos infrastruktūros kriterijus „Litexpo“ parodų centras atitinka. Tačiau šis parodų centras neatitinka vieno svarbaus kriterijaus – šalia šio centro nėra viešbučių, reikalingų delegatų apgyvendinimui. Arčiausiai, už maždaug 3 kilometrų nuo „Litexpo“ parodų centro, esantis viešbutis „Karolina“, turi 3 žvaigždučių kategoriją, todėl galėtų tenkinti tik žurnalistų apgyvendinimo poreikius, tuo tarpu aukštesnę – keturių ir penkių žvaigždučių - kategoriją turintys viešbučiai, reikalingi ES šalių narių delegacijų apgyvendinimui, yra įsikūrę Vilniaus miesto centre bei senamiestyje.

„Le Meridien Villon“ viešbutis ir konferencijų centras. Tai didžiausią konferencijų centrą turintis Lietuvos viešbutis. Didžiausia salė teatro stiliumi talpina 1000 susitikimų ar konferencijų dalyvių, o bendra maksimali visų konferencijų salių talpa siekia apie 3000 vietų. Modernus centras turi reikiamą tarptautiniams renginiams infrastruktūrą: 41 skirtingo dydžio konferencijų ir susitikimų sales, 4 maitinimo patalpas (restoraną, barą, kavinę, lauko restoraną), erdvią 360 vietų automobilių stovėjimo aikštelę, 189 viešbučio kambarius.

Be minėtų privalumų, šis konferencijų centras turi net keletą trūkumų:

- viešbutis ir konferencijų centras yra 19 km atstumu nutolęs nuo Vilniaus miesto centro, 25 km atstumu nutolęs nuo Vilniaus tarptautinio oro uosto. Tuo tarpu ES, NATO bei kitų tarptautinių susitikimų reikalavimai apibrėžia, kad susitikimo vieta turi turėti greitą susisiekimą su oro uostu;
- viešbutis turi 189 kambarius svečių apgyvendinimui, tuo tarpu bendras delegacijų narių skaičius gali būti iki 1500, neįskaičiuojant žurnalistų skaičiaus. Kiti viešbučiai yra Vilniaus miesto centre (už 19 km), o tai neatitinka delegatų apgyvendinimo kriterijaus.

Viešbutis „Reval Hotel Lietva“ turi didžiausią konferencijų centrą Vilniaus miesto centrinėje dalyje ir yra buvęs ne vieno didelio tarptautinio renginio organizavimo vieta. Konferencijų centre yra 21 daigafunkcinių salių, talpinančių renginio 1200 dalyvių, o didžiausios konferencijų salėje telpa 600 dalyvių. Viešbutis turi tarptautiniams renginiams tinkamą infrastruktūrą: 1 restoraną, 2 barus, banketų organizavimo galimybes, verslo centrą, 110 vietų automobilių parkavimo aikštelę. Susitikimo dalyviai gali apsigyventi 291 viešbučio kambariame arba apsistoti viename iš daugelio šalia „Reval Hotel Lietva“ esančiame viešbutyje („Holiday Inn Vilnius“, „Best Western Naujasis Vilnius“, „Novotel Vilnius“, „Congress“, „Scandic Neringa“ bei kitose Vilniaus centre ar senamiestyje įsikūrusiuose viešbučiuose).

Visi išvardinti privalumai byloja, kad viešbutis „Reval Hotel Lietuva“ galėtų tapti patrauklia, ypač dėl savo lokacijos ir didelių tarptautinių renginių aptarnavimo patirties, pirmininkavimo ES metu vykstančių susitikimų vieta, jei turėtų didesnes susitikimų organizavimo galimybes:

- pagrindinė konferencijų centro salė (Alfa) yra per maža didelių susitikimų organizavimui, nes pirmininkavimo ES metu susitikimai neretai vyksta „apvalus stalo“ išsodinimo principu;
- konferencijų centras neturi pakankamo susitikimų salių skaičiaus ir neužtikrintų patogios ir sklandžios susitikimų darbo eigos;
- viešbučio ir konferencijų centro pastate esantys kitų komercinių kompanijų ofisai bei kazino patalpos apsunkintų renginio saugumu besirūpinančių tarnybų darbą (taip buvo įvykę organizuojant neformalų NATO šalių užsienio ministrų susitikimą).

Kiti Vilniaus mieste esantys konferencijų centrai ar salės galėtų būti naudojami arba mažesnių konferencijų organizavimui („Crowne Plaza Vilnius“, „Forum Palace“) arba iš viso neatitinka pirmininkavimo ES susitikimų reikalavimų (viešbutis ir konferencijų centras „Karolina“, viešbutis „Polonez“).

Remiantis valstybių, pirmininkavusių Europos Sąjungoje, patirtimi žinoma, kad susitikimų organizavimui ne retai yra pasirenkamos nestandartinės konferencijų organizavimo vietos, tokios kaip teatrai, koncertų salės, pilys ir pan.

22 lentelė. Nespecializuoti konferencijų objektai

Objekto pavadinimas	Didžiausios salės maksimalus dalyvių skaičius	Atstumas nuo/iki oro uosto, km
Siemens Arena	9500	14
Lietuvos nacionalinis operos ir baleto teatras	1004	7
Vilniaus kongresų rūmai	967	7
Lietuvos nacionalinė filharmonija	678	7
Lietuvos nacionalinis dramos teatras	650	7

Vilniuje yra ir nespecializuotų konferencijų patalpų, kurios gali būti pritaikytos susitikimų organizavimui, tai Siemens arena, Lietuvos nacionalinis operos ir baleto teatras, Vilniaus kongresų rūmai ir kt.

Siemens arena. Didžiausia ir moderniausia renginių organizavimo vieta Baltijos šalių regione. Nepaisant jos išpūdingų galimybių – didžiausia patalpa renginio metu gali talpinti net 9500 dalyvių, Siemens arena labiau tinka koncertų ir sportinių renginių organizavimui. Tuo tarpu tarptautinių protokolinių susitikimų organizavimui „Siemens Arena“ nėra tinkamas pasirinkimas. Arena neatitinka ir kitų kriterijų, pavyzdžiui, šalia nėra viešbučių, kuriuose galėtų apsistoti delegacijų nariai.

Lietuvos nacionalinis operos ir baleto teatras ir Vilniaus kongresų rūmai, nors ir turi didžiules sales, kuriose telpa net apie 1000 dalyvių, negali būti siūlomos tarptautinių renginių ES pirmininkavimo metu organizavimui, nes:

- nėra pritaikytos susitikimų organizavimui (pvz., galimas tik stacionarus išsodinimas teatro stiliumi);
- neturi kitų reikiamų patalpų: konferencijų salių ar susitikimų kambarių ir kt.;
- neturi kitos reikiamos infrastruktūros (pvz. erdvių restoranų ar kavinių).

Šiuo metu kituose Lietuvos miestuose taip pat nėra reikiamos infrastruktūros, kuri leistų surengti neformalų Europos Sąjungos ministrų lygio susitikimą, kuriame galėtų dalyvauti 28 Europos Sąjungos valstybių narių ministrų delegacijos.

Pažymėtina, kad šiuo metu vyksta spartus viešbučių ir konferencijų galimybių plėtros projektų įgyvendinimas Druskininkų, Kauno bei kai kuriose kituose Lietuvos miestuose.

Šiuo metu rekonstrukcijai uždarytas viešbutis „Takioji Neris“, duris atvers 2008 metais nauju pavadinimu „Reval Hotel Neris“. Naujasis išplėstas viešbutis siūlys daugiau kaip 200 naujai įrengtų, įvairių kategorijų kambarių bei modernų konferencijų ir renginių centrą, kuris technologijų, interjero ir paslaugų požiūriais atitiks europinius standartus.

Naują konferencijų centrą 2006 metais rudenį atidarė Druskininkuose esantis viešbutis „Vilnius SPA“. Naujajame konferencijų centre yra 10 salių, o didžiausioji talpina virš 300 dalyvių. Kartu viešbutis teikia apgyvendinimo ir maitinimo paslaugas, tuo užtikrindamas puikią aplinką tarptautinių renginių organizavimui. Druskininkų kurorte yra ir kitų apgyvendinimo ir konferencijų paslaugas teikiančių viešbučių pasiūla, tačiau jie yra pritaikyti nedidelių renginių organizavimui, jiems trūksta tarptautinių renginių organizavimo patirties, o bendrai Druskininkų miesto trūkumas yra tas, kad jis neturi tarptautinio oro uosto, todėl organizuojant renginius Druskininkuose, šalia kitų, gali iškilti ir brangiai kainuojančios logistikos problemos.

Kitas kurortinis miestas, Palanga, turi tiek tarptautinį oro uostą, tiek ir patirties organizuojant tarptautinius renginius. Palangoje esantis „Vanagupės“ viešbučio konferencijų centras turi neblogas galimybes didelių konferencijų organizavimui. „Vanagupės“ konferencijų centre yra 9 salės, o bendra maksimali salių talpa - 1084 vietos (didžiausioji salė talpina 400 dalyvių). Be kitų renginių, 2004 metais šiame viešbutyje vyko ir Baltijos jūros šalių užsienio reikalų ministrų susitikimas. Nors Palangoje yra 4 ir 5 žvaigždučių viešbučių pasirinkimas, tačiau šie viešbučiai nėra dideli, todėl negalėtų užtikrinti visų 28 delegacijų apgyvendinimo poreikių.

Klaipėdos mieste renginių organizavimo galimybės taip pat ribotos. Didžiausią ir geriausiai tokių renginių poreikiams pritaikytą konferencijų centrą turi viešbutis „Klaipėda“. Iš viso yra 6 konferencijų salės, iš kurių didžiausioji talpina 400 dalyvių. Viso konferencijų salėse telpa apie 700 konferencijų dalyvių.

Taigi, nei viename Lietuvos mieste nėra sukurtos reikiamos infrastruktūros organizuoti tarptautines konferencijas ir susitikimus pirmininkavimo ES metu. Todėl Vilniaus mieste, būtinas tarptautinius standartus atitinkantis konferencijų centras. Šis poreikis ypač aktualus Lietuvai rengiantis pirmininkauti ES.

Be to, tikslinga įvertinti, kad susitikimai pirmininkaujant ES vyksta ne tik šalių sostinėse, bet ir kituose pirmininkaujančių šalių regionų centruose ar kurortiniuose miestuose. Tikslingiausia būtų apsvarstyti Lietuvos miestų, kurie turi tarptautinius oro uostus, pritaikymą tokių renginių organizavimui ir pasirengimo pirmininkauti ES laikotarpiu stengtis pritraukti į šios miestus kuo daugiau tarptautinių renginių.

3.2.2. *Apgyvendinimo paslaugų vertinimas*

Vilniuje bei kituose Lietuvos miestuose yra didelis tarptautinius apgyvendinimo paslaugų standartus atitinkančių viešbučių skaičius. Lietuvoje yra atstovaujamos ir tarptautinės viešbučių

tinklų grandinės: „Radisson SAS“, „Le Meridien“, „Crowne Plaza“, „Holiday Inn“, „Novotel, Relais&Chateaux“, „Scandic“ ir kt.

Delegacijų apgyvendinimui pirmininkaujanti šalis iš anksto rezervuoja viešbučio kambarius. Visi viešbučiai turi būti šalia pagrindinės renginio vietos. Pirmininkaujančios šalies sekretoriatas, dažniausiai talkinant profesionaliam konferencijų organizatoriui, kuriam patikima ši funkcija, atsako už kambarių paskirstymą konkrečioms delegacijoms. Šis atsakomybės delegavimas kiekvienoje šalyje skiriasi:

- Liuksemburgo pirmininkavimo metu žurnalistų apgyvendinimu rūpinosi Nacionalinis turizmo biuras;
- Austrijos pirmininkavimo periodu oficialus delegatų ir žurnalistų apgyvendinimo paslaugų organizatorius – AIMS International kompanija;
- Suomijos pirmininkavimo metu žurnalistų apgyvendinimu rūpinosi jie patys, tiesiogiai kontaktuodami su organizatorių rekomenduotais renginio viešbučiais.

Remiantis Suomijoje vykusio ASEM6 susitikimo duomenimis, dalyviams buvo siūlomi 14 tarptautinėms grandinėms – Hilton, Radisson SAS, Crowne Plaza, Scandic ir kt. - priklausantys viešbučiai, atitinkantys 4-5 žvaigždučių kategoriją.

Žurnalistams siūlomų viešbučių sąrašas gali skirtis nuo delegacijų apgyvendinimo sąrašo, jiems dažnai siūlomas kiek platesnis viešbučių kategorijų pasirinkimas: nuo 3 iki 5 žvaigždučių, nors dominuoja 4 žvaigždučių kategorijos viešbučiai.

Įvertinant Lietuvos pasirengimą apgyvendinti 28 delegacijų narius Lietuvos miestuose, reikia pažymėti, kad tokios galimybės yra Vilniaus mieste, kuriame yra ne tik didžiausias viešbučių pasirinkimas, bet ir daugiausia tarptautinėms grandinėms priklausančių viešbučių. Iš viso 4 - 5 žvaigždučių kategorijos viešbučiuose Vilniaus centre galima apgyvendinti 1650 dalyvių (apgyvendinant po 1 asmenį kambaryje). Situacija kiek sudėtingesnė galėtų būti tik vasaros sezono metu, kada Lietuvą aplanko didžiausias užsienio turistų srautas. Vasaros sezono metu, užimtumas kai kuriuose viešbučiuose Vilniaus mieste būna net 100 proc.

Kituose Lietuvos miestuose tokios apimtys (1500 dalyvių) apgyvendinimo paslaugų suteikti nebūtų įmanoma (per mažas tinkamos kategorijos viešbučių pasirinkimas). Kauno ir Klaipėdos miestuose apgyvendinimui tinkamų aukštesnės klasės viešbučių kambarių skaičius siekia apie 400, tuo tarp Palangoje šis skaičius dar mažesnis.

3.2.3. Transporto paslaugų vertinimas

Delegacijos į pirmininkaujančioje šalyje vykstančius renginius dažnai atvyksta ne reguliariaisiais, o užsakomaisiais lėktuvų reisais. Pirmininkaujančios šalies oro uostai turi užtikrinti vienam kiekvienos šalies, susitikimo dalyvės, lėktuvui ilgalaikio stovėjimo (parkingo) oro uosto teritorijoje sąlygas. Papildomų lėktuvų reisams, Helsinkio oro uosto duomenimis, buvo suteikta galimybė 3 valandas stovėti oro uosto teritorijoje.

Kiekvienos delegacijos reikmėms pirmininkaujančioji šalis skiria ne daugiau 3 limuzinų (delegacijos vadovui, ministrams) ir mikroautobusą (likusiems delegacijos nariams, priklausomai nuo delegacijos dydžio). Konferencijos organizatoriai pasirūpina delegatų pervežimais nuo viešbučių iki susitikimo ar priėmimo vietos.

Lietuvoje yra kelios transporto įmonės, galinčios užtikrinti pakankamą aukštos klasės transporto priemonių (autobusų, mikroautobusų bei limuzinų) nuomos paslaugas. Dauguma transporto bendrovių jau turėjo patirties užtikrinant sklandų didelių tarptautinių renginių logistinį aptarnavimą.

Deja, šiuo metu nei viena Lietuvos autotransporto įmonė šiuo metu negalėtų pasiūlyti 10 ar daugiau vienodos klasės transporto priemonių (pvz. liukso klasės autobusų). Neišvengiamai reiktų naudoti net kelių transporto įmonių paslaugas, todėl didelių renginių organizavimui reikės koordinuojančios įmonės, užtikrinančios komunikaciją su skirtingais transporto priemonių tiekėjais.

Reiktų prisiminti ir kitų ES pirmininkavusių šalių patirtį. Pavyzdžiui, Austrijos pirmininkavimo laikotarpiu „Audi“ kompanija ir Austrijos oro linijos „Austrian Airlines“ buvo oficialūs Austrijos pirmininkavimo ES partneriai. Todėl „Audi“ kompanija Austrijos pirmininkavimo laikotarpiu nemokamai suteikdavo limuzinus delegacijų vadovų pervežimams.

3.2.4. Saugumo vertinimas

Tarptautinių renginių, ypač tokių, į kuriuos suvažiuoja ES šalių vadovai, organizavimas tampa tikru iššūkiu saugumą užtikrinančioms institucijoms. Remiantis Suomijoje organizuoto ASEM6 susitikimo duomenimis, metalo detektoriai bei rentgeno spinduliais veikiantys įrenginiai buvo įrengti ne tik susitikimų vietose, bet ir viešbučiuose ir oro uoste. Susitikimo vietoje buvo įrengtos trijų skirtingų lygių saugumo zonos: delegacijų vadovams, delegacijų nariams, spaudos atstovams.

Saugumo reikalavimų įgyvendinimas dažnai tampa sudėtinga užduotimi priimančiai šaliai, tačiau Lietuva turi aukščiausio lygio renginių ir užsienio šalių lyderių vizitų patirtį. Saugumą bei tvarką Lietuvoje užtikrinančios institucijos - Vadovybės apsaugos departamentas ir Lietuvos policija - Lietuvos pirmininkavimo ES susitikimų metu turės užtikrinti visų susitikimo, priėmimo organizavimo vietų, viešbučių, oro uosto saugumą. Laiko pasirengimui yra, todėl Lietuvos vyriausybė turėtų skirti reikiamas lėšas patikros įrangos įsigijimui bei pareigūnų apmokymams.

3.2.5. Informacinių technologijų ir telekomunikacijų paslaugos

Aukščiausio lygio susitikimų organizavimui yra keliami ypatingai dideli reikalavimai, užtikrinant konferencijų salių įrangos, sinchroninio vertimo, garso-vizualinių bei telekomunikacinių priemonių sklandų funkcionavimą.

Pirmininkavimo ES susitikimų metu viena pagrindinių užduočių - sinchroninio vertimo užtikrinimas, kadangi vertimas turi būti atliekamas į visas 25 oficialias ES kalbas. Užduotis sunki tiek technologiniu, tiek ir žmogiškųjų resursų (vertėjų poreikio) atžvilgiu. Sinchroninis vertimas turi būti užtikrinamas ir kai kurių spaudos konferencijų metu, nors čia naudojamų kalbų skaičius yra mažesnis, kadangi kai kurios konferencijos vyksta konferenciją surengusios šalies kalba.

Šalia susitikimų vietos įrengtuose delegacijų ofisuose turi būti užtikrintas visos biuro organizacinės technikos (kompiuteriai, spausdintuvai, kopijavimo aparatai, telefonai ir fakso aparatai) veikimas.

Spaudos centras turi būti pajėgus aptarnauti 500 – 1000 žurnalistų. Darbo vietose turi būti interneto prieigos, spausdintuvai, šalia įrengti spaudos konferencijų kambariai, sukurtas vietinės televizijos (CCTV) tinklas. Vietinės televizijos funkcija turi būti užtikrinta ir pagrindinėje susitikimo vietoje: pagrindinėje salėje vykstantis susitikimas transliuojamas tiesiogiai į sekretoriato ir/ar klausytojų patalpas (jei tokios numatytos).

Iki šiol vykusių stambių renginių metu ši sritis buvo ypatingai problematiška. Kadangi Lietuvoje nėra specializuoto konferencijų centro, turinčio visą reikiamą technologinę bazę ir dideliems renginiams parengtą infrastruktūrą, susitikimų organizavimui tekdavo atlikti brangiai kainavusius vienkartinio panaudojimo kabeliavimo bei kitų komunikacijos priemonių instaliavimo darbus.

Manome, kad specializuotas ir modernus konferencijų centras, turi turėti visą reikalingą modernią technologinę bazę, aprūpintą visomis IT ir telekomunikacijos priemonėmis. Todėl ateityje galima būtų išvengti netikslingo lėšų eikvojimo. Technologinė sritis yra ypač jautri, jos sklandaus funkcionavimo užtikrinimas yra ypač svarbus sėkmingam renginio organizavimo procesui.

3.2.6. Maitinimo paslaugų vertinimas

Tarptautinių oficialių renginių metu vyksta protokoliniai priimančios šalies vieno ar kito aukščiausio rango pareigūno vardu rengiami priėmimai, į kuriuos tradiciškai kviečiami visi renginio dalyviai. Priėmimai vyksta įvairiose reprezentaciniams tikslams skirtose vietose: konferencijų centro banketinėje salėje, (viešbučio) restorane, pilyje ar kitoje išpūdingoje vietoje.

Vilniuje yra tik kelios reprezentacinės vietos, kurias galima būti naudoti didelių oficialių priėmimų organizavimui. Dažniausiai naudojamos patalpos ar restoranai:

- Vilniaus Rotušė
- Lietuvos nacionalinis operos ir baleto teatras
- Lietuvos taikomosios dailės muziejus (Vilniaus arsenalas)
- Belmontas
- viešbučių restoranai

Kituose miestuose taip pat dažniausiai naudojami didelių viešbučių restoranai, teatrų ar muziejų patalpos (pvz. Trakų pilis, miestų Rotušės, Palangos gintaro muziejus ir kt.).

Priėmimo sudedamosios dalys: oficiali kalba/sveikinimo žodis, vaišės ir muzikinė programa. Priėmimai dažniausiai yra organizuojami visiems visų delegacijų nariams, kviečiami vietinių valdžios institucijų atstovai, kiti VIP asmenys. Todėl didžiausias iššūkis – priėmimo organizavimo vietos parinkimas. Vietų kur būtų galima organizuoti priėmimus 1000 ar net 2000 žmonių Lietuvoje yra nedaug. Svarbus aspektas pasirenkant vietą yra įvertinti tai, kad visi daugiau dalyvių būtų vienoje salėje/erdvėje, o tai padaryti Lietuvoje jau yra problematiška.

Priėmimai dažniausiai vyksta (stovimi furšetai):

- Operos ir baleto teatro foje. Rengiant priėmimus šioje patalpoje dažniausiai yra derinama su tam tikra kultūrine programa, pvz. parodoma operos ar baleto ištrauka salėje, po to visi kviečiami į furšetą.
- „Belmonte“, kur yra įrengtos Seklyčios ir Malūno salės bei jas jungianti židinio salė. Čia buvo organizuotas NATO priėmimas 600 žmonių. Belmonto pramogų ir poilsio centre

buvo įrengta 12 įvairios paskirties ir dydžio salių (nuo 50 iki 250 vietų) kuriose galėtų tilpti apie 1000 lankytojų.

- Vilniaus Rotušės didžiojoje salėje telpa apie 300, bendrai visose trijose salėse nuo 500 iki 600 žmonių.
- Trakų Darkiemyje (visose salėse tilptų apie 1000 žmonių).
- Šešuolėlių dvare buvo organizuotas UNESCO konferencijos dalyvių priėmimas (700 žmonių atviraime lauke (parke), po tentais). Maksimaliai lauke galėtų tilpti apie 1000 ir daugiau žmonių, viduje apie 700 žmonių.
- Vilniaus Arsenalas tinkamas, kai dalyvių skaičius apie 200.

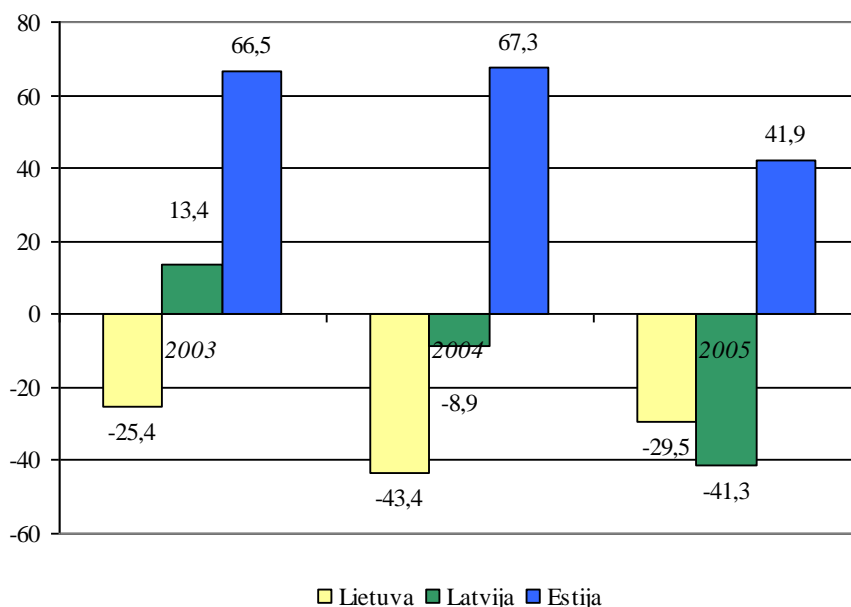
Furšetus organizuojant ne restorano patalpose, o tokiose vietose kaip teatras, muziejus, dvaras, yra samdoma įmonė, teikianti taip vadinamas išvažiuojamųjų furšetų / banketų paslaugas („catering“ paslaugos): „Taurakalnis“, „Royal Catering“, daugelis restoranų..

Vilniuje, kaip ir kituose Lietuvos miestuose nėra vienos patalpos/erdvės, kurioje galėtų būti organizuotas priėmimas 1500 asmenų.

4. Dalykinio turizmo poveikis ekonomikai

Remiantis įvairių tyrimų duomenimis apie 1/3 dalykinių kelionių užsienyje yra susijusi su dalyvavimu konferencijose ir seminaruose.

Nacionalinių bankų sudaromuose mokėjimų balansuose eilutėje „Dalykinės kelionės“ pateikiama informacija apie šalies pajamas, gaunamas iš dalykiniais tikslais keliaujančių užsieniečių ir rezidentų, keliaujančių užsienyje dalykiniais tikslais, išlaidų. Balansinė eilutė parodo kiek šios rūšies pajamos viršija (+) arba yra mažesnės už atitinkamas išlaidas užsienyje (-).

9 pav. Dalykinių kelionių balansas²¹, mln. EUR

Šaltinis: Statistikos departamentas

2003 – 2005 metais tik Estijos konferencijų turizmo balansas buvo teigiamas, kai pajamos iš dalykinio turizmo šalyje viršijo atitinkamas išlaidas užsienyje. 2003 metais Latvijoje rodiklis buvo teigiamas, vėliau dalykinio turizmo pajamos iš užsieniečių buvo mažesnės nei Latvijos dalykinio turizmo išlaidos užsienyje. Lietuvoje 2003 – 2005 metais konferencijų turizmo balansas buvo neigiamas.

²¹ Pajamos iš dalykinių kelionių turistų užsieniečių, dalykinių kelionių išlaidos užsienyje

4. SSGG analizė

I STIPRIOSIOS PUSĖS

Lietuvoje, ypač Vilniuje, yra pakankamai gera konferencijų turizmo plėtrai reikalinga infrastruktūra.

Lietuva, ypač didieji miestai, gali pasiūlyti geras nedidelių konferencijų patalpas (konferencijų salės, viešbučiai) bei maitinimo paslaugas.

Lietuvoje, palyginti su kitomis ES valstybėmis, yra patrauklus paslaugų kokybės ir kainos balansas ir tai vilioja užsienio konferencijų iniciatorius.

Yra nemažai profesionalių, turinčių patirties konferencijų organizatorių bei kelionių agentūrų, priklausančių tarptautinėms dalykinio turizmo asociacijoms (ICCA, SITE, kt.) ar pasauliniams verslo kelionių aptarnavimo tinklams.

Yra daug viešbučių, kurie yra tarptautinių pasaulinių grandinių atstovai: „Radisson SAS“, „Holiday Inn“, „Crowne Plaza“ ir kt., užtikrinantys tarptautinius paslaugų standartus.

Išplėstas Litexpo parodų centras, įrengiant didžiausią konferencijų salę Lietuvoje, kurioje vienu metu gali tilpti 1800 konferencijų dalyvių, bendrai konferencijų centro salėse telpa apie 3000 dalyvių.

II SILPNOSIOS PUSĖS

Konferencijų plėtra šalyje nėra nuosekliai plėtojama, iki šiol nėra ES pirmininkavimo reikalavimus atitinkančio konferencijų centro ir pajėgaus (nacionalinio) konferencijų biuro, nesukurtas Lietuvos, kaip tarptautinių konferencijų šalies, įvaizdis užsienyje.

Užsienio šalyse trūksta patrauklios ir išsamios informacijos apie konferencijų ir skatinamųjų kelionių galimybes Lietuvoje.

Lietuva nepriklauso Šengeno erdvei ir euro zonai, o tai neskatina tarptautinių delegacijų ir jų susitikimų mūsų šalyje.

Vilniaus tarptautinis oro uostas yra mažas, tiesioginių skrydžių yra nepakankamai, nėra pigių oro linijų reisų, skatinančių užsienio turistų (taip pat ir dalykinių) mobilumą.

Nėra specializuotų mokymo institucijų ar mokymo programų, ruošiančių tarptautinių konferencijų profesionalius organizatorius.

Nėra didelių maitinimo įstaigų, kuriose galima būtų organizuoti didelio masto priėmimus ir banketus.

Trūksta pramogų, ypač šaltuoju sezonu, kas leistų verslo turistams ilgiau išbūti mūsų šalyje.

Lietuvoje nėra renkama ir analizuojama konferencinio turizmo statistika, o statistikos departamento pateikiami duomenys pvz. apie konferencijų centrus nesuteikia galimybių atlikti palyginamąją analizę su kitų valstybių statistiniais duomenimis.

III GRĖSMĖS

Lietuva neturi sukūrusi gero ir patikimo įvaizdžio užsienio šalyse, o tai neskatina užsienio kompanijų ar tarptautinių asociacijų rengti kongresus ir tarptautines konferencijas Lietuvoje.

Neįsteigus nacionalinio konferencijų biuro, didieji kongresai aplenks Lietuvą, nes renginių planavimas vyksta iš anksto, be to, Lietuva negalės pasinaudoti savo naryste įvairiose tarptautinėse organizacijose, tame tarpe ES, NATO, ESBO, UNESCO ir kt., rengiant ir pirmininkaujant šių tarptautinių organizacijų susitikimams.

Neįgyvendinus Vilniaus (ir kitų) oro uostų plėtros ir modernizavimo, šalyje vykstančių didelių renginių organizavimo metu, oro uostai gali nepajėgti priimti didelio srauto užsienio delegatų.

Pirmininkavimo ES metu Lietuvoje, netgi Vilniaus mieste (aktualu vasaros sezono metu), gali pritrūkti aukšto lygio apgyvendinimo įstaigų

Personalo – ypač viešbučiuose ir restoranuose – kaita (išvyksta į užsienį) ir nestabilumas ilgainiui atsilies paslaugų kokybei.

Nesant pakankamai pramogų ir pažintinių programų pasiūlai (ypač šaltuoju metų periodu), atvykimų trukmė gali dar labiau sumažėti. Dėl trumpos trukmės susitikimų, daugėja vienadienių susitikimų statistika, taip prarandamos potencialios pajamos iš dalykinio turizmo.

Neturint patikimos konferencinio turizmo statistikos, nebus galima realiai įvertinti esamos situacijos, nubrėžti tolimesnių plėtros gairių.

Didelė konkurencija ne tik tarp Europos Sąjungos šalių, bet ir artimiausių Lietuvos kaimynių – Latvijos ir Estijos.

IV GALIMYBĖS

Konferencijų sektoriaus plėtra galėtų būti spartesnė, jei ne tik vyktų bendradarbiavimas tarp įvairių konferencinio turizmo paslaugas teikiančių kompanijų, bet ir koordinuojama veikla, įsteigiant nacionalinį konferencijų biurą, organizuojant efektyvias verslo misijas.

Neįsteigtas nacionalinis konferencijų biuras padėtų pritraukti į Lietuvą tarptautinių organizacijų susitikimus. LR užsienio reikalų ministerijos duomenimis, iki 2014 metų Lietuva galėtų pritraukti net kelias dešimtis ES, NATO, ESBO, UNESCO ir kt. renginių.

Užsienio konferencijų organizatorių pritraukimas, naudojant agresyvesnę marketinginę kampaniją bei panaudojant visus įmanomus informacinius kanalus: aktyvią reklamą per užsienio televizijos kanalus, pasitelkiant Lietuvos ambasadas užsienyje, steigiant informacijos centrus potencialiose dalykiniam turizmo rinkose, leidžiant ir platinant vizualinę bei informacinę medžiagą apie Lietuvą ir konferencijų organizavimo potencialą.

ES fondų paramos panaudojimas kuriant ES pirmininkavimo reikalavimus atitinkančio konferencijų centro infrastruktūrą bei viešbučių, restoranų, konferencijų organizatorių, turizmo informacijos ir konferencijų biuro personalo mokymams.

Turizmo įmonės, viešbučiai ir kiti konferencijų rinkos dalyviai, galėtų išplėsti savo verslo galimybes tapdami tarptautinių organizacijų, atstovaujančių konferencijų turizmo verslo interesus (ICCA, ACTE, IBTA ir kt.), nariais.

Lietuvos miestų, ypač Vilniaus, įstojimas į tarptautines konferencijų turizmo asociacijas.

5. Tarptautinių konferencijų turizmo skatinimo priemonės

Uždavinys	Priemonė	Laukiamas rezultatas	Atsakingi vykdytojai	Įvykdymo terminas
1. Suformuoti tarptautinių konferencijų skatinimo institucinę bazę	1.1. parengti nacionalinio konferencijų biuro įstatus	sukurtas teisinis pagrindas ir nustatyta tvarka įsteigti konferencijų biurą	Ūkio ministerija, Valstybinis turizmo departamentas prie Ūkio ministerijos, socialiniai partneriai	2007 metų II ketvirtis
	1.2. įsteigti Nacionalinį konferencijų biurą (VŠĮ)	bus sudarytos sąlygos skatinti tarptautines konferencijas Lietuvos konferencijų centruose	Ūkio ministerija, Valstybinis turizmo departamentas prie Ūkio ministerijos, savivaldybės	2007 metų III ketvirtis
2. Plėtoti tarptautinių konferencijų centrų infrastruktūrą	2.1. parengti tarptautinio konferencijų centro sukūrimo projektinį pasiūlymą, sudarantį galimybes panaudoti 2007–2013 metų Europos Sąjungos struktūrinių fondų paramą	parengtas teisinis ir ekonominis tarptautinių konferencijų centro sukūrimo pagrindimas	Ūkio ministerija, Vilniaus miesto savivaldybė, savivaldybės	2007 metų IV ketvirtis
	2.2. parengti ir pateikti paraišką tarptautinio konferencijų centro sukūrimui 2007–2013 metų Europos Sąjungos struktūrinių fondų paramai gauti	sukurtos prielaidos tarptautinio konferencijų centro sukūrimo finansavimui	Ūkio ministerija, Vilniaus miesto savivaldybė, savivaldybės, Nacionalinis tarptautinių konferencijų biuras	2008 metai
	2.3. įgyvendinti tarptautinių konferencijų centro projektą	sukurtas tarptautinių konferencijų reikalavimus atitinkantis konferencijų centras	savivaldybė	

Uždavinys	Priemonė	Laukiamas rezultatas	Atsakingi vykdytojai	Įvykdymo terminas
3. Skatinti tarptautinių konferencijų organizavimo veiklą	3.1 rengti tarptautines konferencijas organizuojančių darbuotojų profesinės kvalifikacijos kėlimo mokymus	pagerės teikiamų tarptautinių konferencijų organizavimo paslaugų kokybė	Ūkio ministerija, Valstybinis turizmo departamentas, viešoji įstaiga Nacionalinis konferencijų biuras	2007-2010 metai
	3.2. sukurti nacionalinio konferencijų biuro internetinę svetainę	bus sudarytos galimybės konkuruoti su kitomis užsienio valstybėmis organizuojant tarptautines konferencijas Lietuvoje ir pritraukti didesnius dalykinio turizmo srautus	Ūkio ministerija, Valstybinis turizmo departamentas, Nacionalinis konferencijų biuras	2007 metų II ketvirtis
	3.3. plėtoti aktyvią tarptautinių konferencijų turizmo rinkodarą atvykstamojo turizmo rinkose (kasmet leidžiant tarptautinėms konferencijoms pritaikytų patalpų ir konferencijų organizatorių katalogą).	bus sudarytos galimybės konkuruoti su kitomis užsienio valstybėmis organizuojant tarptautines konferencijas Lietuvoje	Ūkio ministerija, Valstybinis turizmo departamentas, Nacionalinis konferencijų biuras	2007–2010 metai
	3.4. stiprinti Nacionalinės turizmo informacinės sistemos turinį (išskiriant tarptautinėms konferencijoms pritaikytas patalpas ir organizatorius)	bus sudarytos galimybės pritraukti tarptautines konferencijas į Lietuvą	Valstybinis turizmo departamentas	2007 metų I ketvirtis

Uždavinys	Priemonė	Laukiamas rezultatas	Atsakingi vykdytojai	Įvykdymo terminas
	3.5. remti savivaldybių dalyvavimą Europos konferencijų miestų federacijoje	bus skatinama tarptautinių konferencijų turizmo plėtra	Ūkio ministerija, Valstybinis turizmo departamentas	2007 – 2010 metai
4. Įgyvendinti tarptautinių konferencijų plėtros politiką	4.1. vykdyti Lietuvos tarptautinių konferencijų plėtros įgyvendinimo priemonių įgyvendinimo monitoringą	bus užtikrintas tarptautinių konferencijų plėtros valstybės politikos įgyvendinimas	Ūkio ministerija, Valstybinis turizmo departamentas	2007-2010 metai

Literatūros sąrašas

1. Glossary and thesaurus of M.I.C.E. Terminology, ICCA MPI
2. Preliminary Agenda for Finland's Presidency of the EU, Cabinet Committee on European Union Affairs on 24.05.06, Prime Minister's Office, Finland
3. Meeting with responsibility. A tool for the organising of events for Finland's EU Presidency. Prime Minister's Office, 9/2006
4. Professional Congress Organization, IAPCO Seminario (Šveicarija) medžiaga
5. The MICE – industry in the Eastern European EU member countries, Dr. Hilda Farago seminaro medžiaga, Nacionalinė turizmo valdyba, Vengrija
6. Conference tourism in Greece. Rita Zahariadou, prezentacijos medžiaga
7. CIM conference and incentive management, 2006 (Nr. 5)
8. Lietuvos marketingo strategijos ir taktinių planų paruošimas ir nacionalinės turizmo informacijos sistemos marketingas. Vidutinės trukmės marketingo strategija, 2005-2009 m., Valstybinis turizmo departamentas prie Ūkio ministerijos
9. Lithuania. Conferences & Incentives, Valstybinis turizmo departamentas prie Ūkio ministerijos
10. Meet with success in Vilnius 2007. Meetings guide. Vilnius City Tourist Office & Convention Bureau
11. Seminarų gidas 2006, Verslo žinių priedas
12. Meet in Vilnius. Meetings, Incentives, Events 2006. Vilnius City Tourist Office & Convention Bureau
13. Congresses, Corporate Events 2005. Vienna Convention Bureau
14. Tourism Highlights, 1995 edition, World Travel Organisation
15. Konferencijų turizmo vystymo galimybių studija, UAB "Investicinių projektų konsultantai" (IPK), Valstybinis turizmo departamentas prie LR Ūkio ministerijos, 2003, Vilnius
16. Galimybių studija. Konferencijų (dalykinio) ir skatinamojo turizmo plėtros Vilniaus mieste galimybės. Vilniaus miesto turizmo informacijos centras, 2005
17. Savitarpio supratimo memorandumas tarp Lietuvos ir NATO tarptautinio personalo darbo grupių dėl neformalaus NATO užsienio reikalų ministrų susitikimo organizavimo, Vilniuje, 2005 m. balandžio 20-22 d.
18. ASEM6 Summit Helsinki 2006, Preliminary information on the arrangements of the Sixth Asia-Europe Summit. Government of the Republic of Finland, April 2006
19. How to choose the right pco, IAPCO bukletas
20. MIM, Incentive Trends, 2004
21. Internetinės svetainės:
 - Suomijos pirmininkavimas 2006 m: <http://www.eu2006.fi>
 - Suomijos pirmininkavimas 1999 m.: <http://presidency.finland.fi>
 - Austrijos pirmininkavimas: <http://www.eu2006.at>
 - Liuksemburgo pirmininkavimas: <http://www.eu2005.lu>
 - Didžiosios Britanijos pirmininkavimas: <http://www.eu2005.gov.uk>
 - Airijos pirmininkavimas: <http://www.eu2004.ie>
 - Nyderlandų pirmininkavimas: <http://www.eu2004.nl>
 - Graikijos pirmininkavimo svetainė: <http://www.eu2003.gr>
 - Danijos pirmininkavimas: <http://www.eu2002.dk>
 - Švedijos pirmininkavimo svetainė: <http://eu2001.se>
 - Belgijos pirmininkavimo svetainė: <http://www.eu2001.be>

22. Tarptautinių organizacijų svetainės:

- International Congress & Convention Association - ICCA, <http://www.iccaworld.com>
- Society of Incentive & Travel Executives - SITE, <http://site-intl.org>
- Meeting Professionals International - MPI, <http://mpiweb.org>
- European Federation of Conference Towns – EFCT, <http://www.efct.com>
- International Association of Professional Congress Organizers – IAPCO, <http://www.iapco.org>

23. Konferencijų biurų svetainės:

- Airija <http://www.failteireland.ie>
- Belgija <http://www.meetingpointbelgium.be>
- Austrija <http://www.acb.at>
- Danija <http://www.wonderfulcopenhagen.dk>
- Didžioji Britanija <http://www.visitlondon.com>
- Graikija <http://www.conferencegreece.com>
- Ispanija <http://www.conferencebarcelona.com>
- Liuksemburgas <http://www.lcto.lu>
- Prancūzija <http://www.franceguide.com>
- Suomija: <http://www.fcb.fi>
- Prahos: <http://www.pragueconvention.cz>
- Talino: www.tourism.tallinn.ee
- Parnu: <http://www.parnuconvention.ee>
- Tartu: <http://www.visittartu.ee>
- Latvija, Inspiration Riga <http://www.inspirationriga.lv>
- Lenkija <http://www.pot.gov.pl>
- Lietuva <http://www.vilnius-convention.lt>
- Slovėnija <http://www.slovenia-convention.com>
- Vengrija <http://www.hcb.hu>

24. Kitos internetinės svetainės:

- Atgaivinti Lietuvą: <http://www.development.lt>
- Baltijos šalys dar nenuvilioja turistų iš Prancūzijos ar Italijos, Austė Korbutė, <http://www.iz.euro.lt>
- Ūkio ministerija: <http://www.ukmin.lt>
- Europos Sąjungos Taryba: <http://www.consilium.europa.eu>
- Europos Komisijos atstovybė Lietuvoje: <http://www.eudel.lt>
- Baltic Standby – Baltijos šalių turizmo žinių portalas: <http://www.standbynews.info>
- Parodų centras „Litexpo: <http://www.litexpo.lt>

Priedai

Priedas Nr. 1. Konferencijų patalpos Lietuvoje (neįskaitant viešbučių konferencijų salių)

Priedas Nr. 2. Konferencijų salės viešbučiuose

Priedas Nr. 3. Konferencijų organizavimo paslaugas teikiančios įmonės

Priedas Nr. 4. Suomijos pirmininkavimas ES pagrindinių susitikimų vietų aprašymas

Priedas Nr. 5. Austrijos pirmininkavimo ES partneriai

Priedas Nr. 6. Rygos konferencijų biuro (Inspiration Riga - IR) nario mokestis

Priedas Nr. 7. Lietuvos tarptautinių konferencijų organizavimo lyderių apklausos anketa

Priedas Nr. 8. Europos konferencijų miestų federacijos narių duomenys